

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evrope.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 599
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD 1

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEADAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 138 (13.076)

Trst, četrtek, 30. junija 1988

Analiza upravnih volitev

BOGO SAMSA

Slovenci smo na teh volitvah v ce-
loti želeli izvoliti štirinajst izvolje-
nih predstavnikov v deželni, oba po-
krajinska in v tržaški občinski svet,
izvolili pa smo jih dvanajst. V celoti
vzeto nedvomen uspeh, toda ne brez
trnja in nevarnosti.

Slovenski komunisti so v celoti
obnovili svoje zastopstvo v Trstu in
v Gorici. Gotovo je njihova zasluga,
da je partija v Trstu izvolila tri de-
želne svetovalce, saj so s strnjanim
glasovanjem omilili splošni vsedr-
žavni in tudi krajevni negativni
trend KPI. Podobno je bilo na Goriškem.
To je prišlo tudi do izraza z
izredno visokim, skoro plebiscitar-
nim številom preferenčnih glasov, ki
so jih prejeli slovenski kandidati
KPI. Pa vendar, v dolinski občini je
na primer KPI tudi med slovenskimi
volilci izgubila kar 9,2 odstotka glas-
ov (395 glasov) in, kar je najvažnej-
še, s sedanjimi 39 odstotki bi izvolila
samo še osem občinskih svetovalcev
(seveda v primeru hipotetičnih ob-
činskih volitev) in torej ne bi imela
več večine za upravljanje občine.
Nekaj podobnega je v Miljah, malo
bolje pa v drugih okoliških občinah
z izjemo Zgonika, kjer je KPI napre-
dovala.

Slovenska skupnost je izvolila vse,
kar je načrtovala in na kar morda ni
niti upala: deželnega svetovalca, oba
pokrajinska svetovalca, tržaškega
občinskega svetovalca. Maksimalni
uspeh. Toda obstaja tudi resnična in
za bodočnost izredna nevarnost. V
Gorici je skoro obnovila glasove,
minimalni padec lahko pripišemo
demografskemu gibanju. V tržaškem
volilnem okrožju je Slovenska skup-
nost na deželnih volitvah 1983. leta
prejela 6.715 glasov, tokrat pa samo
5.541 glasov, torej 1.174 glasov manj.
Kam so šli ti glasovi? Zaradi njih
smo vsi (ne samo člani in somišljeni-
ki Slovenske skupnosti) v ponedel-
jek pozno v noč trepetali za volilno
usodo kandidata Bojana Brezigarja.
Bil je izvoljen, toda samo zaradi iz-
rednega števila kandidatih list, ve-
like razpršitve glasov na deželni
ravni in zato tudi nizkih ostankov.

Verjetna hipoteza govori o padcu
glasov Slovenske skupnosti v treh
smereh: okrog 8 odstotkov je padla
volilna udeležba v Trstu na splošno,
nekaj volilcev je pomrlo in SSK kot
slovenska stranka nima nobenega
možnega naravnega dotoka. Med
pokrajinskimi in deželnim izidom
SSK je razlika 310 glasov, ki jih ne-
kateri pripisujejo kandidatu, češ da
del katoliško usmerjenih volilcev ni
glasovalo za laičnega kandidata. To
je hipoteza, ki temelji na 310 glasovih.
Končno je Samo Pahor na listi
PD - Parnavel prejel v tržaškem ob-
činskem svetu 321 preferenc, torej
vsaj toliko glasov, ki jih je očitno
odvzel pretežno Slovenski skupnos-
ti. Če vse skupaj seštejemo, se naj-
bolj račun izteče. Ta račun pa tudi
dokazuje, kako je bil upravičen po-
ziv na strnjeno glasovanje, saj je v
vseh treh primerih šlo za las.

Slovenski socialisti so strnjeno
glasovali, saj vse kaže, da ni bilo
večjih premikov ne v Trstu ne v Go-
rici. Podrobnejša analiza je seveda
možna samo na osnovi zelo podro-
bnega pregleda sedežev, vendar so
socialisti skoro povsod napredovali.
Pa vendar so izgubili vse: niso izvo-
lili pokrajinskega svetovalca niti v
Gorici niti v Trstu in predvsem pa je
mnogo premalo preferenc prejel nj-
hov kandidat za tržaški občinski
svet, da bi lahko sploh upal na izvo-
litve. Dolge mesece trajajoča sramo-
tilna kampanja na njihov račun je
imela dva očitna rezultata: ni spre-
menila trenda glasov, je pa razoroži-
la in ošibila napor slovenskih socia-
listov za pridobivanje preferenčnih
glasov, kar je bil njihov glavni pro-
blem s širšimi splošnoslovenskimi
razsežnostmi. Izvolitev v pokrajins-
ke svete je namreč tudi slučajnos-
tna, in to velja še zlasti za Socialisti-
čno stranko, ki je računala in tudi
dosegla velik priliv glasov. Na tej
osnovi stranka ni mogla in tudi ni
točno predvidela, kateri kandidati

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Polemika v parlamentu zaradi pisma ministrskega predsednika De Mite Opozicija očita predsedniku vlade vmešavanje v pristojnosti parlamenta

De Mita zahteva spremembe na področju tajnega glasovanja in hitrejši postopek pri izglasovanju
vladnih odlokov - Craxi in Gava zanikala, da se PSI in KD pripravljata na predčasne volitve

Predsednik vlade Ciriaco De Mita

RIM — Socialistični tajnik Craxi je odločno
zavnil nekatera stališča, ki jih je tajnik PRI La
Malfa izrekel v intervjuju v torkovi La Stampi,
ko je trdil, da skušajo socialisti in demokristjani
izkoristiti ugoden veter, ki trenutno piha v jedra
teh dveh strank po zadnjih volitvah, in da je zato
možno, da že prihodnje leto skupaj z evropskimi
pride tudi do predčasnih političnih volitev. Cra-
xi je s tem v zvezi še dejal, da se PSI sedaj
pripravlja predvsem na sklic izrednega kongresa
PSI, do katerega naj bi prišlo spomladi. O izja-
vah La Malfa pa je spregovoril tudi demokristjan
Gava, ki je tudi zanikal vsako namigovanje, da
bi KD razmišljala o predčasnih volitvah in tako
izkoristila slabost KPI.

Toda napad na komuniste se je brez dvoma
začel v parlamentu. Morda je le naključje, toda
le dan po ugodnih volilnih izidih (za KD in PSI)
v F-JK je ministrski predsednik in tajnik KD De
Mita pismeno zahteval od predsednikov obeh
vej parlamenta, da se pospeši postopek o reformi
parlamentarne pravilnika. Pri tem je De Mita
tudi jasno nakazal nekatere probleme, ki naj bi
imeli prednost.

To pismo je opozicija ocenila kot hud pritisk
na pristojnosti parlamenta in istočasno kot korak
nazaj v primerjavi z nekakšnim odprtjem KD do
KPI glede ustavnih sprememb. Na reakcijo komu-
nistov je De Mita reagiral z začudenjem. Po
njegovem vladu ne more biti nekakšna tuja usta-

nova za parlament in zato je tudi normalno, da
se zanima za parlamentarna pravila.

Toda De Mitove trditve niso prepričale niti
Lottijeva. Predsednica poslanske zbornice tako
včeraj zjutraj na zasedanju odbora za pravila ni
niti prebrala De Mitovega pisma, medtem ko je
predsednik senata Spadolini dan prej to storil.
Lottijeva je od ministrskega predsednika najprej
zahtevala določena pojasnila, toda tudi potem
Nilde Lotti ni bila najbolj zadovoljna. Dejala je,
da jemlje na znanje, da De Mita skuša s pismom
vplivati na vsebino dela parlamentarnih orga-
nov, da pa je vlada s pismom istočasno želela z
nasveti in mnenji o glavnih ustavnih spremem-
bah dati svoj prispevek za hitrejšo rešitev teh
problemov. Po mnenju vseh je Lottijeva na ta
način De Mito opozorila, naj se vsak drži svojih
pristojnosti.

Resnici na ljubo je treba povedati, da De Mi-
tovo pismo močno posega v zakonodajne pristoj-
nosti parlamenta in zvezi z odobravanjem vladnih
odlokov in še posebej v zvezi s tajnim glasova-
njem. De Mita tudi zahteva od parlamenta, da
vse te novosti sprejme še pred poletnim dopus-
tom.

De Mitovih izjav pa niso kritizirali le komu-
nisti. Vsa leva opozicija pa tudi desna je odločno
nastopila proti De Miti, "vojno stanje" pa je, kot
kaže, tudi v vrstah KD, ki se ni enotno postavila
v bran svojega generalnega sekretarja. G. R.

Po uvodnem referatu generalnega sekretarja Mihaila Gorbačova

Vloga partijskih sekretarjev v sovjetih Prva razhajanja med delegati konference

ANTON RUPNIK

MOSKVA — Že na začetku razpra-
ve o uvodnem referatu generalnega
sekretarja CK KPSZ Mihaila Gorbačova
v (potek uresničevanja sklepov 27.
kongresa KP SZ in poglobljanje peres-
trojke) se je na vsezvezni partijski
konferenci razvela debata o zamisli
in predlogu, po katerem naj bi na po-
ložaj predsednikov sovjetov (skupščin)
kandidirali prvi sekretarji ustreznih
ravnih. Čeprav Gorbačov tega ni izrec-
no rekel, pa iz njegovih besed vključ-
no sledi tudi možnost, da bi generalni
sekretar CK KPSZ postal predsednik
vrhovnega sovjeta in s tem v isti osebi
združil vsaj tolikšno oblast, kot so jo
pred njim imeli nekateri zdaj kritizira-
ni voditelji. Akademik Leonid Abalkin
je rekel, da mu takšne zamisli zbuja-
jo »resne pomisleke«.

Gorbačov je posvetil veliko pozor-
nost povečevanju vloge sovjetov kot
zakonodajnih in vrhovnih oblastnih
organov, ki so zdaj zares popolnoma
brezoblični in v senci partijskih z ene-
ter izvršilnih organov z druge strani.

Namesto da zdaj sedijo prvi sekretarji
partije v izvršilnih organih, naj bi od-
slej s svojo politično avtoriteto prispe-
vali k dvigu ugleda in moči sovjetov
(skupščin), in sicer tako, da bi jih kan-
didirali za položaj predsednika sovj-
etov. Če na tajnem glasovanju ne bi
dobil zaupanja in podpore, bi to hkrati
pomenilo, da nimajo zunaj partije
ugleda in bi tudi partija sama morala
iz tega potegniti ustrezne sklepe (jih v
bistvu odpoklicati s položajev). Gorba-
čov je pri tem opozarjal, da je treba
vse to delati skrajno premišljeno in na
pravnih temeljih.

Z druge strani je generalni sekretar
CK KPSZ predložil nov položaj pred-
sednika Vrhovnega sovjeta, ki naj bi
po tem njegovem predlogu dobil kar
široka politična pooblastila: snoval bi
zakonodajo, reševal ključna vprašanja
zunanje politike, obrambe in varnosti
države, predsedoval bi obrambnemu
svetu, predlagal kandidature za pre-
sednika vlade, pa poleg tega izpolnje-
val še vrsto drugih, tudi protokolarnih
obveznosti.

Če naj bi se uresničilo eno in drugo
- vse pa je Gorbačov dal na razpravo

partijski konferenci - potem bi se se-
veda postavilo vprašanje: Kakšna ob-
last bi dejansko sploh še ostala gene-
ralnemu sekretarju partije, če naj bi
ob njem "vladal" predsednik vrhovne-
ga sovjeta?

Včeraj se je pojavilo že več vprašanj
okoli tega kompleksa. Nekateri dele-
gati so izrazili svoje pomisleke v krat-
kih pogovorih za televizijo.

Predsinodnim na vprašanje o zdru-
žitvi obeh funkcij ni hotel ničesar do-
ločnega odgovoriti član politburoja CK
KPSZ Aleksandr Jakovljev. Prvi se-
kretar CK KP Uzbekistana Raif Nišanov
pa je včeraj na tiskovni konferen-
ci izjavil, da uzbekška delegacija pod-
pira to zamisel Mihaila Gorbačova, da
pa se vse to še obravnava in da torej
ni izključena tudi drugačna rešitev
partijske konference.

Kdo so delegati? O tem je bilo za-
danje dni v sovjetski javnosti dosti
spornih trditve. Tednik Ogonjok je v
zadnji številki med drugim objavil
članek dveh preiskovalcev "uzbeške
afere" iz vrhovnega tožilstva v Mos-
kvi, ki trdita, da se med delegati Uz-
bekistana skrivajo tudi ljudje, ki so za-

pleteni v korupcijo. O tem bo dokon-
čno razsojala mandatna komisija, je
Nišanov zavrnil jasni odgovor, hkrati
pa tudi zanikal trditve revije Ogonjok,
češ da je njegov predhodnik Usman-
hodžajev v kazenskem postopku.

Ko je včeraj predsednik mandatne
komisije Georgij Razumovski poročal
o sestavi in volitvah delegatov, se
tega ni dotaknil. Med 4991 delegati
jih je tretjina delavcev, četrtna žensk,
močno je zastopana inteligenca.

Partijska konferenca zaseda v bistvu
za zaprtimi vrati. To je povod za neka-
tere dokaj ostre kritike, ki jih izražajo
ljudje čez časopisne stolpce. Današnji
osrednji dnevnik priobčjujejo Tassove
povzetke včerajšnjih razprav, Pravda
in Izvestja pa napovedujeta objavo ce-
lotnih besedil.

Razkol v rimski
katoliški Cerkvi?

NA 2. STRANI

Globalni zakon o zaščiti slovenske manjšine spet na dnevnem redu senatne ustavne komisije

DUŠAN KALC

RIM — Problem zakonske zaščite slovenske narod-
nostne skupnosti v Italiji se je včeraj spet pojavil na
dnevnem redu prve senatne komisije za ustavna vpra-
šanja. Spetičevemu zakonskemu osnutku, o katerem
naj bi se že začela razprava nadaljevala, se je tokrat
pridružil še zakonski osnutek Slovenske skupnosti, ki
ga je v senatu kot prvi podpisnik vložil predstavnik
valdostanskega gibanja Dujany in ki je bil pred krat-
kim dotiskan.

Čeprav se zaradi preobilice drugih argumentov na
dnevnem redu pričakovana razprava o zakonitvi na-
ših narodnostnih pravic včeraj ni nadaljevala, je dokaj
pomenljivo že samo dejstvo, da je bila problematika
slovenske manjšine, ki so jo v senatu sprožili v najbolj
vroči tazi volilne kampanje, spet postavljena na dne-
vni red takoj po volilnem izidu. In čeprav ni, glede na
vse sedanje dolgotrajne grenke izkušnje, izjemnih raz-
logov za pretiran optimizem, se vendarle kažejo neka-
teri znaki, iz katerih bi se dalo razbrati, da niso bile
besede ministrskega predsednika De Mite v umestitve-

nem programskem govoru pred parlamentom samo ena
izmed tolikih praznih obljub.

To potrjuje včerajšnje zadržanje predsednika prve
senatne komisije sen. Leopolda Elie in poročevalca o
slovenskem zaščitem zakonu sen. Alessandra Fonta-
ne. Potem ko sta soglašala z ostalimi člani komisije, da
je treba bistveno olajšati delo komisije ter določiti spe-
cifične dnevne rede za posamezne argumente, kar po-
meni, da bo treba tudi za zaščitni zakon o Slovencih
sklicati specifično sejo, sta se predsednik in poročeval-
lec sestala na neformalni seji s komunističnima sena-
torjema Spetičem in Taramellijem, da bi se okvirno
dogovorili o nadaljnjem postopku. Tako Elia kot Fonta-
na sta mnenja, da mora postopek hitreje steči. Zagoto-
vila sta, da nimata namena zavlačevati, kot se je dogo-
jalo v preteklosti. Na zahtevo slovenskega senatorja
Stojana Spetiča, da se čimprej sestavi ožji odbor, ki bi
začel razpravo za poenotenje besedila posameznih za-
konskih osnutkov, se je predsednik Elia obvezal, da bo
skušal že v teku julija določiti datum razprave, ki bo
posvečena samo problematiki zakonske zaščite sloven-
ske manjšine v Italiji. Dodal pa je, da mora prej zago-

toviti prisotnost ministra Maccanica na tej seji. Zelo
važno je namreč, da vlada, ki menda ne namerava
predložiti svojega zakonskega predloga, pove svoje
mnenje o tej zadevi in potrdi De Mitovo izjavo, da »bo
čimprej rešila problem zaščite slovenske manjšine v
Italiji«. Hkrati pa je potrebno, da imenuje svojega pred-
stavnika v ožji odbor. Elia je še zagotovil, da bo v
kratkem stopil do ministra Maccanica.

Veliko razpoložljivost za pospešitev postopka je po-
kazal tudi poročevalec Fontana, ki je poudaril, da bi
moralo priti do poglobljene razprave že pred poletnimi
počitnicami. Odločen je nadaljevati z razpravo, tudi če
bi prišlo do zavlačevanj s strani vlade. Opozoril je še
na drugi aspekt zadeve. In sicer na vložene in nevlode-
ne zakonske osnutke. Vse postopek bo lažje stekel, ko
bodo vloženi vsi osnutki.

Zaenkrat sta v senatu samo Spetičev in Dujanyjev
osnutek, ki sta, kot rečeno, že na dnevnem redu, ter
pred kratkim vloženi, a še nedotiskan demoproletarski
osnutek (podpisnik Pollice). Vložitev svojih osnutkov
sta napovedala tudi Neodvisna levica in Socialistična
stranka, a napoved se še ni uresničila.

Danes glasovanje o premestitvi F 16 v Italijo

RIM — V poslanski zbornici se je včeraj začelo parlamentarno soočanje o premestitvi ameriških lovskih bombnikov F 16 s španskega ozemlja na italijansko. Razpravi o štirih resolucijah, ki so jih vložili demoproletarci, zeleni, radikalci in komunisti z zahtevo, da Italija ne sprejme tistega, kar Španija zavrača, je v dvorani sledilo kakšnih sto poslancev, poleg zelo pozornih ministrov za zunanje zadeve in za obrambo Andreottija in Zanoneja.

Danes bo na vrsti glasovanje o teh resolucijah in prav gotovo lahko pričakujemo precej večjo udeležbo kot med včerajšnje razpravo. Že zaradi tega, da se ne bi ponovila za vladno večino skrajno neprijetna slika, ki smo ji bili priča pred nedavnim, ko je poslanska zbornica ob sramotni odsotnosti številnih poslancev vladne večine zavrnila predlog za anticipiranje parlamentarnega soočanja o premestitvi ameriških vojnih letal na italijansko ozemlje, tako da De Mita Reaganu ni mogel zagotoviti, da bo Italija res sprejela letala F 16.

Po včerajšnjem slovesnem posvečenju 15 novih duhovnikov v švicarskem Econu Razkol znotraj rimske katoliške Cerkve Danes imenuje Lefebvre štiri nove škofe

ECONE (ŠVICA) — Rimska katoliška Cerkev ne preživlja lepih trenutkov. Včeraj je namreč tradicionalistični škof Marcel Lefebvre slovesno posvetil 15 novih duhovnikov. Kar 6 tisoč ljudi je prisostvovalo posvečenju v švicarskem Econu, med temi je bilo tudi 200 tradicionalističnih duhovnikov iz vseh evropskih držav, iz Amerike in Afrike.

Danes bo nostalgični 83-letni francoski monsignor posvetil kljubostre mu nasprotovanju papeža Janeza Pavla II. štiri nove škofe. Vse kaže, da bo prišlo znotraj katoliške Cerkve do pravega razkola. Tradicionalistični škof Lefebvre, ki nasprotuje rimski Cerkvi že celih 12 let — leta 1976 ga je namreč papež Pavel VI. odpustil a divinis, ker je brez papeževega dovoljenja posvetil nekatere nove duhovnike — se je včeraj posebno polemično izrazil proti papežu. V uvodu pisma, ki ga je

namenil današnjim novim škofom, je napisal, da se kraljestvo Odršenika bliskovito ruši in to predvsem po za slugi rimskega vodstva, v katerem je preveč brezbožnikov.

Papež Janez Pavel II. in vsa rimska duhovščina ostro obsoja včerajšnje in današnje posvetitve štirih novih škofov, temu dogodku pa sledi z veliko zaprepačenostjo. Predsednik odbora za marijansko leto kardinal Luigi D'Aglio je sporočil, da so odpovedali današnji predviden koncert v dvorani "Pavel VI". Na ta način želi rimska katoliška Cerkev izraziti globoko žalost glede neodgovornega ravnanja francoskega monsignorja.

Včeraj so Lefebvrevi sodelavci odločno zanikali govorice preteklih dni, ko se je med tamkajšnjimi verniki razširila vest, da je zdravstveno stanje 83-letnega tradicionalističnega monsignorja slabo.

Tradicionalistični monsignor Lefebvre med včerajšnjim posvečenjem novih duhovnikov (Telefoto AP)

● Analiza upravnih volitev

NADALJEVANJE S 1. STRANI

bodo izvoljeni. V obeh primerih - tržaškem in goriškem - je kandidirala slovenska predstavnik na dobrem mestu, v obeh pa so se odstotki bistveno spremenili. Drugače je s preferencami, kjer je izključno od napore kandidata in tovarišev, ki ga podpirajo, odvisna izvolitev.

Končno PD - Parovel - Pahor. Na Deželi je 1983. leta prejela 12.883 glasov, tokrat pa 11.022 glasov, torej 1.871 glasov manj. S tem se je (tudi po zaslugi Pahorja in Parovela) približala tisti žalostni krajni točki, ko grozi, da deželni svetovalec z ostanki ne bo izvoljen.

Dejanski negativni rezultat za to stranko pa je še mnogo hujši. Združitev treh tako heterogenih komponent je bila zanjo naravnost grozljivo slaba. V Trstu je PD prejela 1983. leta sama 2.322 glasov, sedaj pa trojica 1.908 glasov, torej 414 glasov manj. V Gorici so številke naslednje: 1983. leta 1.255 glasov, 1988. leta 1.085 glasov, torej 170 manj.

To pa seveda ni vse. Dejansko se je število glasov pristašev Proletarske demokracije skoraj razpolovilo, saj sta Pahor in Parovel sicer zbrala borno peščico, vendar pa le nekaj glasov. Samo Pahor je dobil v tržaškem občinskem svetu 321 preferenčnih glasov, Paolo Parovel 295 preferenčnih glasov in predstavnik PD Menon 108.

Kakšno je točno razmerje glasov, oddanih za klasično PD in za binom Parovel-Pahor je zelo težko reči, vendar je šlo nekaj sto glasov tudi za oba kandidata, in to s trojnimi posledicami:

1. Resno so ošibili PD v Trstu in Gorici, ošibili volilno moč na deželni ravni, v Trstu in Gorici izkrivili njeno politično podobo.

2. Ošibili so napor Slovenske skupnosti za izvolitev svojih kandidatov in prispevali k neizvolitvi slovenskega kandidata na listi PSI v tržaški občinski svet.

3. V deželni, pokrajinski, niti v tržaški občinski svet niso izvolili nobenega kandidata, ker je njihova volilna kampanja prepričala kaj malo volilcev. S tem pa je to poglavje končano.

Zaključek je lahko za sedaj samo zelo okviren in se lahko samo omeji na ugotavljanje, da je nujna poglobljena in razširjena razprava o političnem položaju Slovencev v Italiji, o njihovih odnosih z obstoječo politično stvarnostjo, z analizo splošnih trendov in končnimi cilji. To je zapletena in odgovorna stvar, kot je tudi zapleten položaj. Bistveno so se namreč spremenili odnosi, trendi. Tokratna slovenska volilna kampanja in z njo zastavljene dileme so neponovljive. Treba bo na novo in drugače. Kako in kam - je resnično vprašanje.

ZKS pred težko nalogo

BEograd — Za slovensko politično vodstvo bo ta teden zanesljivo eden najbolj napornih in vročih do zdaj. Začel se je z maratonsko in zelo odmevno sejo CK ZKS, v torek so svoja stališča o napadih na JLA izrekli slovenski borci, včeraj pa je bila na vrsti tudi seja zveznega CK, ki tudi ni mogel iti mimo situacije v Sloveniji. Za nameček je bila v torek zvečer na 2. televizijski mreži oddaja v živo, na kateri so gostje iz treh studiev (Beograd, Ljubljana in Zagreb) govorili o JLA, mladih in Zvezi komunistov. Ob prejšnji korektnosti večine (vključno z generalom Simičem, sekretarjem organizacije ZK v armadi) je zagrebški studio "spustil z verige" upokojeno novinarko Daro Janeković, ki se kar ni dala odtrgati od Mladine, slovenskih deformacij ter pozivov k "odločnim akcijam".

CK ZKJ je imel včeraj na sporedu izdelavo operativnega programa uresničevanja stališč nedavne konference ZKJ, obravnavali pa so tudi poročilo o enoletnem delu predsedstva. Včeraj se je namreč iztekel mandat predsedniku in sekretarju (Kruniču in Gačiču). Medtem ko je bil po umiku kandidature Franca Šetinca Stefan Korosec edini kandidat za novega sekretarja predsedstva CK ZKJ, so se morali člani predsedstva na seji (po končanem zasedanju CK) odločiti med Stipetom Šušarjem in Ivico Račanom.

Kot je bilo pričakovati, so imeli slovenski člani CK in predsedstva tudi včeraj težko nalogo. Čeprav je bila informacija o aktivnostih predsedstva CK ZKJ in CK ZK Slovenije v zvezi s položajem v Sloveniji uvrščena pod točko "tekoče zadeve", so številni govorci to temo načelnili že na samem začetku razprave. Tako je Tomislav Radović ocenil, da slovensko vodstvo preveč neodločno in zmedeno reagira na sovražne napade na JLA; ni sankcij zoper kršilce in »tako smo dovolili, da nam barabe in novinarčki branijo narod, kot da so njegovi odrešeniki; da zagovarjajo demokracijo, v resnici pa bi radi razpad Jugoslavije«. Tudi Dušan Dragosavac je menil, da bi moral stanje v Sloveniji obravnavati obširneje, ne pa "pod razno".

Toda takšna, razmeroma umirjena razmišljanja se žal dandanes utapljuje v pravcati histeriji, ki jo žal ustvarjajo kolegi novinarji v nekaterih jugoslovanskih glasilih. Tako so ostro napadli "popustljivost v Sloveniji" hrvaški borci, člani srbske borčevske organizacije pa so se včeraj spraševali, koliko časa bodo ustrezni organi še čakali, preden bodo naredili red, tako kot ga je bilo treba narediti na Kosovu in še prej ob nacionalistični poplavi v začetku sedemdesetih let na Hrvaškem. Hkrati pa so v celoti podprli diskusijo Stipeta Šušarja na zadnjem zasedanju slovenskega CK, ki da je govoril, kot je treba govoriti... (ZŠ)

Od jutri novo vodstvo ES in novi programi

BRUSELJ — Nasmejani obrazi voditeljev evropske dvanajsterice po vrhu v Hannoveru že počasi izginjajo iz spomina in Evropska skupnost se spet srečuje z vsakdanjimi problemi. Končuje se šestmesečno predsednikovanje ZRN in od jutri dalje bo na čelu ES Grčija, ki nekoliko drugače kot ZRN gleda na probleme Skupnosti.

Pri tem se misli predvsem na pozornost, ki jo bo Grčija v naslednjem polletju nedvomno posvečala posegom na socialnem in deželnem področju, kar naj bi po mnenju nekaterih lahko učinkovalo kot blažilno za socialna in gospodarska neravnotežja, ki se bodo v Evropski skupnosti nedvomno pojavila s popolno liberalizacijo gibanja kapitala, do katere naj bi prišlo že v prihodnjem letu. Predpis evropskega sveta liberizacije kapitala ne podreja istočasni uskladitvi davčnih predpisov in obresti, kot tudi ne monetarni enotnosti. To pa pomeni, da lahko z veliko verjetnostjo napovemo beg kapitala na tista področja ES, kjer so manjši davki in boljše storitve. S tem pa bodo nujno prikrajšana bolj revna in manj razvita področja.

Zato je že evropski parlament pozval dvanajsterico, da pospeši gospodarsko in socialno enotnost s tem, da manj razvitim področjem odobri več sredstev za hitrejši razvoj. Sredstev za te namene pa je premalo, saj naj bi skladi za pomoč manj razvitim področjem ES v letu 1993 dosegli komaj 22 tisoč milijard lir, kar je zanemarljivo malo v primerjavi s 46 tisoč milijardami, ki jih bo samo letos ES porabila v kmetijstvu.

Računski dvor ES je tudi opozoril na pretirano razdrobljenost projektov, ki jih financira ES (lani kar 18 tisoč), kar zmanjšuje učinkovitost. Neustrezna pa je tudi razdelitev sredstev za socialne posege, ki so prav tako preveč razdrobljeni, dostikrat pa se odobrena sredstva niti ne izkoristijo v celoti. Tako na primer Italija porabi le 44% sredstev, ki ji jih ES odobri za te namene. Za zagotovitev večjega reda na tem področju je Evropska komisija zahtevala večje pristojnosti, da bi lahko odločala o tem, kako in za katere programe naj bi sredstva porabili, večje pristojnosti pa je želela tudi zato, da bi lažje nadzorovala namensko porabo teh sredstev.

1. JULIJ 88

CCT

Certificati di Credito del Tesoro — petletni

● CCT se lahko podpišejo pri okencih zavo-da Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.

● Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6% bruto, zapade 1. 1. 1989.

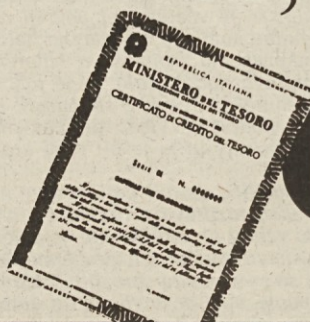
● Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto plus premija. Ta znaša 0,50 točke.

● V primeru da se preseže znesek podpisanih efektov, bo povpraševanje porazdeljeno.

● CCT imajo široko tržišče in se po potrebi zlahkoto unovčijo.

V podpis od 1. do 5. julija

Emisijska cena	Rok	Efektivni letni donos	
		bruto	neto
99,25%	5 let	12,15%	10,97%

CCT

V sredo, 20. julija, prva seja deželnega sveta

Postopki za uradno umestitev deželnih svetovalcev in sveta

Po volitvah se bo moral deželni svet FJK uradno »ustoličiti«. Za to pa je potrebnih več formalnih postopkov. Ker smo pogostokrat slišali pripombe, da so ljudje še vedno premalo poučeni o volilnih postopkih, o različnih organih, ki sestavljajo deželo kot ustanovo itd., se nam zdi umestno obrazložiti postopek, ki bo privedel do uradne umestitve svetovalcev.

Najprej bodo morali osrednji okrožni uradi, ki delujejo na sodiščih v Trstu, Gorici, Vidmu, Tolmeču in Pordenonu pregledati glasove, ki so jih prejeli posamezne liste in preference, ki so jih dobili posamezni kandidati. Po pregledu bodo uradno imenovali izvoljene kandidate. Seznam bodo natisnili tudi na posebne letake. Kandidati bodo tako uradno imenovani za deželne svetovalce.

Po tem bo volilni odbor, ki je poseben organ deželnega sveta, pregledal, če ni morda kak svetovalec neizzvoljiv, ali pa če opravlja kako funkcijo, ki mu onemogoča izvoliti

te. Delo volilnega odbora preveri deželni svet.

Deželni svet bo prvič sklican v sredo, 20. julija. Takrat se bo prvič zbralo vseh 62 svetovalcev, sejo bo začasno vodil najstarejši (po letih) svetovalec, najmlajša svetovalca pa bosta opravljala tajniško funkcijo. Še preden bodo svetovalci prišli z rednim delom, bodo morali prisesti. Deželni svet bo moral nato imenovati predsedstvo in izvoliti predsednika deželnega sveta, dva podpredsednika in štiri tajnike. Predsednika volijo s tajnim glasovanjem. Po prvem glasovanju mora imeti absolutno večino, šele po drugem glasovanju zadostuje relativna večina.

Posebne norme urejajo tudi sestavo svetovalskih skupin. Štiri dni po tem, ko se je prvič sestel deželni svet, mora vsak svetovalec pisno sporočiti glavnemu tajniku, v katero svetovalsko skupino se bo vključil. V desetih dneh po prvem sklicu deželnega sveta mora predsednik sklicati svetovalce, ki pripadajo posameznim skupinam. Slednje morajo določiti svoje predsedstvo, in sicer predsednika, to je načelnika svetovalske skupine, podpredsednika in tajnika.

Sledi imenovanje stalnih komisij in raznih odborov (volilni odbor, odbor za pravilnik, odbor za imenovanja). Predsednik deželnega sveta določi predstavnike posameznih komisij in tudi število sedežev, ki jih bodo imele v njih posamezne skupine.

Potem je treba še izvoliti deželni odbor, predsednika, podpredsednika in posamezne odborne.

Jasno je, da je del postopkov podrejen avtomatizmu, ki ga določajo zakoni in pravilniki. Del postopkov pa zahteva politične dogovore. Že prvo politično pomembno dejanje je izvolitev predsednika in podpredsednikov deželnega sveta. Tudi sestava komisij predvideva politične dogovore. Izvolitev deželnega odbora, predsednika in odbornikov pa pomeni dokončno ustoličenje vodilne koalicije.

Od četrta do četrta

»KAMBEROVŠČINA«

Stanislav Renko

Kot je bilo razvidno iz melonarskega predvolilnega kričečega oglasa v tržaškem italijanskem dnevniku *MINORANZA SLOVENA: CHIACCHIERE E FATTI*, so se tudi letos trudili, da bi podobno kot lani, vso volilno kampanjo osredotočili v protislovensko hajko. Tokrat s trmastim vztrajanjem na znanem nesprejemljivem »predlogu za predlog« melonarskega poslance Camberja v poslanski zbornici, o katerem je bil govor ponovno v našem neobjavljenem - zaradi stavke. Pred tem pa je v predvolilnem pogovoru Pahor - Samsa v petek prvi omenil »osnutek dekreta predsednika republike, ki smo ga soglasno odklonili, jaz pa sem imel pomisleke«. Zato ne bo odveč, da objavimo del neobjavljenega četrtkovskega zapisa, ki tisti osnutek - predložil ga je tedanji predsednik vlade Forlani - omenja in komentira in ki se glasi:

»Ne bomo ponavljali, kar je Camber provokacijskega skuhal skupaj s socialističnim predsednikom ustreznih komisij v poslanski zbornici. Saj so bralci o vsem poučeni s poročili in komentarji iz našega dnevnika v dneh od četrta do nedelje, danes pa v poročilu o napovedani seji ustavne komisije v senatu glede razprave o

zakonskih predlogih za našo zaščito. Dolžni smo namreč spomniti bralce, da prav letos poteka deset let, odkar je Forlanijeva vlada hotela s svojim predlogom predsedniškega dekreta izključiti iz zaščitnega zakona Slovenije v videmski pokrajini, kar je hotel s svojim »predlogom za predlog vlade« doseči s svojim neuspelim manevrom, izvoljeni melonar... Seveda je predlog tistega dekreta vseh pet komponent našega enotnega nastopanja takoj odločno zavrnili, kar se je že čez dva meseca izkazalo za povsem pravilno. Pravi namen predloga je namreč sledil iz Forlanijevega pogovora s takratnim rimskim dopisnikom ljubljanskega Dela, kar je naš dnevnik od 3. 11. 1978 v svojem komentarju nepobitno ugotovil, il Bollettino degli sloveni pa takoj objavil prevod pogovora in komentarja«.

Pred tem pa se v tistem neobjavljenem »četrtkom« vse to Camberjevo letošnje početje označuje kot »kamberovščina«, Forlanijev predlog pa kot v bistvu predhodnica te »kamberovščine«. Danes pa moramo ponovno poudariti, da gre v Forlanijevem predlogu pred desetimi leti in v letošnjem Camberjevem, za dokončno izločanje Slovencev videmske pokrajine iz zaščitnega zakona. Na to pa seveda enotna delegacija ni mogla pristati niti pred desetimi leti in ne more niti danes. Brez pomislekov, ki očitno kažejo na »napačno pot« iz omenjenega predvolilnega pogovora. In tudi brez berdonovske tedanje potuhnjenosti in seveda še bolj brez parovelovskih mladostnih zablod - vprašljivo opravičljivih. Kajti iz zavračanja »kamberovščine« in vseh njenih predhodnic mora biti dosledno - predvsem pa enotno in v smislu programskih postavk naše SKGZ. Hkrati pa bo to najbolj odgovor melonarskemu prvaku, ki je znan kot »maledetto toscano šte. 3« in ki se je še pred kakim mesecem bahal s svojo pripadnostjo k nacističnim republikincem in v terek nadaljeval z v uvodu omenjeno hajko.

P. S.: Podobno kot lani, bo objavljanje teh četrtkovskih zapisov iz zdravstvenih in počitniških razlogov, s prihodnjim mesecem prekinjeno za več tednov.

Bogata razstava obrtniških izdelkov

BRUNECK — V Brunecu pripravljajo v okviru 200-letnice Dolomitov pomembno razstavo obrtniških izdelkov. Poleg domačih razstavjalcev bodo sodelovali tudi deželni zavod za razvoj obrtništva (ESA) iz Furlanije-Juljske krajine, obrtniki iz Sardinije, Lazia in Basilicate.

Poleg bogate razstave obrtniških predmetov bodo priredili seminarje, okrogle mize in vodene obiske. Namen razstave je namreč tudi v tem da se ovednoti obrtništvo, ki vsekakor zasluži, da se uveljavi tudi na širšem tržišču.

Tako bi ta posebna in svojevrstna panoga, ki zahteva ročno spretnost a tudi domišljijo in okus, lahko postala donosnejša in perspektivnejša; posebno za mlade, ki si s težavo utirajo pot do dela.

Razstava bo odprta do 7. avgusta.

V Koprivni srečanje koroških partizanov mladine in antifašistov

CELOVEC — V osrčju Podjune, natančno v Koprivni nad Železno Kaplo, stoji edini muzej narodnoosvobodilnega boja na Koroškem, muzej pri Peršmanu, katerega je uredila pred nekaj leti Zveza koroških partizanov. Pri Peršmanu zato, ker so prav tam Hitlerjevi pajdaši še nekaj dni pred koncem druge svetovne vojne umorili skorajda celo družino. In prav pred Peršmanovino se vsako leto srečujejo nekdanji borci za svobodo, mlajši rod koroških Slovencev ter številni avstrijski demokrati in antifašisti.

Tudi to nedeljo se je zbrala pri Peršmanu lepa množica ljudi, da bi se poklonila spominu na žrtve Peršmanove družine kakor tudi na vse žrtve nacifašizma.

Letošnja prireditev pa je bila vsekakor tudi pod vtisom nedavnega sklepa avstrijskega parlamenta, da na južnokoroških šolah uvede apartheid podobni šolski sistem. Tako je predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc označil parlamentarni sklep kot najhujši udarec proti manjšini od konca vojne naprej, še posebej pa je izrazil ogorčenje koroških Slovencev nad pristankom Karla Smolleja k temu ločitvenemu zakonu.

Tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm pa je ugotovil: »Ironija zgodovine je, da je avstrijski parlament prav v letu obletnice priključitve Avstrije k Hitlerjevi Nemčiji sprejel ločevalni šolski zakon in to kljub dejstvu, da je ločevalni model odklonila domala vsa demokratična strokovna javnost, prizadeta manjšina in mednarodna javnost.

Berite

»Novi Matajur«

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

16.

»Verjetno res,« je žalostno rekla. »Jej, Tim, kolač je samo zate.«

»Oh, presneto! Zelo rad imam čokoladne kolače, posebno še, če je na njih veliko smetane, kot na tem. Hvala, gospodična Hortonova!«

»Kako pa rad piješ svoj čaj, Tim?«

»Brez mleka in z veliko sladkorja.«

»Z veliko sladkorja? Koliko pa je to?«

Pogledal jo je z nagubanim čelom, obraz pa je imel ves pomazan s smetano. »Joj, tega se pa ne spomnim. Sladkor dajem v skodelico toliko časa, da se začne čaj polivati čez rob, takrat vem, da je v redu.«

»Si kdaj hodil v šolo, Tim?« je poizvedovala, ker jo je spet začel zanimati.

»Nekaj časa. Vendar se nisem mogel učiti, zato so rekli, da mi ni treba več hoditi. Ostal sem doma in pazil na mamo.«

»Vendar razumeš, kar ti pripovedujem in s traktorjem si se naučil ravnati čisto sam.«

»Nekaj stvari je zelo lahkih, toda branje in pisanje sta zelo težka, gospodična Hortonova.«

Zelo presenečena nad sabo ga je potrepljala po glavi, ko je stala nad njim in mešala njegov čaj. »No, Tim, saj je vseeno.«

»Tudi mama tako pravi.«

Pospravil je ves kolač, potem pa se je spomnil, da si je od doma prinesel sendvič in je pojedel še tega, vse skupaj pa je poplaknil s tremi velikimi skodelicami čaja.

»Tole je bilo pa res odlično, gospodična Hortonova!« je vzdihnil in se ves srečen nasmehnil.

»Ime mi je Mary in veliko laže je reči Mary, kot pa gospodična Hortonova, se ti ne zdi? Kliči me kar Mary.«

Pogledal jo je z dvomom v obeh. »Ste prepričani, da je tako prav? Oče mi pravi, da starim ljudem ne smem reči drugače kot gospod, gospa ali pa gospodična.«

»Včasih pa je dovoljeno, med prijatelji, na primer.«

»Eh?«

Še enkrat je poskusila in se v duhu poskušala izogniti vsem večzložnim besedam. »Saj nisem tako stara, Tim. Le zaradi teh svojih belih las sem vedeti starejša. Mislim, da tvoj oče ne bi imel nič proti, če bi me klical Mary.«

»Kaj tvoji lasje ne pomenijo, da si stara, Mary? Vedno sem mislil, da je tako! Očetovi lasje so beli in mamini tudi. Za oba vem, da sta stara.«

»Petindvajset jim ima,« je pomislila, »tako sta njegova oče in mati le malo starejša od mene.« Na glas pa je rekla: »No, jaz sem mlajša od njiju, zato nisem še tako stara.«

Vstal je. »Čas je, da grem nazaj delat. Zelo veliko trate imaš, Mary. Upam, da bom končal pravočasno.«

»No, če pa ne boš, ostane še veliko drugih dni. Če hočeš, lahko prideš kdaj drugič in dokončaš delo.«

Resno je razmišljal o tem problemu. »Zdi se mi, da bi se rad vrnil, če bo le oče rekel, da lahko.« Nasmehnil se ji je. »Všeč si mi, Mary. Raje te imam kot Micka in Harryja in Jima in Billa in Curlyja in Davea. Raje te imam od vseh, razen očeta, mame in moje Dawnie. Raje si, tako lepe bele lase imaš.«

Mary se je bojevala z nešteto neopredeljivimi čustvi, ki so se zgrinjala nad njo z vseh strani, a ji je kljub temu

Številne proslave ob dnevu borca

SEŽANA — Ob letošnjem 4. juliju - slovenskem prazniku dneva borca - bodo po najrazličnejših krajih širom po Sloveniji potekale najrazličnejše prireditve, ki bodo obeleževale ta pomemben mejnik v zgodovini narodnoosvobodilne vojne. Razna tovariška srečanja borcev s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti ter ostalih krajanov osrednje proslave, razne razstave in športna srečanja, prirejajo borčevske organizacije.

Tako bo tudi na Sežanskem živahno. Osrednje prireditve se bodo zvrstile v nedeljo, 3. julija. V Sežani na sejmišču bo proslava ob 17. uri z bogatim kulturnim programom, v katerem bodo nastopili učenci osnovne in srednje šole ter ženski pevski zbor KUD Jože Pahor iz Sežane. Udeleženci proslave, na kateri bo slavnostni govornik Smiljan Groznik, bodo tudi pripadniki JLA.

V Divači prireja aktiv žena pri tukajšnjem društvu upokojencev razstavo ročnih del, ki bo v prostorih kulturnega doma odprta od 2. do 4. julija, od 10. do 19. ure.

Na Kozini pripravljajo isti dan (3. 7.) osrednjo proslavo v počastitev dneva borca, v kulturnem programu pa bo kot gost nastopil Partizanski pevski zbor iz Trsta.

V Majcnih bodo priredili krajevni praznik, saj bodo 3. julija organizirali mednarodni balinarski turnir, na katerem bo sodelovalo 12 ekip med drugim tudi iz zamejstva (Gaja Padriče-Gropada in Kras Zgonik). V uporabo bodo izročili tudi vaške prostore, ki so jih zgradili s prostovoljnimi delom ob pomoči krajevnih skupnosti Štorje in samostojnih obrtnikov. Mnogo prostovoljnega dela pa so opravili tudi v Povirju, kjer so se že pred leti lotili izgradnje gasilskega doma. Svojemu namenu pa ga bodo predali 3. julija, ko bodo organizirali bogat kulturni program in balinarski turnir.

V vseh krajih sežanske občine se bodo tako srečevali borci in izmenjali izkušnje in obudili spomine. V večernih urah bo poskrbljeno za zabavo s plesom, prav tako pa ne bo manjkalo dobre jedade (kot na primer partizanski golaž) in pijače.

OKS

Delovanje sežanske gobarske družine

SEŽANA — Na nedavnem občnem zboru sežanske gobarske družine, ki šteje preko 200 članov, so pregledali opravljeno delo v preteklem letu in sprejeli program aktivnosti za letos. Zbor je imel tudi volilni značaj. Zahvalili so se dosedanji predsedniki Aleksandri Ostrouška in jo ponovno izvolili za opravljanje te dolžnosti.

V poročilu, ki ga je podala Aleksandra Ostrouška, je poudarjeno, da je bila dejavnost sežanske gobarske družine usmerjena na delo izven sežanske občine. Pripravili so razstavo svežih gob v Koprju in tako pripomogli k ustanovitvi gobarske družine na obali. Do sedaj je bilo nekaj gobarjev iz koprške občine članov sežanske družine. Na razstavi svežih gob v Študijski knjižnici v Koprju so predstavili približno 230 vrst gob, v prostorih Starega gradu v Senožečah pa preko 200 vrst gob. K sodelovanju so povabili tudi priznane determinatorje, kot so dr. Dušan Vrščaj iz Ljubljane (predsednik slovenske zveze gobarskih družin), ing. Milko Cebu-

lec iz Trsta ter domačina Mira Kranjca in Ljubico Tavčar Bandelj. Na osnovni šoli v Komnu so izvedli naravoslojni dan in tako prikazali najrazličnejše vrste gob tudi šolarjem. Še naprej so gojili tesne stike z GD Cerknica in slovensko gobarsko družino iz Trsta. Obiskali so jih tudi gobarji iz Raven na Koroškem. Na občnem zboru pa so sklenili, da bodo v kratkem obiskali Koroško in se tako podali na gobarski izlet. Izlete in piknike pa gobarji imajo najrajši. Tudi področje zakonodaje ni urejeno. Nimajo nobenega akta, ki bi prepovedoval nabiranje gob, razen občinskega odloka o javnem redu in miru, ki predvideva za kršitelje visoke denarne kazni. Do sprejetja odloka oziroma pravil o zaščiti redkih vrst gob in omejenem nabiranju ogroženih vrst gob ni prišlo na občinski skupščini, zato so sežanski gobarji opravičeno zaskrbljeni nad »črnimi« gobarji, ki dobesedno ropajo naše naravno bogastvo.

uspelo, da se je nasmehnila. »Hvala ti, Tim, zelo si prijazen.«

»Oh, to ni nič posebnega,« ji je neprizadeto odgovoril in odskakljal po stopnicah, z rokama stegnjenima nad glavo in zadnjico izbočeno navzdol. »To je bilo moje posebno oponašanje zajca!« ji je zaklical s trate.

»Zelo dobro je bilo, Tim. Takoj sem vedela, da si zajec, čim si začel skakati,« mu je odgovorila. Zložila je posodo na pladenj in jo odnesla noter.

Zanjo je bilo izredno težko prilagoditi pogovor otroški ravni, kajti Mary Hortonova nikoli ni imela opravka z otroki, odkar je sama nehala biti otrok. Sicer pa tako in tako nikoli ni bila v resnici mlada. Toda bila je dovolj tenkočutna, da je začutila, kako ranljiv je Tim, da mora paziti, kaj mu reče, da mora brzdati svojo jezo in svoj obup. Vedela je, da ga ne sme oplaziti s svojim ostrim jezikom, sicer bi začutil, kaj govori, čeprav ne bi razumel vseh besed. Ko se je spomnila, kako je bila prejšnji dan odrezava z njim, ko je mislila, da se namerno dela neumnega, jo je obšla groza. Ubogi Tim, ki se sploh ne zaveda odtentkov in podtonov pogovora odraslih, in ki je tako ranljiv. Rad jo ima; zdi se mu lepa, ker ima bele lase, tako kot njegova mati in oče.

Kako so lahko njegova usta tako žalostna, ko pa tako malo ve in deluje na tako omejenem področju?

Pripeljala je avto iz garaže in se odpravila v veleblagovnico, da bi nakupila nekaj stvari pred kosilom, ker doma ni imela ničesar, kar bi bilo vablljivo zanj. Čokoladni kolač je imela doma le za vsak primer, če bi dobila obisk, smetana pa je bila posledica nenamerne napake z mlekarjeve strani. Vedela je, da je Tim prinesel kosilo od doma, toda morda mu to ne bo dovolj ali pa ga bo lahko očarala, če mu pripravi hamburger ali pa vročo hrenovko, hrano, ki je najbolj priljubljena na otroških zabavah.

Knjiga bo v kratkem izšla pri ZTT v zbirki »Prevodi«

Borzna posvetovalnica

Uvedba borznega pregleda, ki ga Primorski dnevnik trenutno objavlja trikrat tedensko, to je ob torkih, četrtek in petkih, je naletela na odobravanje pri bralcih. Nekateri so nam pisali, da bi radi videli v Primorskem dnevniku tudi rubriko nasvetov glede operiranja na borzah. Drugi so nam poslali tudi kar konkretna vprašanja s tega področja. Ta vprašanja smo posredovali izvedencu Pinu Bradassiju pri TKB, ki sestavlja tudi tedenski pregled tečajev vrednotnic temeljnih družb v Milanu (pregled objavljamo ob nedeljah). Danes priobčujemo prva prispela vprašanja z ustreznimi odgovori, bralce pa prosimo, naj nam svoje želje sporočijo na naslov Primorski dnevnik, Borzna posvetovalnica.

Pred kratkim sem dopolnil 60 let in naglo se mi bliža dan upokojitve. Ob izstopu iz službe bom seveda prejel nekaj odpravnine. Od tega bi nekaj sredstev (recimo 10 milijonov lir) naložil v »nove produkte«. Kaj mi svetujete: bot, cct ali skupne investicijske sklade? So ti zadnji res tako malo vabljeni, kot beremo v časopisih zadnje tedne? Hvala za odgovor.

M.K.

Predhodno bi morali vedeti, kako dolgo lahko investirate omejeni znesek. Ker pa mislimo, da je Vaša osnovna želja ohranitev vrednosti kapitala, bi Vam svetovali srednjeročno naložbo v CCT/ECU. Te vrste vrednotnic nudijo sicer nižjo obrestno mero, njihova tečajna vrednost pa je vezana na evropske močne valute in je torej »zavarovana« pred drsejnjem lire. Glede pristopa v investicijske sklade mislimo, da je za Vas primeren samo v slučaju, da ohranite naložbo za daljšo dobo in Vas nihanja tečajev ne vznemirjajo.

Nekdaj je veljalo, da če si delal vse življenje, imaš na stara leta pravico do rednega dohodka, ki naj bo sorazmeren z vplačanimi prispevki in vsekakor sorazmeren z dostojnim življenjem.

skim nivojem. Zadnje čase pa je slišati, da bo INPS najbžr bankrotiral ter da je zaradi tega potrebno podpisati posebne zavarovalne police, da nam bo dohodek na stara leta prihajal iz »privatnega« vira. Kaj menite vi o tem?

L.R.

Podpisati osebno privatno zavarovanje je danes skoraj obvezno za ohranitev dostojnega življenjskega standarda v poznejših letih. Ker pa je višina izplačljivega kapitala ali dodatne pokojnine odvisna od števila prispevkov, je jasno, da so obveznosti sorazmerne z rezultatom, ki si ga nekdo želi. Menimo, da je najbolj ugodna doba za pristop okoli 40. leta starosti in da mora biti rok plačevanja dolg od 15 do 20 let.

V Evropi naj bi do leta 1992 uresničili ogromno enotno tržišče. Še prej pa naj bi se povsem odprl v dvanajstih tako imenovani finančni trg. To pomeni, da bomo lahko italijanski državljani mogli prosto kupovati tudi tuje vrednotnice? Mene bi na primer zanimalo delnice zavarovalnice Allianz. Ali naj še počakam z naložbo malega kapitalčka, s katerim razpolagam, ali pa naj kupim takoj italijanske vrednotnice?

M.B.

Že danes je italijanskim državljanom dovoljeno, da svobodno kupujejo vrednotnice na tujih tržiščih. Minister za zunanjo trgovino Ruggiero je z ustreznim odlokom sprostil tovrstne pogodbe in tudi odpravil brezobrestni depozit, ki je bremenil nastop investitorjev v inozemstvu. Lahko se obrnete do vaše banke za nakup, vendar Vas opozorjamo, da so valutne komisije znatno višje in da nekatere banke zahtevajo vsaj 10.000.000 lir naložbe.

Stric mi je v oporoki zapustil staro endružinsko hišo na Krasu. Ker je sam ne potrebujem in je tudi ne nameravam oddati v najem, bom nepremičnino najbžr enostavno prodal. Računam na kakih 40 do 50 milijonov lir. Rad bi potem ta sredstva pri-

merno investiral v vrednostne papirje. Ker se pa nikoli nisem s tem ukvarjal, vas prosim, da mi poveste, kako se to naredi, koga naj kontaktiram (banko, finančnika, upravljalca investicijskih skladov, borznega agenta?). Hvala lepa za pozornost.

L.G.

Dobili smo več pisem s podobno vsebino. Skušali bomo odgovoriti na kratko na postavljeno vprašanje. Komu zaupati razpoložljivi kapital? Predvsem Vam svetujemo, da se obrnete na strokovnjaka, ki uživa tudi Vaše zaupanje. V tem sektorju so banke gotovo bolj organizirane in Vam lahko nudijo več možnosti za Vaše investicije.

Dolar še vedno vztrajno raste

Kljub odločnemu posegu zahodnonemške in švicarske centralne banke, ki sta prodali v jutranjih urah na svobodnem trgu veliko dolarjev, se je ameriška valuta včeraj vnovič okrepila. V Frankfurtu je dolar kotiral 1,8248 marke proti 1,7966 predčerašnjim, v Milanu se je njegova vrednost povzpela do 1.352,95 lire v primerjavi s torkovo kotacijo 1.334,18 in podobno je bilo tudi v Tokiu ter na drugih valutnih boirzah v svetu.

Ponovni porast dokazuje, da je bil poseg švicarskega in zahodnonemškega emisijskega zavoda nezadosten — predvsem zato, ker temu zglede niso sledile druge centralne banke v Evropi. Operaterji so zdaj radevedni, kaj bo ukrenila ameriška zvezna banka Federal Reserve, pa tudi, kaj bo sklenil na današnji seji upravni svet Bundesbanke: zelo verjetno se bo odločil za polodstotno zvišanje eskontne mere z zdajšnje rekordno nizke ravni 2,5%.

iz nekdanje gospodarske kronike

miloš likar

Sejem svilenih mešičkov v Kopru

Edinost, 3. julij 1858

V Kopru (Capodistria) je na vsem Primorskem najmenitnejši sejem za svilene mešičke (kokone), ki prihajajo iz Istre. Tam redijo posebno v Primorskih mestih veliko svilenih gosenc. Lani se je na sejmu v Kopru taužen funtov svilenih mešičkov zvagalo in prodalo. Letos že dva tedna prihajajo po malem svilni mešički sem; zdaj se je pa še le prav sejem unel, in cena se je ugotovila. Vsa cena pa se ravna po boljši in slabšji robi. Če so kokoni lepi in za seme pripravljeni, se prodajajo od 1 do 2 gold. funt, drugi pa so po 40 kr. do goldinarja funt. Talijsani so močno in že pred več časom privreli v Koper si dobrega semena iskat, in drugo plačujejo, kjer lepe in zdrave kokone najdejo; za drugo žido pa nič kaj ne porajajo.

Tržaško šolstvo za časa fašizma

Slovenec, 5. julij 1938

Pred dnevi se je v Trstu sestal pokrajinski konzorcij, ki vodi in financira vse strokovno in nadaljevalno šol-

stvo v tržaški pokrajini. Glede pouka so učenci in učenske na teh šolah podrejeni prosvetnemu ministrstvu, za njih politično vzgojo pa vneto skrb fašistične stranke. Zaradi tega je fašistična stranka posebno v tržaški in sosednjih pokrajinah tudi z vsemi silami podprla konzorcij, tako da se je v zadnjih letih precej povečalo število šol. Predsednik je v svojem poročilu na tej seji zares lahko opozoril na prav posebno uspešno delovanje konzorcija, ki so ga v finančnem pogledu poleg prosvetnega ministrstva izdatno podprla večja industrijska in kreditna podjetja ter razne ustanove v pokrajini, kakor tržaška ladjedelnica, mestna hranilnica in pokrajinska uprava. Iz njegovega poročila posnemamo, da se je število nadaljevalnih šol za industrijske in obrtniške vajence v zadnjih sedmih letih povečalo od 9 na 41. Število učencev in učenk od 356 na 2512, število učiteljev od 29 na 157. Na seji so poleg drugega sklenili podpreti akcijo za ustanovitev šole za kamnoseke v Repentabru, kjer se je kamnolomska industrija v zadnjem času precej razvila. Jeseni nameravajo ustanoviti tudi več stalnih strokovnih tečajev v mestu in najbližji okolici.

Borzni pregled

NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA VAŠE FINANČNE INVESTICIJE

TRŽAŠKA BORZA

	27. 6.	29. 6.
URADNE KOTACIJE		
Generali	86150	85900
Lloyd	16750	16850
Lloyd risp.	7200	7200
RAS	42000	41970
RAS risp.	15799	15650
Sai	17400	17500
Sai risp.	7600	7500
Montedison	1759	1755
Montedison risp.	830	827
Pirelli	2570	2585
Pirelli risp.	2540	2580
Pirelli risp. nc	1530	1506
Snia	2240	2235
Snia risp.	2200	2200
Snia risp. nc	1170	1150
Rinascente	4200	4205
Rinascente priv.	2295	2250
Rinascente risp.	2575	2580
Premuda	1900	1900
Premuda risp.	1850	1850
SIP	2300	2290
SIP risp.	2120	2120
Bastogi	255	250
Comau	2345	2305

	27. 6.	29. 6.
Fidis	5900	5810
Gerolimich	89	89
Gerolimich risp.	91	91
SME	2130	2100
Stet	3140	3150
Stet W 10	900	850
Stet W 9	430	410
Stet risp.	2780	2750
Tripovich	5420	5300
Tripovich risp. nc	2375	2370
Att. Immobiliari	2850	2820
FIAT	9250	9265
FIAT priv.	5772	5771
FIAT risp.	5900	5855
Gilardini	11720	11700
Gilardini risp.	9000	9000
Dalmine	230	225
Marzotto	4600	4610
Marzotto risp.	4580	4580
Marzotto risp. nc	3650	3650
NEURADNO TRŽIŠČE		
I. C. C. U.	500	585
SO. PRO. ZOO.	950	950
Carnica Ass.	11300	11300

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM

	29. 6.	spr. %
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI		
BTP januar 1989 12,5%	101,80	0,15
BTP julij 1988 12,5%	100,00	—
BTP nov. 1988 12,5%	101,15	-0,15
BTP okt. 1988 12,5%	100,85	0,05
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA		
CCT ECU 1982/89 13%	107,00	-0,09
CCT ECU 1982/89 14%	103,55	-0,24
CCT ECU 1983/90 11,5%	108,80	0,28
CCT ECU 1984/91 11,25%	109,30	0,32
CCT ECU 1984/92 10,5%	109,25	0,51
CCT ECU 1985/93 9%	104,40	0,29
CCT ECU 1985/93 9,6%	106,10	-0,19
CCT ECU 1985/93 8,75%	103,85	0,05
CCT ECU 1985/93 9,75%	107,40	-0,09
CCT april 1992 10%	97,25	—
CCT julij 1992 IND	97,50	0,05
CCT januar 1991 IND	99,25	-0,15
CCT julij 1993	94,70	—
CCT december 1990 IND	100,00	—

	29. 6.	spr. %
CCT februar 1991 IND	99,00	—
CCT februar 1997	93,30	0,16
CCT junij 1993 CV IND	94,85	0,11
CCT marec 1991 IND	99,20	-0,15
CCT nov. 1993 CV IND	95,30	0,16
CCT sept. 1993 CV IND	94,20	—
CCT avgust 1992	97,90	0,05
CCT avgust 1993	94,25	-0,11
CCT 1983/93 TR 2,5%	91,85	0,33
CCT avgust 1988/93 IND	100,15	—
CCT avgust 1990 IND	99,15	-0,05
CCT avgust 1991 IND	100,15	—
CCT avgust 1995 IND	93,25	0,15
CCT avgust 1996	92,75	—
CCT april 1991 IND	100,70	-0,15
CCT april 1992	97,25	0,05
CCT april 1995 IND	92,00	0,16
CCT april 1996	92,45	0,16
CCT december 1990 IND	101,80	-0,05
CCT december 1991 IND	99,85	—
CCT december 1995 IND	93,50	—
CCT december 1996 IND	93,00	-0,37

	29. 6.	spr. %
CCT ECU febr. 1994	103,20	-0,19
CCT ECU maj 1994	95,00	—
CCT EFIM avg. 1988 IND	100,30	—
CCT ENI avg. 1988 IND	100,20	—
CCT februar 1991 IND	101,90	-0,10
CCT februar 1992 IND	98,80	0,05
CCT februar 1992 9,8%	100,00	—
CCT februar 1995 IND	97,40	0,21
CCT februar 1996	94,60	-0,21
CCT februar 1997 IND	93,40	0,11
CCT jan. 1990 BA 12,5%	102,50	-0,24
CCT jan. 1990 BB 12,5%	102,70	—
CCT jan. 90 USL 12,5%	102,55	0,05
CCT januar 1991 IND	102,15	—
CCT januar 1992 IND	99,90	0,30
CCT januar 1992 11%	100,65	—
CCT januar 1996	94,50	0,05
CCT januar 1996 CV IND	94,30	—
CCT januar 1997 IND	93,55	0,16
CCT januar 1991 IND	100,75	-0,05
CCT januar 1995 IND	92,60	0,05
CCT januar 1996 IND	93,45	—
CCT INAM jan. 89 12,5%	101,35	-0,05
CCT jul. 88 EM 83 IND	99,70	—
CCT julij 1990 IND	99,35	0,10
CCT julij 1991 IND	100,40	-0,10
CCT julij 1995 IND	94,40	0,05
CCT julij 1996	93,95	-0,11
CCT maj 1991 IND	100,75	0,05
CCT maj 1992	95,85	—
CCT maj 1995 IND	92,05	-0,05
CCT maj 1996	92,50	0,22
CCT maj 1997 IND	93,30	—
CCT marec 1991 IND	100,65	—
CCT marec 1995 IND	92,30	—
CCT marec 1996	93,15	-0,21
CCT marec 1997 IND	92,80	0,27
CCT nov. 1990 IND	99,30	-0,10
CCT nov. 90 EM 83 IND	101,85	-0,05
CCT nov. 1991 IND	100,25	—
CCT nov. 1992 IND	97,00	—
CCT nov. 1995 IND	93,25	-0,11
CCT nov. 1996 IND	92,80	—
CCT oktober 1993 IND	95,45	0,26
CCT okt. 88 EM 83 IND	100,50	—
CCT oktober 1990 IND	98,10	—
CCT oktober 1991 IND	100,21	0,05
CCT oktober 1995 IND	92,90	-0,11
CCT oktober 1996 IND	92,70	—
CCT sep. 88 EM 83 IND	100,30	0,05
CCT sep. 1990 IND	99,15	-0,05
CCT sep. 1991 IND	100,30	0,10
CCT sep. 1995 IND	93,00	—
CCT sep. 1996 IND	92,65	0,16
CTS marec 1994 IND	71,20	0,42
CTS april 1994 IND	70,90	—
ED SCOL 1975/90 9%	103,00	—
ED SCOL 1976/91 9%	102,30	—
ED SCOL 1977/92 10%	104,90	—
REDIMIBILE 1980 12%	106,50	0,95
RENDITA — 35 5%	79,00	—

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE

	29. 6.	spr. %
ŽIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO		
Alivar	9320	+0,32
Buitoni	9290	-0,21
Eridania	3961	+0,27
Perugina	3670	—
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO		
Alleanza Ass.	45000	—
Alleanza Ass. risp. por.	45950	-0,32
Assitalia	16100	+1,89
Ausonia	2380	—
Latina Ass. ord.	15600	-0,32
Generali Ass.	86200	-0,20
Italia Ass.	10500	-3,18
Abeille	87000	-1,13
La Fondiaria spa	60400	-0,33
La Previdente	22910	-1,88
Lloyd Adriatico	16850	+0,53
RAS fraz.	41970	-1,03
RAS risp. port.	15670	-0,81
Toro ord.	18070	-0,44
Unipol priv.	16800	+0,77
Banca Comm. Italiana	2113	-0,79
Banco di Roma	5553	-0,80
Credito Italiano	1064	-1,39
Interbanca ord.	16100	+2,48
Mediobanca	17810	-1,05
PAPIRINA INDUSTRIJA - CEMENT		
Cart. Burgo ord.	13600	+0,51
L'Espresso	23800	+0,25
Mondadori	20000	-2,43
Mondadori priv.	8421	-0,34
Poligraf. Editoriale	4950	—
Cementi	2855	—
Italcementi	104700	-0,38

	29. 6.	spr. %
Unicem	19100	-0,98
Unicem risp.	8420	-2,43
KEMIJSKA INDUSTRIJA - OGLJIKOVODIKI		
Calp	2301	+0,04
Fidenza Vetrar 1000	5800	-0,85
Italgas	1820	-0,05
Mira Lanza	39200	-2,72
Montedison 1000	1770	+0,39
Montefibre	1740	-0,57
Pirelli	2585	+0,62
Pirelli risp.	2580	+1,57
Recordati ord.	7610	-0,45
Saffa	6850	+0,73
Siossigeno	25780	-0,07
Snia BPD	2269	+0,17

Po nedeljskih in ponedeljkovih upravnih volitvah na Tržaškem

Izvoljeni rajonski svetovalci

ZAHODNI KRAS

KPI: Slavoljub Štoka, Dušan Križman, Angel Tenze, Vladimir Tence, Claudio Černiava, Mario Turel.

PSI: Renato Busetti, Dino Fontanot.

SSk: Marjan Pertot, Robert Vidoni.

KD: Giuseppe Bruno, Sergio Zacchigna, Fausta Tamburlini, Giovanni Lonzar.

LPT: Rodolfo Giona.

MSI: Fabio Parovel.

VZHODNI KRAS

KPI: Anamarija Kalc, Adolf Guglielmi, Rada Sossi por. Lakovič, Corrado D'Este.

PSI: Michele Turrilo, Rudolf Purich.

SSk: Vincenzo Ozbič, Peter Močnik.

KD: Silvana Moro, Paolo Ruzzi-er, Riccardo Sisto, Riccardo Cernecca.

LPT: Bruno Cavicchioli.

MSI: Marco Coassin.

PRI: Alberto Cocchi.

KOLONJA-ŠKORKLJA

KPI: Bruna Zorzini por. Spetič, Paolo Cerniani, Ernesto Rinaldi.

PRI: Dario Suklan.

PSI: Tullio Cohen, Albin Spetič, Elena Battaglia.

LPT: Pietro Baxa, Ermanno Costerni, Arturo Gargano, Italo Gabrielli.

MSI: Angela Brandi, Paris Lippi.

PLI: Edoardo Torretta.

KD: Edoardo Sasco, Franco Bertoli, Roberto Petronio, Lorenzo Favetta, Angelo Occhioni, Annamaria Peluso.

ROJAN-GRETA-BARKOVLJE

KPI: Giuditta Giraldi, Vincenzo Spina, Sergio Campana.

SSk: Elvina Miklavc por. Slokar.

PSI: Aurora Cerviatti, Giuseppina Anghelone, Giuliano Brandolin.

PRI: Aurora Masé.

LPT: Giorgio Candot, Alberto Dini, Ileana Pettenella.

Na volišču štev. 5 v Ricmanjih je prvič volila Tamara Rodela

MSI: Laura De Ferra, Roberto Menia Bagatin.

PLI: Tiberio Del Mistro.

KD: Arnaldo Pastrovicchio, Luigi Molinaro, Giuseppe Meloni, Pietro Orsini, Oriano Radillo.

VALMAURA-SV. SERGIJ

KPI: Giuliano Adami, Maria Belle, Giorgio Fortunat, Silvano Pinter.

LPT: Giampaolo Uxa, Fulvio Marchi, Cinzia Gambassini por. Uxa.

MSI: Antonio Pompilio, Roberto Rella.

PSI: Paolo Busatto, Roberto De Gioia, Vittorio Costantini.

MIT: Giorgio Gaspard.

PSDI: Alessandro Battiston.

KD: Paolo Babich, Alfredo Pelarini, Alessandro Minisini, Aldo Brelich, Ruggero Calò, Eddy Ivan Blasco.

SV. IVAN

KPI: Igor Canciani, Rada Zerog, Jagoda Kjuder.

PRI: Enrico Geppi.

LPT: Stefania Lucani, Graziella Zotti.

MSI: Sergio Marcon, Erminia Bianchi.

PSI: Francesca Cecchini, Albin Spetič, Italo Franceschini.

SSk: Aleksander De Luisa.

KD: Bruno Denittis, Marino Dapingente, Fabio Eramo, Angelo Benussi.

NOVO MESTO-NOVA MITNICA

KPI: Livia Zamarato, Silvana Rizza por. Norcio.

PRI: Uri Wiesenfeld.

LPT: Maria Luisa Uva, Piero Camber, Silvia Battaglierini, Antonella Colombis.

MSI: Enrico Giustina, Lucio De Ferra, Romano Antoniani.

PSI: Alessandro Carbone, Fabiana Romanutti, Giuseppe Braile.

PLI: Stefano Baldi.

DP: Livio Taverna.

KD: Claudio Cante, Antonio Aitoro, Graziella Radin por. Grim,

Giuseppe Brodnik, Antonio Riccardi.

SV. VID-STARO MESTO

KPI: Giuseppe Burlo, Giorgio Renner.

PRI: Aldo Pecoraro.

LPT: Fabio Raimondi, Antonio Peinkhofer, Silvio Bari, Nives Maslo.

MSI: Alfredo Mari, Piero Tononi.

PSI: Arturo Paschi, Rita Savani, Osvaldo Bianchini.

MIT: Stelio Tenci.

PLI: Sergio Silvani.

KD: Bruno Marini, Anna Maria Paolinelli, Enrico Bran, Franco Ferrarese, Daniele Damele, Renato Zucca.

STARA MITNICA

KPI: Livio Damini, Isabella D'Eliso, Gianfranco Turinetti.

PRI: Vincenzo Laurenti.

LPT: Enrico Caratti, Piero Camber, Ernesto Zenga, Renata Cargnelli.

MSI: Bruno Sulli, Fedora Gazzin.

PSI: Elena Battaglia, Giuseppe Braile, Riccardo Fortuna.

PLI: Michele Valente.

KD: Porfirio Onor, Piera Montonesi, Franco Reggente, Gianni Perin, Maurizio Fusco, Neva Michelazzi por. Brait.

KJADIN-ROCOL

KPI: Marino Bergagna, Luigi Gambardella, Sergio Ermetici.

PRI: Carlo Bertossi.

LPT: Walter Capuzzo, Giorgio Bonat, Massimo Gobessi.

MSI: Elisabetta Sulli, Mauro Giacomelli.

PSI: Sebastiano Gallipo, Pompei Castellano, Fabio Suban.

PSDI: Francesco Ceccoli.

PLI: Flavio Bertogna.

KD: Ettore Rosato, Sergio Aita, Roberto Correa, Roberto Sasco, Giulio Lavernicocca, Salvatore Aquila.

SV. JAKOB

KPI: Andrea Spaccini, Ferruccio Trocca, Alenka Dobrila, Luciano Lombardo, Cinzia Bortoluzzi.

PRI: Luigi Tadelli.

LPT: Silvio Pahor, Ugo Amodeo, Dario Stard.

MSI: Goffredo Marzocchini, Renzo Delrio.

PSI: Dalia Dell'Oro por. Sossi, Ezio Bussani, Giuseppe Benzani.

PSDI: Sergio Ghersini.

KD: Giacomo Ambrosi, Annunziata Burolo, Angelo Simeone, Luciano Bussani, Renato Privileggio.

ŠKEDENJ-ČARBOLA

KPI: Furio Pitacco, Guglielmo Sarra, Bruno Mosetti.

PRI: Aldo Leghissa.

LPT: Bruno Baldas, Giovanni Castello, Umberto Giona.

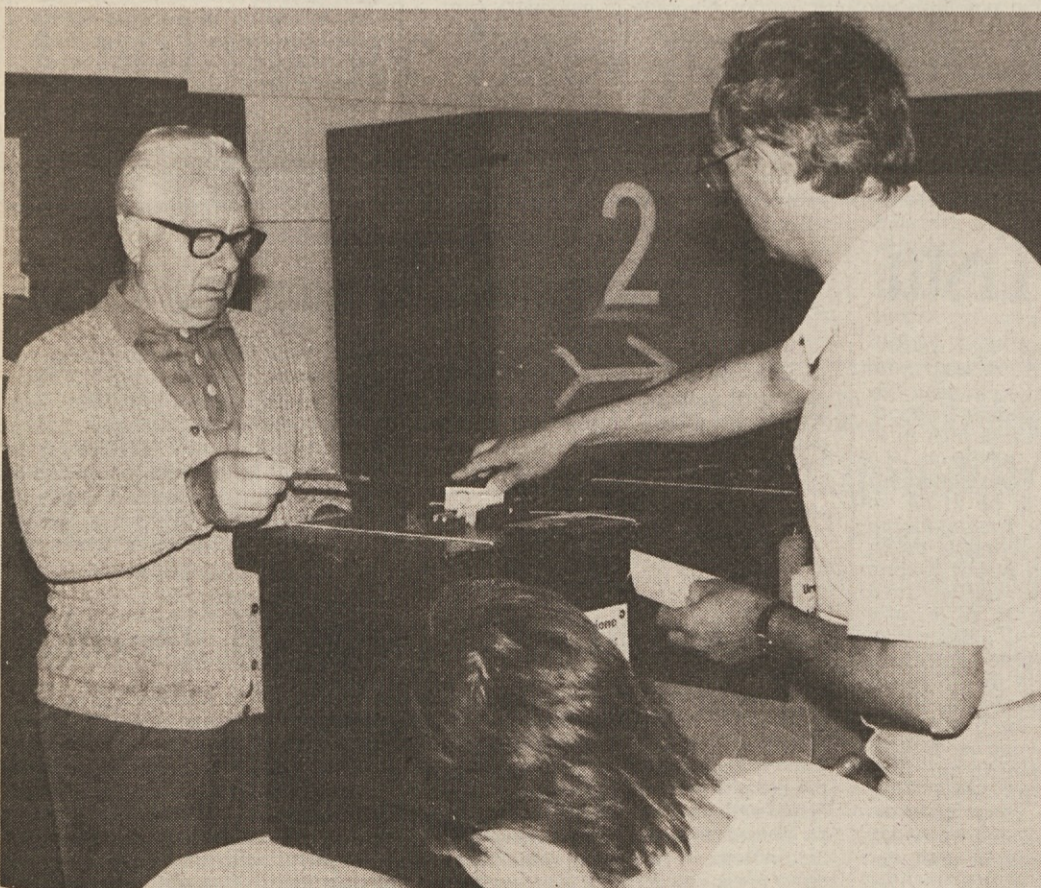
MSI: Maria Genzo, Marco Coassin.

PSI: Giampaolo Anese, Corrado Quagliarella, Aldo Perucich.

MIT: Giuliano Pettener.

PSDI: Guido Bena.

KD: Luciano Favretto, Paolo Corrente, Lino Relli, Rinaldo Decarli, Maurizio Palisca, Claudio Mitri.

Starejši volilec v Boljuncu

Prizor z volišča v Zgoniku

Po nedeljskih in ponedeljkovih upravnih volitvah V tržaških rajonskih svetih manj slovenskih svetovalcev

Tudi volitve za obnovitev rajonskih svetov v tržaški občini so v glavnem potrdile premike, ki smo jim bili priča na pokrajinskih in občinskih volitvah. Po neuradnih podatkih so sedeže in glasove pridobili demokristjani, socialisti in fašisti, listarji so skoraj povsod doživeli katastrofo, komunisti pa so nazadovali in izgubili svetovalske mandate posebno v mestnih rajonih. Slovenska skupnost je obdržala sedeže na Vzhodnem in Zahodnem Krasu ter v Barkovljah in pri Sv. Ivanu, izgubila pa je svojega edinega predstavnika pri Sv. Ani in na Kolonkovcu. Pred desetimi leti je bilo rajonskih svetovalcev slovenske narodnosti 32, leta 1982 je njihovo število padlo na 28, po podatkih, s katerimi razpolagamo do tega trenutka in ki še niso uradni, pa je bilo v nedeljo in v ponedeljek izvoljenih v rajonske svete 24 slovenskih predstavnikov.

Na **Zahodnem Krasu**, ki združuje vasi Prosek, Križ in Kontovel, je dejansko ostalo vse pri starem, le da je Krščanska demokracija pridobila sedež, ki so ga izgubili melonarji. Komunisti so spet izvolili dosedanjega predsednika Slavoljuba Štoka, ki ima glede na zelo dobro opravljeno delo v preteklih mandatnih dobach spet stvarne možnosti za ponovno izvolitev. KPI, ki je ohranila šest sedežev in torej relativno večino, je od Slovencev izvolila še Klavdija Čerjavca, Dušana Križmana, Vladimira Tenceja ter Angela Tenceja. Slovensko skupnost bosta v novem sosvetu zastopala Marjan Pertot (Prosek-Kontovel) in mladi Križan Robert Vidoni. Socialisti so izvolili dva predstavnika, od katerih pa je samo eden Slovenec in sicer Križan Renato Buseti, medtem ko ni bil izvoljen dolgoletni podpredsednik Milan Čuk, ki je sedaj prvi med neizvoljenimi na listi Craxijeve stranke.

Tudi na **Vzhodnem Krasu** je KPI ostala stranka relativne večine in potrdila svoje petčlansko predstavništvo. Spet je bila izvoljena dosedanja predsednica Anamarija Kalc, ki pa se bo po vsej verjetnosti odločila za občinski svet, v katerega je bila tudi izvoljena. Na listi KPI so bili izvoljeni trije Slovenci in sicer Dolfi Guglielmi Wilhelm, Albert Čuk ter Rada Lakovič, medtem ko je prvi neizvoljeni Mauro Kralj. Slovensko skupnost bosta zastopala Vinko Ozbič in Peter Močnik, slovenske socialiste pa bo predstavljal Rudolf Purič. KD in PRI sta v tem rajonskem svetu pridobili po enega svetovalca, na račun LpT, ki je torej izgubila dva predstavnika.

V **svetoivanskem rajonskem svetu** bo odslej naprej sedelo šestnajst svetovalcev, medtem ko jih je bilo do sedaj dvajset. Do te spremembe je prišlo zaradi demografskega padca. Presenetljivo je tukaj dejstvo, da so vsi trije izvoljeni na listi KPI slovenske narodnosti. Izvoljeni so bili nosilec liste Igor Canciani, Rada Zergol in Jagoda Kjuder. Trojica mladih slovenskih komunistov se je pridružil tudi mladi predstavnik Slovenske skupnosti Aleksander De Luisa. Razveseljivo je dejstvo, da je bil na listi PSI izvoljen tudi Slovenec Albin Spetič.

V **Barkovljah** sta bili izvoljeni dve Slovenci, in sicer Giuditta Giraldi, ki je bila nosilka komunistične liste, ter nosilka liste SSK Elvi Miklavc por. Slokar. Prvi neizvoljeni na listi KPI je režiser Mario Uršič, na listi SSK pa Boris Kuret.

Slovenska skupnost je za nekaj desetih glasov izgubila svojega predstavnika v rajonskem svetu za **Sv. Ano-Kolonkovec-Naselje sv. Sergija**. Po naših podatkih je bil med Slovenci izvoljen edinole komunist Giuliano Adami. KPI je tukaj izgubila en mandat, Lista pa kar tri, svetovalce pa so pridobili neofašisti, socialisti in demokristjani. Svojega svetovalca so pri Sv. Ani izvolili tudi independentisti TIT.

Tudi pri **Sv. Jakobu** je Slovenski skupnosti za nekaj glasov spodletela izvolitev svetovalca. KPI je ohranila pet svetovalcev, isto kot demokristjani. Na komunistični listi je bila izvoljena tudi neodvisna Alenka Dobrila, ki je prejela lepo število preferenc. V **Škedenju** je bil od Slovencev izvoljen le komunist Bruno Mosetti. V mestnih rajonskih svetih ni izvoljenih Slovencev. Kot zanimivost lahko še navedemo dejstvo, da je kartel Proletarska demokracija-Gibanje za Trst, ki je ostal brez občinskih in pokrajinskih svetovalcev, izvolil enega rajonskega svetovalca in sicer v Novem mestu-Novim mitnicam, kjer ga bo zastopal Livio Taverna.

Rajonski sveti v tržaški občini imajo na papirju precejšnje pristojnosti, ki izhajajo iz posebnega občinskega pravilnika. Občinski odbori, ki so se zvrstili v zadnjih desetih letih, pa so v resnici pokazali zelo malo zanimanja do delovanja in do dejanskih problemov teh izvoljenih teles, ki bi morala biti prvenstveno upravna telesa in ne organi, kjer se merijo politična razmerja sil med strankami. Prav zaradi takega odnosa občinskih upraviteljev in nekaterih strank so bili posebno mestni rajoni dolgo časa zelo malo aktivni in učinkoviti, seveda na škodo državljanov in širše občinske skupnosti.

SANDOR TENCE

Dokument o upravljanju na »narodno mešanem ozemlju« Dolinski občinski svet o miru in sožitju pri nas

Dolinski občinski svet je na svoji seji 3. junija 1988 odobril soglasno (vzdržali so se le predstavniki KD) daljši dokument o »upravljanju narodno mešanega ozemlja«. (Prejeli smo ga šele v teh dneh, zato ga tudi objavljamo z zamudo.) Z njim je potrdil nekatera temeljna stališča o vprašanih miru, sožitju in narodnostnih pravic Slovencev v dolinski občini in sploh v Italiji, poleg tega pa je tudi odprl nekaj konkretnih vprašanj v okviru te problematike.

Dolinski občinski svet v svojem dokumentu najprej spominja, da se je že v preteklosti »dosledno in zavzeto opredeljeval za uveljavitev miru, sodelovanja in enakopravnosti vseh ljudi na »Zemlji«, še posebej upoštevajoč probleme, s kakršnimi se spopada javna uprava na narodno mešanem ozemlju, kot je dolinsko. Občinski svet nato poudarja zahtevo, naj italijanski parlament čim prej odobri takšen zakon o globalni zaščiti Slovencev v Italiji, s kakršnim bo soglašala tudi manjšina in ki bo v skladu z republiško ustavo, s posebnim statutom Dežele Furlanije-Juljske krajine in z resolucijami evropskega parlamenta o pravicah narodnostnih manjšin.

Dokument dolinskega občinskega sveta nadalje poudarja potrebo, da bi se oblasti in javne uprave mimo zaščitnega zakona odločneje zavzemale za uveljavljanje kulture sožitja in miru in posebej opozarja na nujnost jezikovnega pluralizma na narodnostno mešanem območju. Nadaljuje pa se tako:

»Ime te občine je fašistični režim preimenoval v ime svetnika, ki ga ni: v S. Dorligo della Valle. Že večkrat smo poskusili pridobiti izvorno ime

Dolina, a brez uspeha. Kraj Pesek, ki je danes znan zaradi mednarodnega mejnega prehoda v Jugoslavijo, je fašistični režim spregledal, tako da je ostal Pesek, nekatere javne ustanove pa ga danes imenujejo Pese in nočejo spoštovati njegovega pravega imena. Ta občinski svet je Deželi Furlanije-Juljske krajine soglasno sporočil, da ne bo obravnaval aktov, ki bodo hote spreminjali imena naših krajev.

Skozi našo občino bo kmalu stekla avtocesta, ki bo povezovala Trst s svetom. Za odprte avtoceste in za priključitev naših cest na avtocesto smo vjudno sporočili pristojnim organom (ANAS), da bodo morali biti napisani na smerokazih tudi v slovensščini.

Poštna uprava ima na našem ozemlju dva urada in nima skoraj nobene KZE, gozdni čuvaji, podjetja ENEL in SIP, šola, karabinjerji, policija in drugi.

Edina javna ustanova, ki se v duhu ustave in drugih vrednot trudi za dosledno uveljavljanje dejanske enakopravnosti, je občinska uprava. Vsi pa vemo, da poleg občine tu delujejo še KZE, gozdni čuvaji, podjetja ENEL in SIP, šola, karabinjerji, policija in drugi.

Dokument se zaključuje s pozivom državnim, deželnim in drugim oblastem, naj se v okviru svojih pristojnosti zavzamejo za uveljavljanje polne enakopravnosti in sožitja in naj kulturno osamijo tiste sile, ki se temu postavljajo po robu. Dolinska občinska uprava bo dokument poslala vsem svetovalskim skupinam v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine, parlamentarcem iz naše dežele, predsednikom senata in poslanske zbornice in evropskemu parlamentu.

S podtajnikom ministrstva za šolstvo

Razprava o vrsti predlogov šolskih sindikatov manjšin

Srečanje šolskih sindikatov manjšin na ministrstvu za šolstvo, napovedano za sredo, 15. junija, je bilo preloženo za teden dni zaradi razprave v o zakonskem odloku o prekariatu v poslanski zbornici. Tako so se predstavniki sindikatov SAVT-école iz Aoste, SSG/ASGB iz Bocna in Sindikata slovenske šole srečali s podtajnikom na prosvetnem ministrstvu poslancem Giulianom Zoso v sredo, 22. t. m.

Poslanec je brez pomislekov pristal na večkratna srečanja in stike s šolskimi sindikati manjšin za reševanje problemov njihovih šol. Nato se je razvila razprava o vrsti predlogov, ki so jih ti sindikati predstavili in ki so specifični za šole manjšin. Strnjeno so tu podane glavne točke:

- stalnemu šolskemu osebju naj se priznajo leta poučevanja brez naslova, priznajo naj se leta poučevanja pod ZVU, tudi v primeru izključitve iz političnih razlogov, priznajo naj se leta poučevanja v matični domovini;
- vse vodstveno, učno in neučno osebje naj dobi doklado za dvojezično delo (južni Tirolci in Valdostanci to v izdatni meri že imajo);
- poveča naj se število dodatnega organika DOA za šolnike, ki so po posebnih zakonih odsotni s službenega mesta (n.p. na skrbništvu v Gorici in Trstu po zakonu Belci-Skerk in v Ljubljani po jugoslovansko-italijanskem sporazumu iz leta 1964);
- prizna naj se univerzitetno izobraževanje naših učiteljev na ljubljanski univerzi kot tudi izpopolnjevanje v matični domovini;

— za ohranjanje in ovrdenotenje jezika in kulture manjšine naj se poveča letni ministrski prispevek šolam manjšin.

Podtajnik je o nekaterih predlogih že razpravljal z ministrom za šolstvo in — kot je rekel — bo vse predloge predložil zakonodajnemu uradu v preučitev.

V dopoldanskih urah sta predstavnik SSS Živka Marc in Samo Pahor opravila še vrsto posegov v raznih uradih na prosvetnem ministrstvu za rešitev nekaterih sindikalnih problemov članov in problemov slovenske šole.

ŽIVKA MARC

Deželni prispevek za trgovsko mrežo

Deželna uprava je nakazala 23 milijard lir za okrepitev distribucijske mreže 367 trgovskih podjetij, ki prodajajo pijačo in živila. S tem ukrepom bo pripomogla k razvoju te dejavnosti, za katero že od leta 1986 ni nakazala potrebnih sredstev. Zaradi pomanjkanja denarja Dežela namreč ni bila v stanju dosledno izvajati deželnega zakona št. 25 iz leta 1982.

Posamezna trgovska podjetja bodo z nakazanim denarjem lahko nakupila naprave in opremo, lahko pa bodo tudi ustrezno posodobila in razširila prostore, ki jih distribucijska dejavnost zahteva.

Danes mature na učiteljsišču in na zavodu Zois

Na klasičnem liceju vsi dijaki opravili zrelostno preizkušnjo

Medtem ko se na drugih višjih šolah ustni zrelostni izpiti še nadaljujejo ali se morajo šele začeti, so na klasičnem liceju že objavili rezultate. Takoj po odhodu skrutinatorjev in po zaprtju volišča so v torek popoldne na liceju France Prešeren razobesili na oglasno desko izide izpitolov. Za komisijo je bilo vseh sedem dijakov, ki je letos obiskovalo tretji klasični licej, zrelih. Končni izidi pa so naslednji: **Igor Čok** (46/60), **Valentina Hrovatin** (48/60), **Kristina Martelanc** (37/60), **Veronika Martelanc** (50/60), **Fabiana Parenzan** (38/60), **Alenka Štoka** (56/60) in **Vida Valenčič** (45/60).

Izidi izpitolov na znanstvenem liceju bodo znani šele konec tedna, še prej pa bo znana usoda dijakov, ki so obiskovali poklicni zavod Jožef Stefan. Koledar izpitolov pa je v teh dneh naslednji: včeraj sta bila na vrsti še zadnja dijaka znanstvenega liceja, na učiteljsišču pa so se v torek pričeli zaključni izpiti na šoli za vzgojiteljice. Učiteljsiščniki in geometri bodo stopili pred komisijo danes, spravevanja na učiteljsišču se bodo nadaljevala do 5. julija, za dijake oddelka za geometre pa do 2. julija. Zadnji so na vrsti dijaki trgovskega zavoda Žiga Zois, kjer bodo ustni izpiti od 5. do 14. julija.

Tržaška sekcija WWF prijavila župana Staffierija sodnikom

Tržaška sekcija Mednarodnega sklada za varstvo narave WWF je te dni prijavila sodstvu župana Staffierija v zvezi z onesnaževanjem mestnega zraka. WWF utemeljuje, da župan ni izpolnjeval službenih dolžnosti, saj ni nikoli ustrezno poskrbel za sanacijo okolja, kljub dejstvu da so podatki o stopnji onesnaženja že nekaj let kar se da dramatični. Obstoječa pravila namreč potrjujejo, da predstavlja župan najvišjo zdravstveno oblast na občinskem teritoriju.

WWF je prijavi priložila obširno strokovno dokumentacijo in podatke, ki so jih tri leta zbirali s pomočjo posebnih merilnih naprav. Naprave je namestila prav občinska uprava, in sicer na najbolj kritičnih točkah, kot so Škedenj, Valmaura in Sv. Sobota. Poleg tega pa se je WWF poslužila tudi vznemirljivih števil, ki jih je marca letos zbralo osebje Zelenega vlaka ob priliki njegovega postanka v Trstu. Zeleni vlak je pripotoval k nam prav na povabilo WWF. Podatki pričajo, da je stopnja onesnaženja zraka v mestu velikokrat mnogo višja, kot to dopušča vsedržavni zakoni. Čeprav so člani WWF o tem sproti seznanjali občinsko upravo, ni nikoli prišlo do ustreznih ukrepov.

Danes s Trga Oberdan

Mladinski zbor GM odpotuje v Rim

Mladinski zbor Glasbene matice bo konec tega tedna gostoval v Rimu. Udeležil se bo 2. revije mladinskih pevskih zborov, na kateri bodo izvajali glasbo 20. stoletja. Na reviji bo sodelovalo skupno osem zborov. Naš zbor, ki ga vodi Stojan Kuret, bo v soboto, 2. julija, nastopil v dvorani RAI na Foro Italico, dan kasneje pa bo pel v cerkvi S. Alessio all'Aventino. Izvajal bo pesmi Petra Ebena in Vaclava Trojana. Mladinski pevski zbor GM bo nadalje v ponedeljek, 4. julija, skupaj z drugimi udeleženci rimske revije nastopil tudi na slovesnosti mladinskih iger na stadionu dei Marmi.

Skupina 40 naših pevcev bo odpotovala v Rim danes ob 7. uri izpred deželne palače na Trgu Oberdan, vrnila pa se bo v torek, 5. julija, zvečer.

V Devinu bodo prenovili greznice

Krajevni sosvet za Devin je te dni oznanil, da lokacija depuratorja za grezno ozemlje, ki sicer neoporečno deluje kot to predvidevajo obstoječi zakoni, ni najbolj ustreza. Devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar in izvedenec družbe, ki je depurator namestila sta tudi potrdila, da bi morali čistilno napravo premakniti za vsaj sto metrov proč od prvih stanovanjskih hiš, kjer sedaj stoji. Napačna lokacija povzroča namreč onesnaženje zaliva pred Devinom, poleg tega pa onesnažuje tudi zrak. Brezigar je obljubil, da se bo zavzel za čimprejšnjo rešitev tega nevarnega problema. Celotno grezno ozemlje bi bilo treba namreč prenoviti, hkrati pa bi devinski depurator lahko priključili seslanskemu. Za ta dela bi Občina potrebovala kakih pet milijard lir, ki bi jih morala nakazati deželna uprava.

Turneja cirkusa Orfei se pričinja v Trstu

V velikem šotoru pod športno palačo sta sinoči ponovno zaživela čar in pravljica cirkusa. Z večerno gala predstavo se je namreč v Trstu začela velika cirkuška turneja Nanda Orfeia, ki se ponša s prenovljenim in bogatim sporedom akrobatskih, komičnih in plesnih točk in ki bo potpovala vso Italijo. V predstavi z naslovom »La pista dei sogni« (Steza sanj), ki jo bodo v Trstu ponavljali do 13. julija dvakrat dnevno (ob 17. uri in ob 21.30), se prepletajo tradicionalne cirkuške in nove spektakularne sestavine. Zadnja, osma, generacija velike Orfeieve družine — to so mladi, a že izurjeni Nandovi otroci Ambra, Paride in Gioia — je prav s to predstavo »vsilila« novo koncepcijo cirkuškega dela. Očeta Nanda, ki se je pred kratkim odrekel svojemu krotliskemu biču, so namreč pričeli, da je iz sporeda izključil vse »nevarne« nastope s krvoločnimi živalmi, kot so panterji, tigri in levi. S prizadevanjem so izoblikovali nove zanimive akrobatske točke, ob katerih bo gledalec gotovo zastal dih, vse točke pa so povezali v pripovedno celoto, ki je zasnovana na najbolj znanih pravljicah in pripovedih za otroke, kot sta npr. »Trije mušketirji« in »Neskončna zgodba«. Pri predstavi — za scene in kostume je poskrbela Nandova žena Anita — sodeluje kar 314 oseb, ki prihajajo iz najrazličnejših dežel, od Kitajske do Madžarske, Jugoslavije, Romunije, ZDA, Argentine in številnih drugih. Zanimivo pa je, da se v tej veliki cirkuški družini sporazumevajo v francoskem jeziku. (bg)

V Trstu se je že začela delikatna povolilna faza

Stranke se ubadajo s preučevanjem volilnih izidov v pričakovanju pogajanj za sestavo novih odborov

Po nestrpnem in v marsikaterem primeru živčnem čakanju volilnih rezultatov je sedaj na vrsti čas premisleka, čas političnega ocenjevanja sodbe, ki so jo v nedeljo in ponedeljek izrekli volilci. Prava pogajanja za sklepanje zavezništva in za sestavo novih odborov se bodo začela pozneje, za zdaj je v teku nekakšna predtaktika, v kateri politični voditelji pošiljajo "signale" morebitnim zaveznikom ali nasprotnikom. Seveda gre za signale v strogo političnem žargonu, ki so največkrat razumljivi samo naslovnikom, ne pa širši javnosti.

Naloga novinarja pa je, da skuša te signale raztolmačiti in iz njih sklepati, kateri so resnični nameni prvakov strank v tej delikatni povolilni fazi. Začnimo kar pri Krščanski demokraciji, ki je spet najmočnejša stranka v mestu in bo v novem občinskem svetu razpolagala s kar 18 svetovalci. Povsem jasno je, da se bo potegovala, da bi njen glavni kandidat Franco Ricchetti ponovno postal župan, pri čemer bo igrala tudi na adut visokega števila preferenc, ki jih je Ricchetti prejel v nedeljo in ponedeljek. Po drugi strani pa je vprašanje župana povezano s problemom sestave nove koalicije, kar pomeni, da se bodo morali demokristjani hočeš nočeš pogajati predvsem s socialisti, ki so že dali vedeti, da nameravajo svoj nedvomni volilni uspeh izkoristiti za pogajalno mizo. Socialistični kandidat za župansko mesto je dosedanji podžupan Seghena, ki že diskretno dvori poraženim listarjem kot morebitnim zaveznikom v neizbežnem vleku vrvi z demokristjani.

Velika uganka je tudi Lista za Trst. Njeni voditelji kajpak še niso preboleli prav katastrofalnega poraza, vsled katerega so postali šele četrta najmoč-

nejša stranka v Trstu, saj so jih poleg demokristjanov in komunistov prehiteli tudi socialisti, pa čeprav le za pičlih 82 glasov. Iz listarskega sedeža na Trgu Goldoni se že čujejo napovedi povratka v opozicijo, ki so delno sad hudega volilnega razočaranja, delno pa tudi premišljena poteza. V bitki med KD in PSI bi namreč prav listarji lahko bili jeziček na tehtnici, ta položaj pa bi lahko izkoristili tudi za postavitev zahteve po županskem mestu. Po splošnem mnenju pa bi dosedanji župan Staffieri ne imel nobene možnosti ohraniti najbolj uglednega stolčka v občinski palači, ko pa je izid tako deželnih kot občinskih volitev pokazal, da tudi v listarski hiši ne uživa največjega ugleda. Pač pa bi se lahko vrnil v igro bivši župan in frasonski prvak Cecovini, ki so ga volitve kljub porazu potrdile za resničnega šefa Lista za Trst. V tako zapleteni situaciji bi utegnili imeti določene možnosti tudi kak "outsider": v tej zvezi se že sliši ime liberalca Traunerja.

Sicer pa je vprašanje tržaškega župana vezano tudi na razplet v drugih krajevnih upravah, predvsem na Deželi, delno pa tudi na Pokrajini. Kot je znano, so tržaški socialisti že med volilno kampanjo glasno postavili kandidato Gianfranca Carboneja za novega predsednika deželne odbora. Mimo tega, da je ta zahteva že učinkovito delovala kot volilno geslo, pomeni nedvomno adut tudi na pogajanjih z demokristjani. Če KD ne bo hotela odstopiti najbolj prestižnega oblastnega položaja v Furlaniji-Juljski krajini (in po volilnih izidih ni videti, da bo to pripravljena storiti), bo morala morda nekoliko popustiti socialistom vsaj v Trstu. Za zdaj pa je preuranjeno skušati napovedati, kako se bodo stvari razvile.

Kaj pa komunisti? Tudi oni seveda z volilnim izidom ne morejo biti zadovoljni, pa čeprav so pričakovali neugoden rezultat. Kaže, da so že začeli avtokritiko, ne toliko glede dosedanje politične linije, kolikor do načina poli-

tičnega nastopanja in do "zunanje podobe", ki da ne ustreza več današnjemu času. Sicer se je prenovitev v vrstah KPI tudi na krajevni ravni že zdavnaj začela, verjetno pa bodo potrební nadaljnji pogumni koraki na tej poti. V tej fazi pa v Ul. Capitolina naglašajo bolj nekatere pozitivne aspekte volilnih rezultatov, kot na primer razpolovitev listarskih glasov in globalno okrepitev levih in naprednih sil. Prav premostitev sporov v levici pa bo, kot napovedujejo, glavni cilj tržaške KPI v prihodnjih mesecih. Drevi ob 20. so na sedežu federacije sklicali javno skupščino o volilnih rezultatih.

In končno še Slovenska skupnost, ki je potrdila svoje izvoljene predstavnike tako v deželnem kot v pokrajinskem in tržaškem občinskem svetu, vendar je doživela določen osip glasov, ki vzbuja nekoliko zaskrbljenosti v Ul. Machiavelli. Tudi SSK si bo morala vsekakor postaviti vprašanje morebitnega sodelovanja v novih večinah in odborih. Po ošibitvi LpT ni težko predvideti, da bo predstavnik SSK spet sodeloval tudi v občinskem odboru, iz katerega je moral svoj čas odstopiti zaradi protislovenskih stališč listarskega župana Staffierija.

Ugank v tem prvem povolilnem obdobju je vsekakor na pretek. Nemogoče je na primer predvideti, kakšno bo v tržaškem občinskem svetu zadržanje štirih zelenih, izvoljenih na dveh različnih listah, kot ni niti znano, koliko časa bosta ostala v Trstu Pannella in Mattioli, izvoljena na listi "smejočega se sonca". Po vseh, ki smo jih navedli, pa je to uganka, ki še najmanj zaskrblja tukajšnje politične kroge.

TOM MARC

Velesejem sinoči zaprl vrata

Sinoči se je zaključil 40. mednarodni vzorčni velesejem v Trstu. Prireditelji so zadovoljni z uspehom jubilejne razstave prireditve, ki so jo odprli 17. junija. Odtlej se je v razstavnih prostorih zvrstilo okrog 85 tisoč obiskovalcev s plačanimi vstopnicami, kar predstavlja 15-odstotni porast v primerjavi z lanskim izvedbo. Sicer pa je bilo tudi rekordno število razstavljalcev. Med drugim je bilo prisotnih kar 28 uradnih tujih predstavništva, kar predstavlja spet 15-odstotni porast v primerjavi z letom poprej.

Posebno pomembna so bila mednarodna srečanja o kavi in lesu, kakor sta tudi po svoje izstopala dneva Avstrije in Jugoslavije. Obe državi sta se udeležili vseh 40 vzorčnih velesejmov v Trstu in sta torej prava stebra te razstave prireditve. Omenimo naj, da na Pomorski postaji ostaja odprta do 3. julija razstava »Dunaj v Trstu«, ki so jo priredili v okviru praznovanj ob 40-letnici Tržaškega velesejma. Prireditelji pravijo, da si jo je doslej ogledalo kakih 15 tisoč ljudi.

Protest tudi v naši deželi

Novi dekret diskriminira številne socialne delavce

Dekret predsednika republike je novembra lani končno uredil položaj socialnih delavcev: priznal je njihov sodni položaj in uredil vprašanja v zvezi z njihovo izobrazbo. Od stotin javnih in zasebnih šol, ki so pripravljale socialne delavce, je dekret priznal le sedem in sicer v Parmi, Sieni, Firencah, Pisi, Perugii in dve v Rimu. Da bi ob tem saniral obstoječo situacijo, je dekret priznal diplome vseh socialnih delavcev, ki so takrat bili zaposleni v javnih upravah oz. so zmagali na natečajih za socialne delavce.

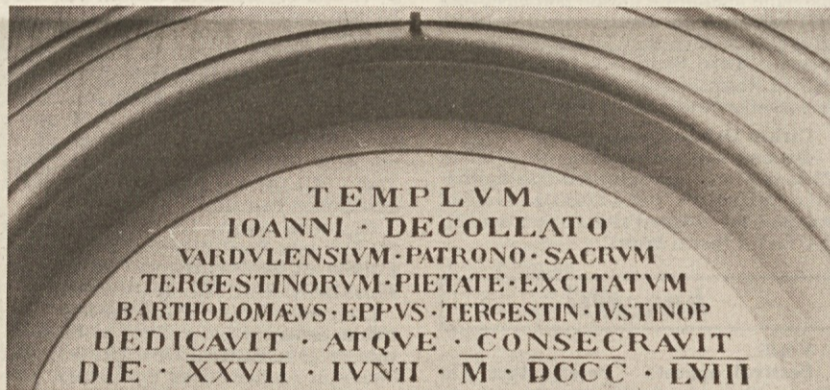
Do tod sončna plat zakona. V zadnjih mesecih pa je po vsej Italiji, in tudi v naši deželi, nastalo spontano gibanje socialnih delavcev, ki opozarjajo na njegovo senčno plat. V dolgem pismu, ki ga je okrog 70 socialnih delavcev iz naše dežele poslalo številnim javnim organom, strankam, ustanovam in sredstvom javnega obveščanja, poudarjajo, da zakon diskriminira vse socialne delavce, ki so bili zaposleni v zasebnih ustanovah ali so bili brezposelni. Prav tako še ni znano, če

bo zakon priznal diplome socialnih delavcev, ki so bili zaposleni v javnih upravah le z začasno pogodbo. Vendar se s tem težave diskriminiranih socialnih delavcev ne končajo. Če hočejo urediti svoj položaj, morajo namreč ponovno opraviti diplomski izpit in to le na sedmih priznanih šolah. Mimo finančnih težav, ki jih to dodatno opravilo zahteva, je še druga, veliko hujša ovira: po poldrugem letu je namreč le nekaj šol razpisalo natečaj za priznanje diplom, druge pa so to razpoložljivost omejile na minimalno število. Vsedržavni koordinacijski odbor, h kateremu so pristopili tudi socialni delavci iz naše dežele, zahteva, naj vlada odpravi te krivice in diskriminacije, tako da prizna vse diplome, ki so jih socialni delavci opravili pred 19. novembrom lani.

■ V petek, 1. julija, se bo v dvorani Delavskih združenj na Trgu Stare mitnice 9 ob 9.30 sestalo pokrajinsko vodstvo enotnega sindikata upokojencev.

Z dvojezičnim obredom škofa Bellomija

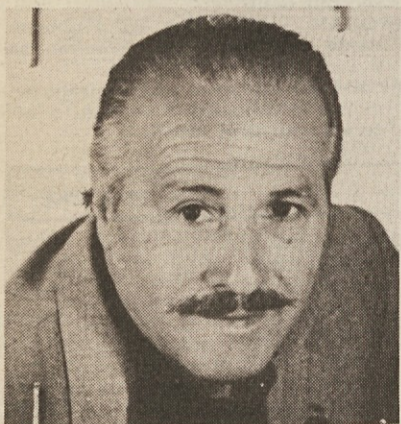
Svetoivančani so počastili 130-letnico svoje cerkve

V ponedeljek je poteklo 130 let, odkar je bila posvečena nova cerkev pri Sv. Ivanu. Nad glavnimi vrati cerkve je napis in datum (na sliki), ki pričata, da je tržaško-koprski škof blagoslovil cerkev daljnega 27. junija 1858. leta. Pred 130 leti je bil Sv. Ivan še vas, v kateri so živeli skoraj izključno le slovenski delavci in kmetje. Tako so torej v ponedeljek svetoivanški farani praznovali in ob tej priložnosti jih je obiskal tržaški škof Bellomi, ki je tudi maševal in imel priložnostno pridigo v slovenščini in italijanščini. Tudi nabožna pesem je zazvenela v obeh jezikih. Svetoivanške žene in dekleta so oblekle lepe slovenske narodne noše, za katere se je še posebej zanimal škof Bellomi, ki se je po obredu zadržal v pogovoru z njimi. (mm)

V Ulici Costalunga trčila moped in tovornjak smetarske službe

Upokojenec žrtev prometne nesreče

Cesta je včeraj spet zahtevala svoj krvni davek. V jutranjih urah se je smrtno ponesrečil 70-letni Luigi Filannino, ki je stanoval v Ulici Frescobaldi 15. Do nesreče je prišlo v Ulici Costalunga, nekaj metrov pred križiščem z Ulico Gianelli.

Izvide o nesreči so opravili mestni redarji, ki še raziskujejo natančen potek dogodkov in odgovornosti posameznikov. Kaže vsekakor, da se je upokojenec vozil z mopedom proti Ulici S. Maria Maddalena, v isto smer pa je bil namenjen tudi tovornjak občinske smetarske službe, ki ga je upravljal Franco Srednich iz Ulice Biasoletto 105. Kakih 50 metrov pred ome-

njenim križiščem pa je iz doslej še nepojasnjenih razlogov prišlo do nesreče. Teško vozilo smetarske službe je nenadoma zadelo v moped, na katerem se je vozil upokojenec. Filannino je z vso silo priletel na tla in se pri tem hudo poškodoval. Kaže, da voznik kamiona ni opazil, kaj se dogaja, tako da je nadaljeval z vožnjo in zapeljal čez ponesrečenca. Rešilec Rdečega

križa, ki je že po nekaj minutah prihitel na kraj nesreče, je ranjenca odpeljal v katarinsko bolnišnico. Zdravniki so takoj ugotovili, da je v smrtni nevarnosti, saj se je v nesreči hudo poškodoval po vsem telesu. Zdravniki so ga dali odpeljati na oddelek za torakalno kirurgijo, kjer se je ponesrečenec še dve uri boril s smrtjo, okrog 11. ure pa je podlegel poškodbam.

Jugoslovanski ribiški čoln kočaril v italijanskih vodah

Izvidniški čoln tržaških finančnih stražnikov je včeraj okrog 1. ure ponoči opazil jugoslovanski ribiški čoln Trska, ki je kočaril v italijanskih teritorialnih vodah. Posadka okrog 28 ton težke ladje je morala slediti finančnim stražnikom do Pomola Fratelli Bandiera. Preiskovalci so jim zaplenili ribiško mrežo in ulov približno 50 kg rib. Okrog 13. ure pa je Trska že lahko dvignila sidro in odplula domov. Finančni stražniki so povedali, da je jugoslovanski ribiški čoln, ki je registriran pri koprskem pomorskem poveljstvu, prestopil dovoljeno mejo za manj kot 1 miljo (torej manj kot 1.852 m). Ko je poveljnik ladje, 50-letni Elevterij Beštjak, opazil italijanski izvidniški čoln, ni skušal zbežati in je takoj priznal, da je prestopil nevidno mejo teritorialnih voda.

Preiskave so potekale skrajno mirno in brez nepotrebnih zapletljivajev. Včeraj dopoldne je za ribiče posredoval tudi jugoslovanski konzul Jakomin. Finančni stražniki so poveljnika ladje prijavili sodnim oblastem. Tričlanska posadka je bila zasidrana ob Pomolu Fratelli Bandiera kakih deset ur. Ko so preiskovalci uredili vse potrebno, pa so dali tričlanski posadki dovoljenje, da odpluje v Koper. Ribiška mreža bo ostala v rokah italijanskih sodnih oblasti, dokler ne bo kapitan Trske plačal odškodnine. Zaplenjeni ulov, 50 kg modrih rib, pa je včeraj pregledal živnozdravnik. Ribe bodo prodali v ribarnici.

Pozabil je na ročno zavoro

Pozabljenost je drago stala 22-letnega Milčana Marca Gardinija iz Ul. Strudthoff 33. V torek zvečer je namreč parkiral na tržaškem Pomolu Pescheria svoj novi renault 9, ko je po nekaj minutah z zaprepatenostjo opazil, da se avto premika.

Nenadoma se je spomnil, da je pozabil potegniti ročno zavoro. Hotel je odkleniti vrata renaulta, a na žalost je bilo že prepozno. Vozilo je nezadržno drselo naprej in nato padlo v vodo. Mladenec je takoj poklical gasilce, ki so z žerjavom dvignili premočeni avto iz vode.

■ Zaradi prepira s sosedom so agenti letočega oddelka aretirali 62-letnega Giuseppa Bubnicha iz Ul. Cisternone 55. Upokojenec se je namreč najprej sprl s sosedom Giuseppom Rocchijem, ko pa je ta poklical policijo, se je razboritež uprl agentom in se jih lotil z žaljivkami in pestmi. Le s težavo ga je bilo mogoče ukrotiti in odpeljati v koronejski zapor.

Bubnich se je med zaslišanjem skušal opravičiti rekoč, da se je s sosedom sprl zato, ker mu je vedno kradel vodo in z njo zalival svoj vrt...

Uprava devinsko-nabrežinske občine se pridružuje žalovanju svojcev ob smrti Danila Radoviča, občinskega svetovaleca od leta 1956 do leta 1960.

† Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Karlo Sferza

(Luči Segala)

Pogreb bo jutri, 1. julija, ob 12. uri iz kapele na pokopališču v Barkovljah.

Žalostno vest sporočajo žena Fani, hči Luciana, zet Aldo, vnukinji Darija in Tanja ter ostalo sorodstvo.

Barkovlje, Prosek, 30. junija 1988

† Zadnji pozdrav dragemu očetu

Carlu Rudesu

hčerka Ivi in sin Andek z družinama, sorodniki in prijatelji.

Pogreb bo jutri, 1. julija, ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

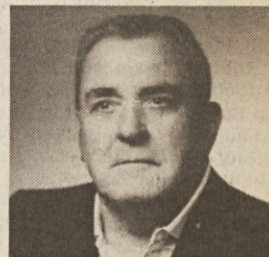
Trst, 30. junija 1988

Ob izgubi dragega očeta izrekajo Andreju Rudesu iskreno sožalje delovni kolegi in uprava Založništva tržaškega tiska

† Nenadoma nas je zapustil naš dragi oče

Anton Kuret

(NINI)

Pogreb bo jutri, 1. julija, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Ricmanjih.

Žalostno vest sporočajo sin Emilio z ženo Edito, vnukinja Loris z možem Eligiom, pravnuk David in drugo sorodstvo.

Log, 30. junija 1988

Ob smrti Antona Kureta sočustvujeta s sinom Emilom in svojci družini Marini in Vascotto

Ob smrti tov. Antona Kureta izreka sinu Emilu in svojcem iskreno sožalje

sekcija PCI-KPI občine Dolina

30. 6. 1987

30. 6. 1988

Ob prvi obletnici smrti dragega

Emila Guština

se ga z ljubeznijo spominjajo mama Angela, žena Anita, hči Sonja ter drugo sorodstvo.

Repentabor, 30. junija 1988

Ob izgubi dragega prijatelja Walterja Čoka se pridružujejo žalovanju svojcev

vsi prijatelji

Živahna razprava v občinskem svetu

Zakaj je toliko nejasnosti s prvo visoko šolo v Gorici?

Kako potekajo stvari na pred kakim mesecem ustanovljeni visoki šoli za visoko specializirane računovodje, ki jo je v Gorici odprla Tržaška univerza? Študentje negodujejo precej. Na volilnih shodih v Gorici so prejšnji teden delili letake, s katerimi so hoteli opozoriti javnost, da nekaj na tej šoli ni v redu.

Vprašanje so na torkovi seji občinskega sveta v Gorici sprožili svetovalci Busolini, Zucalli in Gentile (ta je za nekaj trenutkov zapustil odborniški stolček in prišel med svetovalce), najbrž predvsem zaradi tega, ker je bilo med publiko polno študentov te šole.

Kje smo z univerzo, so hoteli vedeti trije omenjeni svetovalci. Kaj dela Konzorcij za univerzo, kakšni so njegovi odnosi z univerzo. Župan Scarano je namreč član konzorcija, v njem zastopa Goriško občino. V tem konzorciju so prisotni še zastopniki Pokrajine, Hranilnice ter Trgovinske zbornice. Govor je bil, da bodo v članstvo pristopili tudi druge ustanove. Socialdemokrat Gentile je hotel celo, da bi tudi politične stranke postale član konzorcija.

V občinskem odboru očitno ne govorijo o tem vprašanju, saj niti Gentile, ki je sedaj odbornik niti Zucalli, ki je

bil odbornik do pred kakim mesecem, ne vesta kako stvari stoji.

Scarano je povedal, da je Tržaška univerza dolžna odpreti fakultete v Goriški pokrajini. Da je že odkupila stavbo nekdanjega semenišča v Ulici Alviano. Ta bo prosta čez leto in pol, ko bo zgrajen slovenski šolski center. Začasno je prva šola v stavbi Zavoda Contavalle v naselju Sv. Ane.

Študentje pa niso zadovoljni. Trdijo, da nimajo dovolj sodobnih učnih pripomočkov, ne elektronskih strojev za obdelovanje podatkov, ne knjig. Trdijo, da pravno osebje ne odgovarja.

Krožijo celo govorice, da niso na univerzi zadovoljni s sedanjo rešitvijo, in da nameravajo to visoko šolo preseliti kam drugam.

Scarano, ki je, kot smo že omenili, član upravnega sveta Konzorcija, pa je bil nasprotnega mnenja. Dejal je, da je Konzorcij doslej porabil nad pol milijarde lir. Da jim bo Dežela dala 380 milijonov. Da je naloga Univerze, da poskrbi za učila in tudi za primerne prostore. Zelo hud je bil na nekatere profesorje, ki da so zahtevali zelo visoke honorarje, da so napisali učbenike. Da avtorska pravica ni ostala v Gorici. Da so bili tiskarski stroški v Trstu veliko večji od tistih kjerkoli

drugod. Polemično pa je tudi dejal, da Gorica ni dolžna poskrbeti za prenočišča ter da morajo zato študentje poskrbeti sami.

Svetovalci niso bili z županovimi govori zadovoljni. Povedali so tudi, da bi se morale vse goriške ustanove bolj zanimati za razvoj univerze, sicer se lahko zgodi, da bo našo mesto izgubilo to priljubljenost.

Študentje, ki so poslušali ta besedni dvoboj, pa so odšli iz dvorane najbrž še bolj zbegani, saj niso dobili jasne slike o tem kar se dogaja z njihovo visoko šolo.

Dograjen planinski dom pri Krnskih jezerih

Novogoriški planinci pripravljajo v nedeljo, 3. julija, lepo slovesnost, ob dograditvi zadnjega objekta planinskega doma pri Krnskih jezerih. Slovesnost bo ob 11. uri z govorom, kulturnim programom in podelitvijo priznanj.

Odprtje novega objekta bo pomenilo pomembno pridobitev za razvoj planinstva na tem območju, ki je bilo, prav zaradi pomanjkanja primernih planinskih zavetišč in majhnih prenočitvenih zmogljivosti, bolj malo obiskano.

Novogoriški planinci - PD Nova Gorica je namreč lastnik in upravitelj planinske postojanke - vabijo na slovesnost vse ljubitelje gora, zlasti pa tiste planince, precej jih je bilo tudi iz naših krajev, ki so v prejšnjih letih s prostovoljnimi delom pomagali pri izgradnji doma.

Rezultati v Ronkah in Tržiču

Učiteljica Sonja Božič Pahor v občinskem svetu v Ronkah

Učiteljica Sonja Božič Pahor, ki poučuje na slovenski osnovni šoli v Ronkah, je bila izvoljena v ronški občinski svet. Kandidirala je na listi Komunistične partije, dobila je 70 preferenčnih glasov, je, med trinstajstimi svetovalci KPI, na devetem mestu.

KPI je v Ronkah še vedno najmočnejša stranka, pa čeprav je izgubila dva svetovalca. Sedaj jih ima 13. Največ preferenčnih glasov je dobil župan Gianmassimo De Pace, in sicer 419. Za KPI so bili izvoljeni Gianmassimo De Pace, Giuseppe Puntin, Adriano Dreos, Franco Zorzin, Paulino Zonta, Rita Daniotti, Giuseppe Mirabella, Mauro Bertogna, Sonja Božič, Luciano Soranzio, Ovidio Zotti, Anna Maria Mazzarin, Valnero Midena.

KD je pridobila enega svetovalca, sedaj jih ima devet. Izvoljeni so bili Giorgio Spazzapan, Livio Moreu, Giorgio Zuppet, Flavio Novelli, Cleto Candido, Rosaria Delfabro, Livio Furlan, Franco Miniussi, Rino Dario.

PSI je svoje zastopstvo povečala od štirih na šest svetovalcev. Izvoljeni so bili Francesco De Benedittis, Roberto Fontanot, Gianfranco Deiust, Enzo Novelli, Pietro Lombardo, Spartaco Ghersi. Po enega svetovalca imajo socialdemokrati (Stefano Cavallo) in republikanci (Dario Vanin).

V Ronkah je doslej vladala leva kolicija KPI-PSI-PSDI-PRI.

V Tržiču je KD postala ponovno prva stranka v občini. KD ima tokrat 14 svetovalcev, dva je pridobila. Največ preferenčnih glasov je dobil župan Roberto Porciani, in sicer 1.075,

V Štandrežu je že vse nared za 2. avtorally Argoš '88, ki bo v soboto (kar zadeva tekmovalni del) in nedeljo (povratek z možnimi ogledi, postanki, in drugim). Odbor KD Oton Župančič, ki je organizator tekmovanja, vabi zainteresirane, naj se zaradi pravočasne rezervacije hotela čimprej prijavijo. Prijave sprejemata Karlič (tel. 37430) in Sara (tel. 21317).

Že lansko tekmovanje proti morju je zelo dobro uspelo, letos pa pričakujejo organizatorji še večjo udeležbo. Cilj bo sredi gora, ob Bohinjskem jezeru. Obeta se torej tudi zanimiva pot. Ne da bi izdali točno smer napovedujejo, da bodo tekmovalci med potjo srečali

sledede: triglavsko pogorje, doline, nizine, potoke, črpalke, avtobusne postaje, hrošče in pajke, avione in letališča. Opravka bodo imeli z različnimi nalogami, med temi predvsem s športnimi in... kilogramskimi. Nadalje priporočajo tekmovalcem, naj prinesejo s sabo "priročnik". Ker ne navajajo podrobneje katerega, lahko z naše strani samo izrečemo upanje, da se avtomobili ne bodo sprememili v kake potujoče knjižnice.

Start bo z glavnega trga v Štandrežu v soboto ob 9. uri. Posadke bodo morale 210-kilometrsko progo prevoziti v šestih urah in 30 minutah, kar odgovarja povprečni hitrosti 32 km/h. Avtovožnja namreč ni hitrostnega značaja in bo potekala v okvirih prometnih predpisov. Obvezni so seveda veljavni dokumenti za vstop v Jugoslavijo. Posadke bodo potrebovale pero, meterin avtokarto, pa tudi nekaj dinarjev za tekoče stroške med vožnjo. V pravilniku sta še dve pomembni določili: zadnjih 50 metrov proge voznik ne bo smel ustaviti avtomobila; kdor pride do cilja z več kot enourno zamudo, bo diskvalificiran. Organizator seveda zavrača vsako odgovornost za nezgode, v zameno pa nudi marsikaj: večerjo, zabavo, ples, prenočišče v Bohinju in zajtrk.

Nekaj besed zaslužijo tudi nagrade: prvouvrščeni bodo zmagali 10-dnevno letovanje v turističnem naselju Krško Nerezine na Malem Lošinju (za 4 osebe), drugouvrščena posadka pa 8-dnevno bivanje v apartmaju za 3 osebe v Čateških Toplicah. Poleg tega je na spisku nagrad še vrsta pokalov in drugih daril.

šolske vesti

Ravnateljstvo Državne srednje šole Ivan Trinko v Gorici sporoča, da zapade 7. julija rok za vpis v Eksperimentalni tečaj srednje šole za delavce s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1988/89.

Ravnateljstvo strokovnega zavoda za trgovino Ivan Cankar obvešča, da se vpisovanje za šolsko leto 1988/89 zaključuje 7. julija. Vpisujejo v tajništvo šole vsak delavnik od 10. do 12. ure.

razna obvestila

Pri Totiču se dobimo, jutri, 1. julija, ob 20. uri. Gremo na običajno večerjo. Kmečka zveza obvešča kmetovalce, da danes, 30. junija zapade rok za predstavitev prošnje za obnovo vinogradov oz. za posaditev novih trt (reimpianto-impianto). Do 30. junija je treba tudi poskrbeti za vpis nasadov trt v seznam vinogradov s kontroliranim poreklom (Albo dei vigneti DOC) pri Trgovinski zbornici v Gorici.

Občina Sovodnje obvešča, da bodo 11. julija odprli delovišče delovne skupine za mlade in brezposelne. V skupini bo delalo 10 oseb. Interesenti naj se čimprej javijo v uradu za zaposlovanje in prosijo za vpis v poseben seznam.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem priredi 10. julija avtobusni izlet po Soški in Kanalski dolini z obiskom Višarj. Odhod ob 6. uri iz Gorice. Peljali so bomo mimo Vidma do Višarj, nato skozi Predil v Trento, kjer bo kosilo. V ceni sta vključena prevoz in kosilo, vlečnico na Višarje mora vsak doplačati. Prijave na sedežu društva in sicer 4. julija ob 10. do 12. ure, oziroma v Sovodnjah pri Veroniki Butkovič, ter v Štandrežu pri Emi Brajnik, do oddaje razpoložljivih mest.

kino

Gorica
CORSO 18.00-22.00 »Il vizio«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Bestiale triangolo erotico«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Nova Gorica
SOČA 18.30-20.30 »Skaut«.
DESKLE Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska v Štandrežu, Ul. sv. Mihaela, tel. 85136.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike 26, tel. 72341.

pogrebi

Danes v Gorici: ob 12.30 Caterina Janec por. Stagni iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Zeleni za šolo in drevo

Občinski svetovalec radikalno zelenih Renato Fiorelli, ki je na nedavnih volitvah dosegel velik uspeh, bil je tudi izvoljen v pokrajinski svet, je že takoj po volitvah dokazal, da se zanima za zaščito okolja in zelenja. Pred gradbiščem slovenskega šolskega centra v Ulici Puccini se je zbral s skupino prijateljev. Zeleni so opozorili, da se zavzemajo za gradnjo šolskega centra, vendar pa si želijo, da bi bilo tu ohranjeno košato drevo, ki tam stoji že precej časa.

Natečaj na pokrajini

Pokrajinska uprava je razpisala natečaj za mesto pravnik. Mesto - 8. stopnja funkcionalne lestvice - je rezervirano za interne kandidate, vendar na natečaju lahko sodelujejo tudi zunanji

kandidati. Interni kandidati, v rednem delovnem razmerju na pokrajini, morajo imeti vsaj dve leti delovne dobe. Rok za predložitev prošnje zapade 30. julija letos. Podrobnejša navodila nudijo interesentom v tajništvo pokrajine.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju poletnih počitnic, da obvestijo Upravo PD v Gorici (tel. 0481-03382, vsak dan, razen nedelje, od 9. do 13. ure, od 15. do 18.30), o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava PD

Letos prijavljenih osemnajst ansamblov

V soboto in nedeljo v Števerjanu 18. festival narodnozabavne glasbe

Osemnajst ansamblov bo v soboto, 2. julija, nastopilo na festivalu narodno zabavne glasbe, ki ga Med borovci v Števerjanu priredi Slovensko katoliško prosvetno društvo Frančišek Borgia Sedej. Enajst ansamblov je že nastopalo na števerjanskem festivalu, sedem pa jih bo tu prvič. Vsi ansambli, razen enega, so iz Slovenije. Edini ansambel, ki je sestavljen deloma iz glasbenikov iz Gorice, delno pa iz Nove Gorice, je ansambel Prijatelji, ki ga torej lahko smatramo za tukajšnjega, ne z druge strani meje.

V Števerjan pridejo za to priložnost naslednji ansambli: Bratje Orel iz Ljubljane, Idila iz Maribora, Trio Hrovat iz Ljubljane, Lipa iz Cerklj, Žirovci iz Žirov, Vetrovi iz Sevnice, Franci Zeme iz Vojnika, Bratje iz Oplotnice, Bratje Krt iz Atahovice, Drago Elikan iz Grosupelj, Kogras iz Spodnje Kungote, Štajerski vrecel iz Rogaske Slatine, Stanko Mikola iz Arclina, COF iz Novega mesta, Štajerskih sedem iz Slovenskih Konjic, Ptujskih pet iz Ptuj, Renome iz Sinjega Vrha, ter že omenjeni Prijatelji iz Gorice.

Festival v Števerjanu se letos odvija že osemnajstič. V soboto zvečer, z začetkom ob 20.30, bo vsak nastopajoči ansambel zaigral dve pesmi, ki sta bili nalašč napisani in uglasbeni za to priložnost. Žirija bo po svoji uvidenosti odločila kakšen in koliko ansamblov gre v finale, ki bo v nedeljo, 3. julija, z začetkom ob 18. uri.

Komisijo za glasbo sestavljajo: Franc Pohajač, Tomaž Tozon, Brane Golob, Lojze Hlede, Boris Hladnik, Janez Beličič, Tullio Mužina. Komisijo za besedilo sestavljajo Loreta Humar, Saša Martelanc, Bogomir Šefic.

Podelili bodo več denarnih nagrad. V nedeljo bo udeležence zabaval humorist Jaka Šraufcinger.

Na predstavitvi festivala novinarjem so prireditelji povedali, da je na dosedanjih sedemnajstih izvedbah festivala sodelovalo 340 ansamblov, kar pomeni, da je bilo tu izvajanih 680 novih melodij. Nekateri ansambli so v Števerjanu bili večkrat. Podeljenih je bilo vsega skupaj 82 nagrad. Tu so nastopili nekateri med najbolj

znanimi slovenskimi ansambli narodno zabavne glasbe. Medtem ko je tudi letošnji festival podoben tistim prejšnjim letom so organizatorji že na delu, da bi vsaj tistega v letu 1890, torej dvajseti festival, priredili nekoliko drugače. Povabili bi vse dosedanje zmagovalce. To naj bi bil torej nekaj revival najboljših slovenskih ansamblov te glasbene zvrsti.

Želijo si tudi, da bi enkrat v Števerjanu igrali tudi Aveniki.

Na števerjanski festival prihaja veliko ansamblov-začetnikov. Na festival v Ptuj so namreč ansambli pripuščeni le po strokovni avdiciji. V Števerjanu pa hočejo vsakomur dati možnost da nastopi.

Kar pa ne dovolji popolnoma prirediteljev je dejstvo, da so skoro vsako leto skoraj vsi ansambli le iz Slovenije. Iz Koroške pride občasno kakšna skupina, prav tako ne prihajajo ansambli iz Gorice, Trsta ali Benečije, najbrž tudi zaradi tega, ker v dneh, ko se v Števerjanu vrši festival, so zaposleni z igranjem na poletnih praznikih v naših krajih.

Avto s ceste pri Ločniku

Nočna ura in hitrost sta verjetno izdali voznika in zakrivilo slikovito prometno nesrečo včeraj ponoči v Ul. delle Grappate. 28-letni Raimondo Firinu s Placute 22 se je nekaj po 3. uri z golfom peljal v smeri proti Ločniku. Na ovinku v Ul. delle Grappate je izgubil oblast nad vozilom in zavozil s ceste na desni strani. Avto je naprej odnesel kakih 11 metrov mreže, ki obdaja vrt neke hiše, nato se silovito zalatel v železobetonski drog in končno obstal sredi ceste.

Kljub silovitemu trčenju je voznik ostal skoraj nepoškodovan, tako da so mu v splošni bolnišnici nudili samo prvo pomoč in ga po pregledu poslali domov. Nekoliko slabše, a kljub vsemu srečno, se je izmazal 33-letni Giuseppe Sgrona iz Ul. Rabatta 13, ki je bil z njim v avtu. Ugotovili so mu zlom rebra in druge lažje poškodbe v prsnem košu ter odrgnine po obrazu. Predvidoma bo okreval v treh tednih.

Med nogometnim turnirjem, ki se v teh dneh odvija v Gabrjah v organizaciji KD Skala, je prišlo v torek do težje poškodbe enega od igralcev. Med srečanjem med postavama Vrha in Štandreža v članski konkurenci, si je Zdenko Černic z Vrha zlomil nogo. Pospremili so ga v splošno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da gre za dokaj resno poškodbo. Nesrečni nogometaš se bo zdravil dva meseca.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska Ovčja vas ali kronika neke vasi

Tudi v Kanalski dolini so od vedno živeli in še živijo Slovenci. S tem povsem logičnim stavkom bi lahko začeli predstavitev knjige z naslovom Ovčja vas - Valbruna, ki jo je napisal župnik tega kraja Mario Gariup. In vendar ni uvodni stavek tega sestavka tako sam po sebi umeven, kot se lahko zdi v prvem hipu. Za utemeljitev te trditve je dovolj, da omenimo le droben podatek: leta 1911 je bilo v Ovčji vasi 419 prebivalcev, leta 1971 pa le 209! Padec števila prebivalcev v tej slovenski vasi pod Višarjami je treba pripisati izseljenstvu, demografskemu padcu rojstev, gospodarski krizi, naravnim katastrofom in še raznim drugim razlogom. Dejstvo pa je, da ta biser v Kanalski dolini umira in tega se moramo zavedati vsi.

MARIO GARIUP
OVČJA VAS
VALBRUNA

*o ljudeh in dogodkih alpske vasi
v Kanalski dolini*

škodoval potres leta 1976, zapiske pa, ki jih je zbral Gariup leta 1983, ko se je pod Višarjami odvijala slavnost odprtja, je nato župnik uporabil za knjigo, ki je izšla v italijanščini pri založbi Založništva tržaškega tiska leta 1986. Pred sabo imamo sedaj slovenski prevod te prepotrebne publikacije.

Za kaj pravzaprav gre? To je, kot je zapisano že v podnaslovu »o ljudeh in dogodkih alpske vasi« v Kanalski dolini, dokumentarna in dokumentirana poljudna pripoved o Ovčji vasi. Ne gre za nobeno znanstveno in strogo zgodovinsko ali celo raziskovalno delo. Vendar pa je knjiga zanimiva skromno-poljudna zmes vsega zgoraj omenjenega, zelo prijetnega branja in lahkega sprejemanja, tako da moramo o njej vsekakor izreči pozitivno oceno.

Knjiga pomeni spomin, oz. točneje ohranjanje spomina, ta spomin pa je pred-

pogoj obstoja in ohranjanja na naši zemlji. In ta je tudi bil cilj te publikacije, pač postaviti se en skromen spomenik slovenstvu v teh krajih. Kot je napisal v uvodu ravnatelj SLORI Darko Bratina, je »trajna prisotnost "kolektivnega spomina" predpogoj, da se iz generacije v generacijo preliva zavest določenih narodno-kulturnih lastnosti ljudi in njihovega zgodovinsko naselejenega prostora. Večstoletna prisotnost neke skupnosti v danem prostoru zapusti svojevrsten pečat v okolju, ki predstavlja istočasno izviren odnos do prostora ter preko načina bivanja in kulturnega izražanja izvirno civilizacijsko sporočilo...«

Knjiga Ovčja vas - Valbruna je razdeljena po kronoloških poglavjih, v katerih je zaobjeto »vse«. To je predvsem pripoved o revnih ljudeh, naravnih katastrofah, vsakdanjih težavah in tegobah, za katere se zdi, da se tekom stoletij sploh ne spreminjajo. Fabulativni višek knjige, če lahko kroniko neke vasi sploh vzporejamo s kako pripovedjo, je verjetno zgodba župnika Jurija Prešerna, brata velikega pesnika, predvsem pa natančna in dokumentirana kronika vojnega obdobja 1939-41, ki je v glavnem vzeta iz zapiskov takratnega župnika v Ovčji vasi Ivana Gujana.

Skratka, tu se vrstijo žalostne in vsele zgodbe in zgodbe (pravzaprav dosti bolj temne kot svetle) o vojnah, emigraciji, boleznih, porokah, smrtih, rojstvih, uspehih in padcih, vse pa je prežeto z rahlim, a vseobsegajočim optimizmom, kot da bi bil avtor prepričan, da bodo za Kanalsko dolino in predvsem za Ovčjo vas nastopili boljši časi. In droben kamenček za zgradbo teh »boljših časov« Ovčje vasi prav gotovo prispeva tudi ta prijetna knjiga...

DUŠAN JELINČIČ

Ameriška postmoderna literatura v Kondorju

Knjižna zbirka Kondor pri Mladinski knjigi je izdala zanimiv izbor sodobne ameriške proze, za katero se v kulturnih krogih vse pogosteje uveljavlja oznaka - metafikcija. Takšen - Ameriška metafikcija - je tudi naslov knjige, v kateri so s svojimi krajšimi spisi, črticami in zgodbami zbrani štiri vidnejši sodobni ameriški prozaisti: John Barth, Donald Barthelme, Robert Coover in Thomas Pynchon.

Knjižne strani predstavljajo vedno neki določen, omejen prostor, zato v izbor ni vključenih nekaj avtorjev, ki bi si to nedvomno zaslužili (n. pr. William Gass in Richard Brautigan). Kljub temu pa velja poudariti, da so predstavljeni avtorji tako rekoč že klasika ameriške postmoderne literature.

Nova izdaja v zbirki Kondor je torej dragocena novost na slovenskem knjižnem trgu, saj prinaša izsek iz najsodobnejšega literarnega ustvarjanja v svetu. Da gre resnično za prvo postmoderno izdajo, lahko podkrepimo še z dodatnim dejstvom, da so vse kratke zgodbe omenjenih pisateljev prevedli mlajši slovenski avtorji, ki tudi pri nas že tvorijo, pogojno rečeno seveda, generacijo nove, metafikcijske literature: Igor Bratož, Andrej Blatnik, Igor Zabel, Andrej Jereb in Aleš Debeljak, ki je sestavil tudi spretno študijo.

Čeprav prevladuje danes med strokovnjaki mnenje, da je postmodernizem kot umetniško estetski slog že v zatonu, pa gre vendarle poudariti, da je to novejša oznaka. V literaturi se je vse skupaj začelo šele v začetku šestdesetih let, ko se je do skrajnosti zaostriло vprašanje: na kakšen način je sploh še mogoče pisati literaturo! Pot k velikim pripovednikom 19. stoletja je bila dokončno zaprta in romani Dostojevskega, Balzaca, Dickens

so bili možni samo še kot branje. Na drugi strani je bil modernizem, ki ga prav tako ni bilo mogoče več ponavljati. Izkušnja novega francoskega romana je bila dovolj zgovorna. Literatura se je znašla v slepi ulici. Potem, ko smo doživeli Kafko, Joycea in Prosta, ko se je enotna zgodba raztrgala v niz občutij, spominov in jezikovnih iger, se dejansko ni bilo več mogoče iti vsevednega pripovedovalca. Položaj subjekta se je omajal, hkrati pa se je zdelo, da je bilo že vse povedano.

Prav v šestdesetih letih pa je sledil prelom, h kateremu je največ pripomogel Jorge Luis Borges, nemara že z njegovimi zgodnjimi »Ficciones«, predvsem pa, kot pravi tudi Barth, z idejo ogromne, labirintu podobne knjižnice. Borges se je celo rodil v veliki očetovi knjižnici, preživel v teh sobanah vse svoje življenje (na stara leta je oslepel) in prebral čisto vse. Potem mu ni preostalo drugega, kot da začne stare zgodbe popravljati in si izmišljati nove. Zunanji svet ni bil prav nič več važen. Fikcijam, izmišljenim zgodbam, v katerih je tokrat izginil tudi sam avtor, so se pridružila nova mesta in nove pokrajine, med njimi ljubka vas Macondo. Tu misli mo seveda na Marqueza in njegov roman »Sto let samote« (1967) in Itala Calvina z njegovimi izmišljajskimi zgodbami; »Le città invisibili« (1972) idr. Ta dela, h katerim bi bilo treba pridružiti še odlični roman Angleža Johna Fowlesa »Žena francoskega poročnika«, nimajo nič več skupnega z modernizmom. Vzpostavijo se povsem nov kulturni referenčni okvir, vsi problemi, ki so bili še za Sartra tako zelo pomembni, zdaj nič več ne veljajo. Ni več važen smisel, niti resnica, niti pomen. Svet, v katerem živimo, je le sanjska podoba nekega Gospoda Stvarnika, ki se je očitno pozabil prebuditi.

Ameriška metafikcija je veliko črpal iz omenjenih avtorjev in šla v svoji radikalnosti najbrže še dlje. Predvsem se njeni predstavniki odkljujejo po ostrejšem zastavljanju vprašanja o samem procesu pisanja. Odličen primer je Barthova novela Naslov. Pri Cooverju izstopa značilno ameriška izpraznjenost smisla, oziroma še huje, gre za nemožnost samega začetka. V črtici Knjižno znamenje pa prepleta avtor fantastiko, ki nas spominja celo na Poeja in Hoffmana. Ni več mogoče določiti, kaj je čas, kot niti ne, kaj je prostor. Ostajajo samo še različni stili pisanja, skozi katere tudi sami govorimo. Postmodernizem ne odklanja dediščine zgodovine, nasprotno, obrača se k njej, in to z dokaj skromnimi zahtevami: povedati s stari besedami to, da ni mogoče nič kaj bistveno novega povedati. Res, zelo skromno. Toda dovolj, da se sem vmes, s kančkom ironije, naselita užitek bralca in pripovednika. A nikar si ne delajte iluzij, stvar se tudi tokrat ne izide popolnoma; ta užitek je že tudi krivi užitek. Lahko rečemo, da postmodernisti zgolj povzemajo iz zgodovine in prevajajo... s tem pa izdajajo. Preizkušnemu italijanskemu jeziku je uspelo to bizarno igro lepo ohraniti: traduttore - traditore.

JANEZ POVŠE

IGOR ŠKAMPERLE

Knjiga o Odru 57 je prišla ob pravem času

Že kar 103. zvezek Knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega je pod redakcijskim vodstvom Žarka Petana in Toneta Partljiča ponudil svojemu bralstvu »spomine« in »pričevanja« na »Odra 57«, neinstitucionalno gledališče, ki je delovalo med letoma 1957 in 1964 in je v mnogem bistveno in nenadomestljivo prispevalo k pospešenemu razvoju slovenskega gledališča, umetniške misli in ne nazadnje prodornosti (nehotene) politične narave, ki je na koncu obeležila življenjepisa tega gledališkega projekta. Dejstvo je namreč, da je bila 31. maja 1964 predstava »Tople grede« Marjana Rožanca nasilno prekinjena po 15. minutah trajanja, da so prekinitev izvedli delavci Kmetijske zadruge »Agrokombinat« iz Grosuplje in da je dogodek seveda pomenil prekinitev dela »Odra 57«, prepoved besedila »Topla greda« za vsakršno javno predvajanje in razmnoževanje ter povezanost tukajšnje prepovedi z ukinitvijo revije »Perspektive«.

O umetniških in političnih pobudah »Odra 57« v knjigi pričajo njegovi ustanovitelji in sodelavci, kot n. pr. Žarko Petan, Jože Javoršek, Peter Božič, Taras Kermauner, Jurij Souček, Andrej Inkret, Marjan Rožanc, Kristjan Muck in Darijan Božič. »Oder 57«, ki je v celoti predstavil točno 20 postavitev, je nastal iz želje po sodobnejšem gledališču; iz odpora zoper socrealistično umetniško filozofijo, akademizem obstoječih gledališč in to v smislu repertoarne politike kot tudi izvedbe režiserske in igralske narave.

Kot po eni strani prevladuje prepričanje, da je šlo »Odra 57« za ustrežnejša besedila, aktualnejši repertoar, tako Peter Božič vrsti spodaj omenjeno tezo rekoč, da je v prvi vrsti nezadovoljstvo režiserjev in igralcev dalo odločilen povod za organiziranje tovrstnega gledališča. Ne nazadnje o tem zelo konkretno govori Jurij Souček in Polde Bibič, pri čemer slednji poudarja, kako so bili mladi igralci tedaj »zamorjeni« od socialističnega realizma, nekakšne estetske lepote in čustvovanja, da bi Jurij Souček še dopolnil vse tisto, kar se je potem dogajalo v okviru »Odra 57«. Ko namreč izpostavlja misel in tehniko pri oblikovanju igralske kreative, ko se spominja strogo odmerjenih gest znotraj svoje vloge Kreona v Smoletovi »Antigoni«, potem postane jasno, da je »Oder 57« v bistvu pogojil, omogočil in tudi razvil povsem novo umetniško misel, filozofijo (gledališke) umetnosti, ki je pričela pač drugače stopati v prostor izven sebe. Zaradi tega ne more biti slučaj, da sta prav na »Odra 57« doživeli svoj krst magistralni besedili povojne slovenske dramatike, že omenjena »Antigona« Dominika Smoleta in »Afera« Primoža Kozaka. V pričetku pa deli Ionesca »Učna ura« in »Plešasta pevka«, kar je spravilo v veliko osuplost celo takratno strokovno kritiko.

Zanimivo je, kako je »Oder 57« dokazal, da maloštevilni gledalci še ne pomenijo smrt plodne umetniške misli, saj si je menda »Antigona« na 5.

predstavah ogledalo komaj nekaj več kot sedem sto gledalcev. - Toda »misl« »Odra 57« je postajala vse odzivnejša med slovenskim razumnostvom in to je pripeljalo do najprej prikritega, potem pa drastičnega konflikta s politiko, ki nikakor ni mogla sprejeti medse t.zv. »intelektualnih« analiz in konceptov. Sam Stane Kavčič je bil poglaviti, ali vsaj najvidnejši akter eksekucije, glavni očitki skupini »Odra 57« in »Perspektiv« pa so bili, »da sta preveč pred časom«, v ostrejši fazi pa je prišlo do obtožb »buržoazne propagande«, »povezave s politično reakcijo« in celo »belogardističnega sovražstva«, dejstvo pa je, da so se izročila »Odra 57« tako rekoč v hipu vsa živa prenesla v institucije, kjer so razmeroma hitro v Drami SNG odigrali obe navedeni temeljni deli novega slovenskega gledališča, »Antigona« in »Afero«. Toda Taras Kermauner opominja, da so ostali navzoči tudi akterji »eksekucije«, ki pa molčijo, da bi se Andrej Inkret temeljito posvetil dogodkom okrog »Tople grede«, katere zgodba pa na žalost in v opomin (?) sploh še ni končana. Pred nekaj leti je namreč Marjan Rožanc vložil priziv na prepoved igre, toda sodišče je po 20. letih časovne razdalje odločilo, da ostane vse po starem. Kljub temu je pred kratkim besedilo - kljub uradni prepovedi - izšlo v gledališki reviji »Maske«, osrednje vprašanje pa slej ko prej ostaja odprto.

JANEZ POVŠE

Pet sodobnih romanov v zbirki Prevodi ZTT

Hermann Hesse
PETER CAMENZIND

Colleen McCullough
TIM

Sidney Sheldon
ČE BO KDAJ JUTRI

Danielle Steel
KONEC POLETJA

Barbara Taylor Bradford
BOGATAŠINJA I

Ob prihodu poletja je pripravilo Založništvo tržaškega tiska lepo darilo slovenskim bralcem: v zbirki Prevodi je izdalo pet romanov, ki bodo knjižne molje gotovo razvedrili na plaži pod senčnikom ali pa med osvežujočim počitkom v platinah. V tem »poletnem paketu« so dela klasika svetovne literature Hermana Hesseja in sodobnih avtorjev Colleen McCullough, Sidneya Sheldona, Danielle Steel in Barbare Taylor Bradford. Kratki roman Peter Camenzind je Herman Hesseju ob izidu pred osemdesetimi leti kar čez noč prinesel literarno slavo. Junak romana je svetlejši pol Stepnega volka, v tem delu pa Hesse načena temo, ki jo je nato oblikoval vse življenje: rast posameznika, ki ni ustvarjen za ži-

vljenje v skupnosti; osamljenca, ki živi na robu; obupanca, ki beži od človeka in ki človeka išče. Colleen McCullough je zaslovela z romanom Pesem ptic trnovk, po katerem so posneli tudi zelo uspešno televizijsko nadaljevanje. Tokrat se nam predstavlja z romanom Tim, ki je izšel leta 1974. Avstralska pisateljica opisuje v njem zgodbo o Mary, štiridesletni neporočeni ženski, ki si je s trdim delom pridobila bogastvo in ki je prepričana, da ne potrebuje ne prijateljev ne ljubcev, in Timu, nekvalificiranemu delavcu čudovite zunanosti, ki pa je duševno zaostal. Njuno srečanje se kmalu spremeni v pravo idilo, v kateri vsak od njiju veliko daje in veliko dobiva.

Tudi Sidney Sheldon je pravcati mojster za uspešnice. Številnim dosežanjem (spomnimo se le romana Onkrak polnoči) je lani dodal še eno: Če bo kdaj jutri. Roman opisuje zgodbo mlade lepote Tracy Whitney, ki ji ni dano, da bi se poročila z najboljšo »partijo« v Philadelphii. Dekle mora po nedolžnem okusiti grozote ženske kaznilnice, pri življenju pa jo ohranja misel na maščevanje. Knjiga je polna mojstrsko opisanih napetih pripetljajev, hudomušnih dialogov in drznosti junakinje, ki priklepajo bralca h knjigi. Danielle Steel je ena najbolj priljubljenih sodobnih ameriških pisateljic. Naklade njenih knjig so astronomske. Roman Konec poletja, ki ga sedaj v Prevodih predstavlja ZTT, je nastal

lani. To je zgodba o Deanni, soprogi mednarodno uspešnega odvornika, ki ji po finančni plati sploh nič ne manjka, a je kljub temu dejansko osamljena. Njeno življenje se spremeni, ko neko poletje spozna Bena Thompsona. Sreča in strast jo prevzameta, pri tem pa junakinja pozabi, da ima tudi lepo poletje svoj konec... Bogatašinja je prvi roman priljubljene angleške sodobne pisateljice Barbare Taylor Bradford. Ob izidu 1979. leta je doživel v trenutku izjemen uspeh. To je pravzaprav saga, v kateri je zajeto več kot pol stoletja življenja glavne junakinje Eme Harte, ki se od kuhinjske dekle povzpne do ene najpremožnejših žensk na svetu. Toda za kakšno ceno?

Spomini urednika našega časopisa na leto 1948

Informbiro in težave Primorskega dnevnika

STANISLAV
RENKO

Ob naslovu Josip Broz Tito leta 1944,
spodaj pa Stalin, ki se je
nastavil fotografskemu objektivu
skupaj z dvema kmeticama

Ob vabilu uredništva našega dnevnika, naj za štiridesetletnico resolucije Kominforma prispevam primeren spominski zapis, moram najprej povedati, da sem tisti nesrečni dan omenil dolejšje že v dveh ali treh priložnostih. Pred šestimi leti, in sicer 26. junija 1982, sem poslal uredništvu PD v objavo izjavo o oddaji TV-III. »TRIESTE 1984« pod naslovom »FIN CHE DURA LA MEMORIA«, ker je tedanji pokrajinski tajnik in bivši član uredništva dnevnika »IL LAVORATORE« poskrbel, da se je na malem ekranu pojavila fotografija prve strani tega dnevnika od 1. julija 1948 z besedilom resolucije s sestanka celice novinarjev tedanje Komunistične partije Svobodnega tržaškega ozemlja in povedal, da so na sestanku sodelovali tudi uredniki našega dnevnika in da je bila resolucija o odločnem odobravanju resolucije Kominforma soglasno sprejeta, toda nikoli objavljena v PD, ker sta se sestanka udeležila samo tista dva člana uredništva PD, ki sta edina solidarizirala tudi z drugo - še hujšo - resolucijo Kominforma od meseca novembra 1949, ki je bila objavljena pod naslovom »KOMUNISTIČNA PARTIJA JUGOSLAVIJE POD OBLASTJO UBIALCEV IN VOHUNOV«, tako da je vse ostale člane novinarske celice iz našega uredništva vidalijevske vodstvo tedanje KP STO izključilo z uporabo oznake danes neuporabljivega kominformovskega slovarja. - Drugi in tretji zapis pa sta iz leta 1985. Drugi je izšel že v novoletni številki in je zadeval poskus - neuspehi - linčanja podpisane tedanjega odgovornega urednika s strani vidalijevske napadalne škvadre dne 13. novembra 1948. Tretji zapis pa je bil objavljen istega leta v dnevnikovi jubilejni številki ob njegovi štiridesetletnici izhajanja, ki je potekla v mesecu maju.

Seveda sem posebno ob vsaki okrogli obletnici kominformske resolucije z radovednostjo prebiral spomine najbolj prizadetih politikov nanjo v tisku in poslušal in gledal po TV. Pri tem je vsekakor najpomembnejše, kar je v svojih Spominih (Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1980) napisal Edvard Kardelj in povedal Josip Broz Tito leta 1949 pok. ameriškega slovenskemu pisatelju Louisu Adamiču, kar je ta objavil v knjigi OREL IN KORENINE - THE EAGLE AND THE ROOTS leta 1952 - knjiga je nato izšla v slovenskem prevodu pisateljice Mihe Mihelič (DZS, Ljubljana, 1970) - saj sta bila oba takrat najbolj prizadeta in se primerjava s Trstom - čeprav seveda skoraj neprimerna - vsiljuje ne glede na samoumevno radovednost. Zato naj iz obeh pričevanj navedem vsaj nekatere najbolj značilne stavke v prepričanju, da bodo zanimali tudi naše bralce.

Kardeljevi spomini

Edvard Kardelj omenja dogodek kar dvanajstkrat in med drugim izvem, da je prvo pismo prinesel Titu in Kardelju specialni odposlanec iz Moskve, oficir NKVD, že konec marca 1948, ko v Trstu nismo niti v sanjah mogli slutiti, kaj se bo zgodilo čez tri mesece, konec junija in ko smo bili pod hudim vtisom tristranske izjave o vrnitvi obeh con STO Italiji. Po zavrnitvi očitkov v prvem pismu je sledilo drugo, in nato tretje z vabilom na zasedanje Kominforma v Bukarešti, ki ga je vodstvo KPJ zavrnilo. Kardelj je zapisal: »Začela se je bitka na življenje in smrt. Mobilizirali smo ne le vojsko, ampak tudi velik del ljudstva. Na vseh mejah z vzhodnoevropskimi državami smo kopali jarke in gradili utrdbe. Stalin je organiziral pravi boj za duše... Stalinom je uspelo pridobiti samo manjše število oficirjev...« Nato Kardelj takole nadaljuje na str. 130:

»Najtežji problem pa je bil v nas samih. Od svojega šestnajstega leta sem bil v komunističnem gibanju, brez pridržkov sem zaupal Sovjetski zvezi in Stalinu. Ko sem leta 1934 prvič prišel v Sovjetsko zvezo, so mi stopile solze v oči od navdušenja. Bil sem marksist in sem šel skozi vrsto tečajev in šol, in to, v kar sem verjel, ni bila kratko malo vera, ampak tudi teoretično prepričanje. Prva dežela socialistične revolucije nam je bila ves čas vzor in opora. Toda prav s to deželo in z njenim vodilnim človekom smo sedaj prišli ne samo v konflikt, ampak v takšen spor, v katerem smo eni drugim očitali vsakršna izdajstva. Spočetka smo upali, da nam bodo vsaj nekatere druge komunistične partije pomagale v tem boju. Toda ena za drugo so pokleknele pred Stalinovo diktaturo...« In nato na strani 133:

»Ta notranja kriza je imela svoje prave korenine pravzaprav v vprašanjih: zakaj in kako se je moglo vse to zgoditi, kje in kakšni so vzroki za takšne pošastne spremembe v razvoju socializma, kakšna je perspektiva za

nadaljnji razvoj socializma, kaj stori, da bi se sami izognili takšnim brutalnim zgodovinskim napakam in odklonom.«

»Spominjam se, da sem včasih ure in ure hodil po svoji sobi in ob zvokih Beethovneve simfonije in podobne glasbe na gramofonu premišljal o teh vprašanjih. Premišljal sem o prihodnosti, ne o preteklosti... v glavi sem obujal vse mogoče citate iz Marxovih, Leninovih in drugih del, ki so opozarjali, da se lahko v socializmu zgodi kaj takega. Ko smo vsem tem brali kot mladi ljudje, se nam je to zdela nekakšna teoretična možnost...«

»In tako smo po dolgotrajnih skupnih diskusijah prišli do sklepa, da sta poglavito vlogo pri tem imela - in da lahko tudi v prihodnje imata takšno ali še hujšo vlogo - dva momenta, dva vzroka:

Prvič, deformacija komunistične partije, ki se je identificirala z državnim aparatom, celo s policijskim aparatom. Tako se je načelo proletarske države spremenilo v načelo diktature enega človeka in aparata okrog njega.«

»Drugi vzrok pa je bil po našem mnenju v tem, da so množice delavskega razreda odtrgane od oblasti, in sicer ločene od vseh oblik izvrševanja oblasti, odvzete so jim celo tiste pravice, ki jih je delavec dala prva oblika Sovjeta delavskih in kmečkih deputatov. Delavec je postal nekakšen mezdni delavec države... Spominjam se, da sem že v drugi polovici leta 1948 pisal o delavskih svetih, ki spontano nastajajo v naših tovarnah... Predlagali smo Titu, spomladi leta 1949, da oblikujemo samoupravljanje kot družbeni sistem in da spremenimo določene dele statuta KPJ in samo ime partije v Zvezo komunistov Jugoslavije...« Leta 1950 je bil sprejet zakon o delavskih svetih ob znanem zgodovinskem Titovem govoru, ki je še danes baza za razvoj delavskega samoupravljanja...«, je zapisal Kardelj v svojih Spominih na str. 136.

Titova izjava Louisu Adamiču

Josip Broz Tito pa je pisatelju Adamiču na vprašanje, »zakaj ste sodelo-

vali z Moskvo, dokler vas niso potisnili ven«, odgovoril: »Deloma zato, ker smo mislili, da naš spor z Moskvo ni nepopravljiv in da si bomo slednjič priborili njihovo spoštovanje...« - Tito je zmignil z rameni in podobno kot Kardelj pripovedoval:

»Bil sem v Rusiji in Rusijo ljubim - razumete? - Vsi mi visoko cenimo okotbrsko revolucijo in njen pomen za nas, za ves svet. V vojni je na tisoče tovarišev umrlo z imeni Stalina in Sovjetske zveze na ustnicah. Mi komunisti smo naučili jugoslovansko ljudstvo ljubiti Sovjetsko zvezo. Ampak nekaj v Kremlju, v sami VKPb, se je spridilo, se tako zmaličilo, da postaneš, kadar premišljuješ o tem in iščeš na vse strani pojasnila, kar bolan in nočeš verjeti, da je res. In vendar je res«, je rekel Tito v beograjski Romunski ulici leta 1949. (Str. 133 omenjene knjige). Na str. 284 pa Adamič piše: »Proti koncu februarja 1949 je tržaški radio poročal, da je Tito na Brionih... budimpeštanski radio pa je to razpihnil: ...fašist Tito je na Brionih, da bi se posvetoval z mallstreškimi agenti in angloameriški vojnimi hujskači in zasnoval z njimi novo potezo v izdajstvu socializma in mednarodnega delavskega razreda. Ampak dnevi gnusnega izdajalca so šteti...«. - Več mesecev pozna je pa je Tito med naslednjim srečanjem med drugim izjavil nekaj nenavadno presenetljivega:

»Radi bi sodelovali z vami. Ampak gre za nekatere stvari, ki jih moramo upoštevati. Vi hočete imeti "vso zgodbo". Kaj pa je "vsa zgodba"? Kako si more kdo prizadevati - kako si more sploh zamišljati, da bi jo znal povedati?...« - Tito se je sprehodil po sobi, spet se je usedel nasproti mene in rekel:

»Gospodine Adamiču, čeprav se bo vam morda zdelo, da se odgovoru ogibam, vam povem, da mi, ki smo na čelu partije in vlade v Jugoslaviji, nikakor ne poznamo "vse zgodbe". Vzemimo samo kominformsko krizo! O tej ne vemo ničesar. Ali o drugih stvareh! Naš položaj ni ravno prijeten. Spet in spet bi kateri od nas rad ostro zavrnili kominformovske laži, ki jih oddajajo po radiu - ampak kaj nam bi to koristilo? Mi ljubimo Sovjetsko zvezo: kje bi bili brez ruske revolucije? Kako bi potem mogli zalučati nanje nazaj vse blato, ki ga mečejo v nas? Kako naj

oznamo, da čutimo odpor do njihovega ravnanja z nami zadnjih nekaj let, ko pa se bojimo, da bi s tem le škodovali stvari mednarodnega delavskega razreda? Konec koncev nas bosta njihova blaznost ali grabežljivost ali karkoli je že to, primorali, da bomo udarili nazaj in morda bi bilo najboljša taktika uraditi nazaj, ampak zdaj in še nekaj časa moramo še počakati, da bi videli, kako se bodo stvari razvijale.«

V Trstu

Adamičeva knjiga vsebuje še več podobnih Titovih razlag in razmišljanj o sporu pred 40 leti, toda namen tega pisanja so tedanja dogajanja pri našem dnevniku. Kot je rečeno že v uvodu, sem o dnevu, ko smo zvedeli za več kot presenetljivo, skoraj neverjetno kominformovsko resolucijo, objavil pred tremi leti za razumevanje takratnih dogodkov pomemben zapis. Zato ga za bralce, ki so ga prezrli, povzemam:

»"Tito je bandit!" Tako mi je rekel tajnik tržaške časnikarske celice KP za STO, ko sem ga srečal konec junija popoldan leta 1948, potem ko smo v tedanjem tržaškem popoldnevniku prebrali kratko vest o resoluciji Kominforma. Seveda sva se takoj sprla. Že po dveh dneh sem v tedanjem dnevniku IL LAVORATORE (kjer je bil tajnik celice zaposlen) prebral prokominformovsko resolucijo s sestanka članov celice, ki da je bila soglasno sprejeta. Takoj mi je bilo jasno, zakaj me na sestanku ni povabil. Seveda resolucije - kljub pritiskom - Primorski dnevnik ni nikoli objavil...« itd.

Danes pripominjam, da je bil tisti tajnik (leta 1968 je bil kot zagovornik praške pomladi izgnan iz ČSSR) in je tudi za naš dnevnik prenašal iz tedanjega partijskega agitpropa (KP in SIAU v članjevo OF) dvakrat tedensko smernice tudi za PD. Njegovo izjavo sem smatral pač za nemogočo, saj je mesec dni prej objavil za Titov rojstni dan - podobno kot PD - kar pretirano povečevalni članek, novico o sporu pa sem smatral delno za skoraj neverjetno. Vsekakor sem bil prepričan, da resnejši spor med SZ in Jugos-

lavijo ni sploh mogoč. Zato sem po nekajurnem razmišljanju napisal za sredo, 29. junija na prvi strani kratek komentar - v tem smislu in ki so z njim soglašali tisto noč prisotni uredniki. Samo novico pa sem nato objavil pod dvestolpčnim naslovom KOMUNIKE INF. URADA KOMPARTIJ (Praga, 28. - Agencija AFP javlja, da obsega komunikate Kominforma, ki je bil objavljen nocoj v Pragi, čez tisoč vrst in se deli na osem poglavij). (Sledilo je 161 vrst z vsebino komunikateja.) Besedilo kratkega uredniškega komentarja pa je bilo naslednje:

»Pričujoči komunikate, katerega delni izvleček objavljamo v pomanjkanju v tem trenutku popolnega uradnega besedila, kaže na različna stališča med KPJ in ostalimi komunističnimi partijami, članicami Informacijskega urada. Te razlike so na bratski, neprikrit in odkritosrčen način iznesene v tem komunikateju v obliki kritike KPJ. Z isto odločnostjo, s katero so kritike iznesene, bodo prav gotovo tudi napake čim prej brez dvoma popravljene v korist notni in granitni protimperialistični fronti vsega delovnega ljudstva sveta. - V tem trdnem prepričanju naše ljudstvo ne bo nasledlo provokatorskim reakcionarnim spletkam, ki jih je tukajšnje reakcionarno časopisje začelo trositi v svet.«

Te tri kratke stavke, napisane v naglici brez takrat razumljivega predvidevanja hudih posledic in brez uvida v celotni tekst resolucije, je moč vsekakor oceniti drugače ob vzporednem branju citiranih Kardeljevih spominov in zlasti Titovih izjav, izrečenih skoraj eno leto po prvem Stalinovem marčnem pismu, ob upoštevanju, da je bilo v uredništvu v Ul. Montecchi 6 samo nekaj pičlih ur časa za razmišljanje in presojanje. Zato je potrebno gledati z drugimi očmi komentar, ki ga je vseboval na pr. tedanji tržaški dnevnik, ki je pod drugim imenom nadaljeval z napadi na »slavokomuniste«, češ da je naš dnevnik zavzel protijugoslovansko obsojvalno stališče, saj ni mogoče neupoštevati na pr. Titove izjave o »kominformovski krizi«. »O tej ne vemo ničesar«. Ali pa njegovi vprašanji: »Kaj pa je vsa zgodba? Kako si more kdo prizadevati - kako si more sploh zamišljati, da bi jo znal povedati?« - Mogoče bo odgovor na ta vprašanja ob petdeseti obletnici resolucije Kominforma v veliki meri lažji kot je danes, saj je Tito rekel tudi: »Mislim, da naš odnos z Moskvo ni nepopravljiv.«

Poskus linčanja

In s tem zapisom bi se lahko končali ti spomini na prvi dan začetka sedem let trajajočega spora in neslutnih napadov Stalina na Jugoslavijo in »vidalijevcev« na »babičevce«, če ne bi bilo nujno pojasniti pisanje edinega titovskega dnevnika izven Jugoslavije vsaj do konca novembra leta 1948 oziroma tudi do omenjene druge nezaslišane grobe kominformovske resolucije, za katero niti Tito ni še vedel, ko se je v prvi polovici leta 1949 pogovarjal z Adamičem.

Seveda je bilo to pisanje v skladu z dogodki znotraj tržaškega delavskega gibanja, pri čemer bi bilo koristno in poučno zlasti za zgodovinarje primerjati ga s pisanjem dnevnega glasila vidalijevske KP STO in njenega tedenskega slovenskega glasila »Dela«, kar seveda ne more biti omejeno na članke v dnevnem časopisju. Zato naj se omejimo le na dogodek s poskusnim linčanjem - omenjenim uvodoma - ker je povezano s sklepi o ustanovitvi babičevske KP STO in krepitvi Osvobodilne fronte za STO itd. po manjšinski in večinski resoluciji KP STO pred tem. Potrebno bi bilo tudi obširno prebiranje kronike o pritiskih na uredništvo PD, o škvadrističnih napadih, o napadih zlasti med predvolilno kampanjo prvih volitev razpisanih prav zaradi razbitega delavskega gibanja itd. Prav spriču gornjih Titovih izjav o zadržanosti »lučanja blata« zaradi Stalinovih laži, saj tudi babičevci z našim dnevnikom na čelu nismo lučali nazaj vsega vidalijevskega blata. Prav primer zaključka tistega poskusa linčanja odgovornega urednika dokazuje, da se je dnevnik ravnal vse do konca novembra 1948 in delno tudi do konca 1949 v skladu z - kmalu je postalo jasno - naivnim geslom »Tito - Stalin« v prepričanju, da je pred Stalinovo smrtjo preključ njegovih in Vidaljevskih krivičnih obtožb vendarle možen. Po aretaciji podpisanih napadalca ni prijavi sodišču prav iz spoštovanja do tistega gesla, kar pa je vendarle imelo za posledico, da mladi »picchiatore« ni več sodeloval v poznejših protibabičevskih akcijah. Za podrobnosti iz tistih sedem pokominformovskih let pa še ni prišel čas. Iz razlogov, ki so morda prav v letošnjem juniju na dlani.

Ko je bilo jasno, da bo ukrep prizadel turizem Jugoslavija umaknila določila o zaviranju črnega čarterja

V naši rubriki smo aprila zapisali, da so nova določila jugoslovanske vlade, s katerimi naj bi omilili tako imenovani črni čarter, povzročila pravi preplah med tržaškimi dopustniškimi kapitanji in v glavnem med vsemi tujci, ki s svojimi čolni in jahtami preživijo dopust v jugoslovanskih ozemelskih vodah. Zvezni izvršni svet je namreč že lani določil, da je treba obnoviti letno dovoljenje za plovbo, če se zamenjata več kot dva člana posadke, sedaj pa je na vrst na nos črtal to sporno določilo in ohranil staro, po katerem je dovoljenje imensko.

Vlada je upala, da bo s tako uredbo preprečila tujim kapitanom, da proti plačilu gostujejo ob vsakem prihodu v jugoslovanske vode novo posadko. Učinek tega določila pa je bil popolnoma nasproten. Ko je nekdo spomladi v ZRN zahodnonemško javnost seznanil s tem določilom, so zahodnonemški turistični delavci precej jasno povedali, da bo to škodilo jugoslovanskemu navtičnemu turizmu. Marsikateri zahodnonemški dopustniški kapitan pa je jasno povedal, da bo raje zaplul v druge vode, kot da bi Jugoslovonom plačeval odvečne pristojbine. Oglašili so se tudi lastniki tujih jaht, ki imajo svoja plovila v jugoslovanskih marinah. Nova določila bi namreč za tri do štirikrat podražila pristojbine teh turistov. Posledice so se takoj občutile. Že maja je število dnevnih privezov v portoroški marini upadlo za kakih 80 odstotkov. Ta podatek zgovorno dokazuje, da ni novo določilo prizadelo samo črnega čarterja, temveč predvsem jugoslovanski navtični turizem in navadne dopustniške kapitane. Predvsem med Nemci je precej običajno, da je lastnik jahte upokojenec, ki preživi na morju skoraj vse poletje, občasno pa ga obiskujejo otroci, vnuki in prijatelji. Med Tržačani in severnoitalijanskimi dopustniškimi kapitanji pa je precej razširjena navada, da zapljuje v jugoslovanske ozemelske vode vsako nedeljo z drugimi znanci

in prijatelji. Po starih določilih bi morali vsakič plačati novo pristojbino. Nič čudnega torej, da so številni Tržačani jasno povedali, da jih Jugoslavija letos ne bo videla. Zlasti lastniki motornih čolnov so se že odločili, da bodo dopustovali na zahodni obali Jadrana in pluli po kanalih in prekopih vse do padske delte.

Zvezni izvršni svet je moral torej po sili razmer umakniti sporni osmi člen, saj je ugotovil, da ima popolnoma nasprotno učinke. Ob tem pa se samo po sebi zastavlja vprašanje, zakaj je jugoslovanska vlada sploh sprejela tak ukrep, ne da bi se predhodno posvetovala s svojimi in tujimi turističnimi izvedenci. Jugoslovanski turistični delavci so namreč v navtični turizem vložili ogromna sredstva, ki so se že začela obrestovati. Sedaj pa bodo morali odgovorni v jugoslovanskih marinah krepko zavirati rokave, saj je tuja konkurenca spretno izrabila spodrsrlaj jugoslovanske vlade.

Predvsem v nemških specializiranih revijah so začeli reklamirati marine v drugih sredozemskih državah. Še večji poudarek so dali pomanjkljivostim jugoslovanskega navtičnega turizma in se na široko razpisali o spornem osmem členu, ki naj bi zavrl črni čarter. Jugoslovanskim turističnim delavcem ne bo lahko. Dopustniški kapitan navadno načrtuje svoj dopust že spomladi. Če je torej črtal Jugoslavijo iz svojega programa, je torej popolnoma jasno, da bo le s težavo spremenil svoj načrt. Povsem drugače je za nedeljske kapitane iz severnoitalijanskih italijanskih mest: ti bodo obnovili svoja nedeljska križarjenja v veliko zadovoljstvo vseh, ki živijo od navtičnega turizma. Bera pa bo po vsej verjetnosti nižja od tiste, ki so jo napovedovali po lanskoletni rekordni navtični sezoni. Škodo, ki jo je povzročil ZIS, bo po vsej verjetnosti težko popraviti. (voc)

Kam po ceneno opremo?

Skupna lastnost italijanskih navtičnih trgovin je, da so sicer dobro založene, vendar pa navtično opremo prodajajo po precej zasoljenih cenah. Ker pa se tudi v Jugoslaviji v zadnjem času navtika hitro razvija so se tudi nekatera jugoslovanska podjetja specializirala za navtično opremo. V Sloveniji je tako najbolje založeno ljubljansko podjetje Autocommerce, ki ima na zalogi nekaj kvalitetnih in relativno cenjenih izdelkov.

Kompletna os (25 mm) z dvema ležajema in cink anodo stane 300.000 lir. Sidra tipa mečak (zložljivo) 15 kg - 40.000 lir, tip danfort 15 kg - 60.000 lir.

Zložljive stopnice iz nerjavečih cevi dolžine 200 cm so po 200.000 lir, dolžine 70 cm pa po 80.000 lir.

Zanimive so še pogonske elise (propelerji) iz bronze: za motorje do 10 KM so po 80.000 lir (volv 9 KM, yanmar 9 in 12 KM, BMV 7 in 12 KM ipd.) za močnejše motorje (20 do 25 KM) pa po 100.000 lir.

Precej je tudi artiklov iz mahagonijevega lesa, na primer kopalne ploščadi za pritrditev na krmo in krmilna kolesa.

Navedena oprema je samo izvleček iz siceršnje zaloge trgovine. Glede na to, da so žepi morskih navdušencev kronično prazni, se gotovo izplača izlet v Ljubljano, kjer je marsikatera stvar za barke tudi za polovico cenejša.

A. T.

Kvalitetni vinči iz Ljubljane

Dobri vinči za jadrnico (dva za genovo, dva za špinaker in dva za dvizne vrvi) znesejo od 5 do 10% vrednosti vsega materiala, potrebnega za izdelavo plovila. Za vse ljubitelje jadrnanja bo zato gotovo dobrodošla informacija, kje lahko dobijo kvalitetne, a ne predrage vinče. Jože Malus iz Ljubljane je po dveletni preizkusni dobi, v kateri so bili vinči vsestransko preizkušeni na več potovalnih in regatnih barkah, začel s serijsko proizvodnjo. Izdeluje vinče, ki so identični poznanim Lewmarjevim izdelkom in ustrezajo številkam 7, 30 in 40. Št. 7 je enobrinski, ostala dva vinča pa sta dvo-brzinska. Bobni vseh treh vinčev so narejeni iz črno eloksirane aluminije-

ve legure, baza je iz bronze, zobniki pa so iz nerjavečega jekla. Poleg dobre kvalitete materiala in izdelave so zanimive tudi cene: št. 7 stane 70.000 lir, št. 30 stane 150.000 lir in št. 40 - 180.000 lir.

Isti izdelovalec pa dela tudi štoperje za dvizne vrvi. Narejeni so iz aluminijeve legure, primerni so za vrvi od 6 do 12 mm in zdržijo obremenitve do približno 1000 kg. Kupimo jih lahko v enojni, dvojni ali trojni izvedbi. Tudi štoperji so prestali enako preizkusno dobo kot vinči, se pravi dve leti intenzivne uporabe na raznih jadrnicah. Enojen model stane 8.000 lir, dvojen 15.000 in trojen 20.000 lir.

A. T.

V Sloveniji lahko kupimo cenena jadra in dobre nepremočljive jadrnalne obleke

Jadra so motor jadrnice, za vse motorje pa je dobro, če so učinkoviti in vzdržljivi. Nasploh so jadra precej draga stvar, vendar pa sodijo med tisto opremo, ki je v Jugoslaviji precej cenejša kot v Italiji.

Miha Kutin iz Ljubljane se z izdelavo jader ukvarja že precej let in mu tako ne manjka izkušenj. Vsa jadra so izdelana iz kvalitetnega uvoženega dakrona, mylarja in kevlarja, za špinakerje pa se uporablja prav tako uvožen nylon. Za vzorec vzemimo jadrnico dolgo kakih osem metrov, na kateri ima glavno jadro 15 kvadratnih metrov in genova (navijalna) 25 kvadratnih metrov. Navadno glavno jadro s tremi krajšavami stane približno 1.000 DM (nemških mark). Glavno jadro v kroju multicut, tako krojeno jadro je odpornejše na raztezanje, je za 300 DM dražje. V zadnjem času se uveljavljajo tudi tako imenovana "full battened" jadra, ki imajo letve po celi širini jadra. Tako jadro je lažje krajsati, lahko pa ima tudi nekaj večjo površino od normalno krojenega. "Full battened" glavno jadro stane približno 1.600 DM.

Glavnina potovalnih jadrnic je danes opremljena z navijalcem genove, zato se omejimo na tako jadro. Med standardno opremo navijalne genove sodi med drugim v sprednji rob vsita

posebna pena, ki omogoči, da se srednji del jadra bolj navija kot robovi. To pomeni, da je navito jadro bolj plosko, to pa je tudi prav, saj v močnem vetru (ko je jadro navito) potrebujemo manj "trebuha" v jadrju. Taka, 25 kvadratnih metrov velika genova v navadnem kroju torej stane približno 900 DM, v triradijalni multicut izvedbi pa 1.100 DM.

Vsa omenjena jadra je mogoče dobiti tudi v regatnih izvedbah, kar pomeni predvsem uporabo mylarja in kevlarja. Glavnina takega jadra je iz mylarja, robovi in ojačitve pa iz kevlarja. Jadra iz teh materialov so za približno 100% dražja od navadne izvedbe.

Poleg jader pa je v isti delavnici mogoče dobiti še nepremočljive obleke za jadrnanje, ki jih izdeluje Polona Kutin. Narejene so iz materiala, ki prepušča telesno vlago navzven, je pa kljub temu neprepusten za dež in mokroto. Iz enakega materiala izdelujeta svoje obleke tudi znana proizvajalca Helly Hansen in Henry Lloyd. Obleke so eno in dvodelne. Slednje so na voljo v dveh izvedbah. Letna je lažja, brez podlog, tako imenovana "ocean" izvedba pa je podložena na več mestih, rokave in hlačnice je mogoče zatesniti. Cena oblek se giblje od 180 do 300 DM.

ANDREJ TREFALT

Velika večina dopustniških kapitanov odpluje na križarjenje julija in avgusta. Cilj našega dopusta smo navadno določili že spomladi, če tega nismo storili že pozimi, sedaj pa nas čakajo še zadnje priprave. Kdor že leta križari, nima nobenih dvomov, saj dobro ve, kaj spada na barko in kaj naj raje pusti doma. Kdor pa se prvič poda na križarjenje, je v precejšnji zagati. Nasveti prekaljenih morskih volkov so navadno precej protislovni, ker so tudi navade in zahteve ljudi različne. Prav zato bomo dali nekaj splošnih napotkov, vsak pa jih bo prikrojil po svojem okusu.

Kot prvo naj navedemo, naj latnik majhnega in hitrega kajutnega gliserja pazi predvsem na težo, te skrbi pa ne bo imel lastnik klasičnega izravnega čolna in v manjši meri lastnik kajutne jadrnice. Za vse pa nedvomno velja, da je bolje vso odvečno šaro pustiti doma. Kaj naj torej vzamemo s seboj na križarjenje? V glavnem nekaj lahkih in svetlih ponošenih majic z dolgimi rokavi, da se lahko v prvih dneh zavarujemo pred pripeko, vsaj dve trenerki, ki nam bosta prišli prav v hladnih večerih, prav tako je skoraj obvezna ena nepremočljiva obleka ter seveda kopalke in nekaj spodnjega perila. Kdor ima dovolj prostora, bo vzel s seboj vsaj eno boljše obleko, da ne bo vzbujal prevelike pozornosti, ko se bo podal na večerjo v kako prestižno restavracijo. Pri oblekah moramo paziti na vlago, ki je glavni sovražnik dopustniških kapitanov. Plavuti in podvodne maske ne spadajo torej v podkrovje, prav tako ne mokre kopalke. Glede obutve naj bi se ome-

Odločitev, ki marsikomu povzroča sive lase Kaj bomo vzeli s seboj da bo križarjenje prijetno?

jili na dva para čevljev, enega za suhozemske potepe in enega za hojo po palubi, reklamiranih gumijastih škornjev na dopustu skoraj ne potrebujemo, koristnejši so nekoliko višji in močnejši čevlji za ekskurzije v naravo, saj si tudi med križarjenjem želimo sprememb. Hoja skozi bodikavo sredozemsko makijo pa je brez težjih čevljev, dolgih hlač in srajce z dolgimi rokavi prava mora. Seveda ne smemo pozabiti na čepico in na sončna polarizirana očala, ki bodo omilila sončno odsevanje z morske gladine. Prav tako niso odveč usnjene delovne rokavice, ki nam bodo prav prišle pri dvigovanju sidrne vrvi in verige.

Po obleki je obvezna mala priložna lekarna, v kateri naj bodo poleg običajnih povojev in razkužil tudi aspirini in vsaj ena škatla antibiotikov širokega spektra. Prav tako ne smemo pozabiti sredstev proti driski, ki kaj rada pesti novo pečeno dopustniške kapitane. Kot zadnje naj omenimo še sredstva proti opeklinam in pikom žuželk.

Ob lekarni so obvezni higienski pripomočki, od mila, zobne ščetke do

puhca, ki nam prav pride celo za lajšanje opeklin, če ga pomešamo z jogurtom. Prav tako ne smemo pozabiti na brivski aparat, na glavnik in šampun, ki se peni tudi v morski vodi.

Poglavje zase je hrana in pijača. Lastnik manjšega kajutnega gliserja bo vkrval v bistvu le železno rezervo, ki mu bo služila v primeru sile, in si bo sproti nakupoval vse, kar rabi za prehrano. V tej železni rezervi je obvezna voda v tetrapakih in visokokalorična hrana (čokolada, sladkor in beljakovinski napitki, ki jih suhozemci rabijo za shujševalne kure). Kdor ima težki izrivni čoln, nima večjih skrbi, ker teža ne bo bistveno vplivala na hitrost in stabilnost. Seveda mora paziti, da shrani težke steklenice in pločevinke kar se da nižje. Pri ostali prehrani mora paziti predvsem na vlago, tako da so vodotesne posode obvezne tako za sladkor kot za sol. Trditve, da suhomesnih izdelkov ne vzamemo na križarjenje, le delno drži, če jih spravimo na zračen prostor in jih stalno nadzorujemo, jih plesen ne bo napadla. Vsakomur je seveda jasno, da bomo imeli na krovu sveže meso in sadije le za sprotno pre-

hrano. Povsem drugače je s prepečenjem in s keksi, ki jih zavijemo v aluminijasto ali plastično folijo, in smo brez skrbi. Glede kuhinjske opreme naj takoj povemo, da je Pipinov lonec (ekonom) nepogrešljiv, ker bomo v njem praktično kuhali skoraj vse. S seboj vzamemo še ponev s pokrovom, če bomo kdaj na prenosnem gorilniku kar na obali cvrtili ribe, ki bi nam podkrovje zasmradile. Prav tako ne bo odveč, če imamo mali prenosni ražerj, tako da si na obali spečemo priboljšek. H kuhinjski opremi spadajo tudi plastični krožniki in jedilni pribor.

Ob tem ne bo odveč, če imamo točen seznam, v katerem je navedeno, kje se kaj nahaja, saj se kaj rado zgodi, da pozabimo kam smo kaj shranili.

To velja tudi za ostalo šaro, saj moramo v podkrovju izriniti vsak kotiček. Obvezno navtično opremo (rešilni pasovi in ostalo) bomo imeli pri roki in ne skrito kje v podkrovju. Ko smo že pri opremi, ne bo odveč, da vzamemo s seboj vsaj nekaj osnovnih rezervnih delov za motor, ker bomo v Jugoslaviji lažje dobili mehanika kot

rezervne dele. Prav tako ne bi smelo manjkati dodatnih vrvi in vrvic. Kdor je strasten ribič, bo vzel s seboj ribiški pribor. Tu smo torej prišli do tiste boleče točke, ki je že marsikomu zagrenila križarjenje. V mislih imamo tisto prtljago, ki naj posamezniku popetri dopust, kot so fotografski aparat, radijski sprejemnik, knjige, podvodna oprema, magnetofon, luksuzne obleke itd., "kapitanu" pa se naježijo lasje, ko mora vse to spraviti v podkrovje. Pogajanja in kompromisi so v takem primeru obvezna točka.

Marsikateri nevedčnosti se izognemo, če teden dni pred dopustniškim letovanjem napravimo generalko, tako da morda kar v pristanišču prespimo dva ali tri dni in ugotovimo, kaj je odveč in kaj nam manjka, da se ne bo križarjenje spremenilo v obkovanje tistega, kar smo pozabili doma.

Kot zadnje naj navedemo še novo obliko križarjenja, pri kateri nam mali kajutni gliser v bistvu nadomesti osebni avtomobil, da ga rabimo le za prevozno sredstvo do kraja našega dopusta in za vsakodnevno kovanje. V takem primeru bomo s seboj vzeli tisto, kar običajno vzamemo, ko letujemo v hotelu ali pri zasebniku. Taka oblika letovanja se pri nas le počasi uveljavlja, je pa precej dober kompromis za vse tiste, ki jim daljše bivanje na barkah ne ugaja, a so vseeno ljubitelji dopusta na morju. Posebno ob jugoslovanskih obalah se v takem primeru rešimo slabih in spometom nartrpanih cest, ki marsikoga odvrtačajo. (voc)

Košarka: tudi v drugem kvalifikacijskem srečanju za udeležbo na OI Italija zmagala, danes še Jugoslavija

Italija - ZRN 102:72 (50:35)

ITALIJA: Gracis 10, Gentile 3, Megnifico 2, Dell'Agello 7, Bosa 10, Ves-covi 4, Iacopini 10, Binelli 10, Riva 28, Della Valle 4, Costa 8, Boni 6.

ZRN: Risse 2, Armin 6, M. Koch 7, Jochem 2, Deuster, B. Koch 2, Meyer 10, Baeck 10, Gnad 13, Harnisch 11, Kujawa 6, Fuerts 3.

SODNIKA: Van Renen (Niz.) in Kotleba (ČSSR); PM: Italija 30:32, ZRN 21:27; PON: nihče; 3 TOČKE: Gentile 1:3, Dell'Agello 0:1, Iacopini 2:2, Riva 5:7, Della Valle 0:1, Armin 0:2, M. Koch 2:6, Jochem 0:1, Baeck 0:2, Harnisch 1:2; GLEDALCEV: 1.000.

ARNHEN (Nizozemska) — Kot je bilo pričakovati, je Italija proti oslabljeni Zahodni Nemčiji osvojila novo zmago in sedaj si v taboru »azzurrov« postavlja le vprašanje, kako bo v finalnem delu tega kvalifikacijskega dela v Rotterdamu, kjer se bodo srečanja pričela 3. julija in kamor se bosta uvrstili prvi dve ekipi iz vsake od štirih skupin.

Zahodni Nemci so sinočno tekmo sicer dobro začeli, vendar je vsaka bojazen Italijanov, ki so v tem delu srečanja igrali dokaj slabo, zlasti v ob-

rambi, trajala le dobrih sedem minut. Obramba je uredila svoje vrste, v napadu se je razigral odlični Riva, izkazala pa sta se tudi Gracis in Bosa, ki je povsem zaustavil najprej Harnischa in zatem še Gnada. Dobro pa so igrali tudi ostali, od Magnifica do Dell'Agella.

Italijo čaka danes skromna Finska, proti kateri res ne bi smela imeti težav, jutri pa se bo pomerila s Turčijo. Prvo mesto v skupini naj bi bilo torej zagotovljeno. O drugem mestu pa bi znalo odločiti današnje srečanje med Zahodno Nemčijo in dobro organizirano Finsko.

Danes Jugoslavija - Norveška

Danes se bodo pričela tudi srečanja v C in D skupini. C skupina je najtežja, saj v njej igra polet Jugoslavije še evropski prvak Grčija in Izrael (Norveška ne bi smela nikomur od teh treh prekrizati računov). Jugoslavija, ki jo skoraj vsi izvedenci imajo za zanesljivega potnika v Seul in sploh glavnega favorita za prvo mesto tega kvalifikacijskega turnirja, se bo drevi srečala z Norveško, ki ji ne bi smela delati resnejših preglavic.

V D skupini je glavni favorit Sovjetska zveza, ki naj bi prav tako po skoraž splošnem mnenju bila drugi glavni kandidat za olimpijske igre. Če pogledamo imena njenih nasprotnikov, ni težko pritruditi mnenju, da bo gotovo tudi končala kot zmagovalca skupine, za drugo mesto pa se bodo potegovale Francija, Poljska in Švica.

REZULTATI IN SPORED

SKUPINA A
IZIDI 1. KOLA: Nizozemska - Irška 104:67 (53:32); Španija - Anglija 98:64 (51:37); počitek: Švedska.

DANES: Velika Britanija - Irška (19:00); Švedska - Španija (21:00); počitek: Nizozemska.

SKUPINA B
IZIDA 2. KOLA: Turčija - Danska 92:65; Italija - ZRN 102:72; počitek: Finska.

LESTVICA: Italija 4 točke, ZRN in Turčija 2, Danska in Finska 0.

DANES: Danska - Italija (19:00); Finska - ZRN (21:00); počitek: Turčija.

SKUPINA C
DANES: Grčija - Izrael (19:00); Jugoslavija - Norveška (21:00).

SKUPINA D
DANES: Švica - Francija (19:00); SZ - Poljska (21:00).

Tyson misli odnehati

NEW YORK — Štiriindvajset ur po zmagovitem dvoboju proti Spinksu je prvak v boksarski težki kategoriji Mike Tyson potrdil, da pri samih 22 letih namerava odstopiti in kritiziral tiste, ki mu ne verjamejo. Tyson sicer ne izključuje možnosti, da se premisli, ker v življenju ni noben sklep dokončen, toda za dobrobit svoje družine, tako pravi, misli odnehati.

Mansell k Ferrariju?

LONDON — Angleški »Daily Express« piše, da bo pilot formule ena Nigel Mansell v prihodnji sezoni prestopil k Ferrariju za pet milijard lir. Alboreto naj bi pri hiši Tyrrell prevzel Mansellovo mesto.

Caninsovi ženski »giro«

RIM — Devetintridesetletna Maria Canins je zmagovalka prve izvedbe ženskega »gira«. Zadnje, osmo etapo je dobila Švicarka Barbara Ganz, a Caninsova ima na kočnem vrstnem redu 2'23" naskoka pred Avstralko Happlejevo.

Nogomet: na milanski borzi

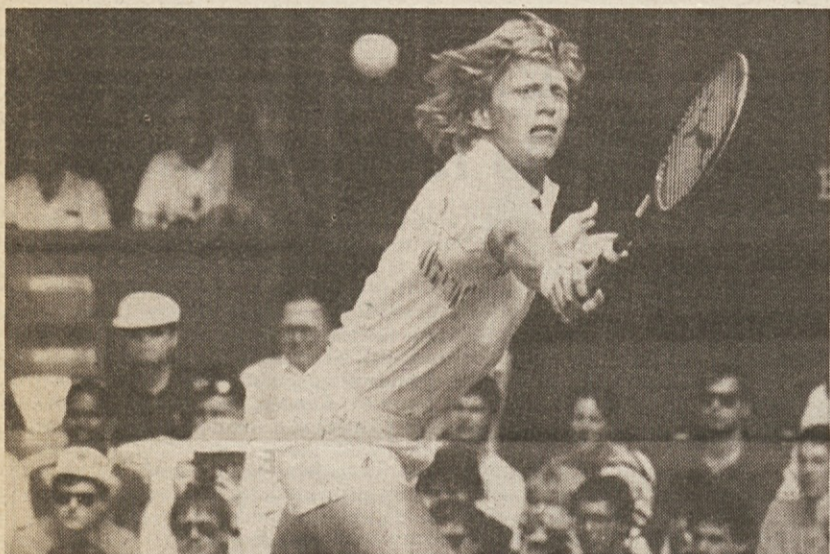
Berti k Napoliju Romano v Toskano

MILAN — Italijanska nogometna kupoprodaja je že nekaj let v znamenju tujcev, domači »biseri« stanejo veliko več in jih je veliko manj. Menda najbolj iskanega si je že zagotovil Napoli. Od Fiorentine je namreč uradno dobil 21-letnega člana reprezentance mladih Bertija, ki ga imajo za enega boljših upov. V zameno je toskanski klub dobil štiri milijarde lir in bivšega člana Triestine Romana, ki so ga ob njegovem prihodu pod Vezuv pozdravili kot rešitelja, zdaj pa očitno ni več tako cenjen, čeprav je še vedno član olimpijske vrste.

Fiorentina je branilca Contratta odstopila Atalanti, ki si je zagotovila tudi Vertovo (Empoli). Pellegrini od Monze je prestopil k Sampdorij, Genova je od Perugie kupila obetavnega Ravanellija, a za to operacijo se baje skriva kak velik klub. Reprezentant Altobelli bo skoraj gotovo igral za Bologno, ki se zanima tudi za Matteolija (Inter) in Miana (Napoli).

Medtem je Bologna zanikal odstop Marocchija Juventusu (a kaže, da bo le odšel v Turin), iz Španije pa prihaja vest, da reprezentant Victor ne namerava oditi v Genovo k Sampdorij.

Na teniškem turnirju v Wimbledonu Becker izločil Casha

LONDON — Boris Becker, Miroslav Mecir, Stefan Edberg in Ivan Lendl so polfinalisti letošnje izvedbe teniškega turnirja v Wimbledonu.

Največ pričakovanja je vladalo za dvoboj med Beckerjem in lanskim zmagovalcem Cashem. Mladi zahodnonemški as, najmlajši zmagovalca v Wimbledonu leta 1985, je spet zaigral v nekdanjem slogu in po samih treh nizih igre odpravil Avstralca, ki v nekaterih ključnih trenutkih ni imel sreče.

Čehoslovak Mecir je nekoliko presenetljivo povsem nadigral Šveda Wilandra, ki je v treh nizih dobil le pet iger.

Nekoliko težje je šlo Edbergu, ki je malo poznanega Kuhnena (ZRN) premagal šele po štirih dokaj izenačenih nizih. Kuhnena, 22 let, je v četrtfinalu s 3:2 premagal veterana Connorsa.

Brez izgubljenega niza je proti Američanu Mayottu zmagal tudi Lendl. V Wimbledonu bodo danes na sporedu ženski polfinalni boji. Zahodnonemka Grafova (v četrtfinalu je s 6:3, 6:1 odpravila Francozinjo Paradise) se bo pomerila z Američanko Shriverovo (rojakinjo Garris je premagala s 6:4, 6:4), drugi dvoboj pa bo že tradicionalen spopad med večnima tekmicama Evertovo in Navratilovo. Evertova je v četrtfinalu s 6:3, 7:6 premagala Sukovo (ČSSR), Navratilova pa se je večeraj s 4:6, 6:4, 7:5 otrsela Fairbankove. Za 33-letno Evertovo je to 16. polfinalni nastop v 17 nastopih na tem sloviturnirju.

Izidi moškega četrtfinala: Mecir (ČSSR) - Wilander (Šve.) 6:3, 6:1, 6:1; Edberg - (Šve.) Kuhnena (ZRN) 6:4, 4:6, 6:1, 7:6; Becker (ZRN) - Cash (Avstral.) 6:4, 6:3, 6:4; Lendl (ČSSR) - Mayotte (ZDA) 7:6, 7:6, 6:3.

Ostre kazni disciplinske komisije Nogometne zveze Jugoslavije Prvak C. zvezda, Čelik in Priština iz lige

BEOGRAD — Tekmovalna komisija Nogometne zveze Jugoslavije je zavrnila pritožbi Sutjeske in Prištine na tekmi med Sutjesko in Crveno zvezdo in med Prištino in Čelikom. Tako je registrirala obe tekmi z doseženima izidoma: Sutjeska - C. zvezda 2:2 in Priština - Čelik 2:3.

Na temelju teh odločitev je potrjena tudi lestvica I. zvezne nogometne lige. Crvena zvezda je državni prvak, zadnjevršeni moštvi pa sta Priština in Čelik. Toda če upoštevamo odločitev disciplinske komisije Nogometne zveze Jugoslavije, ki je Čelik kaznovala z odvzemom 6 točk v minulem prvenstvu, je zadnji Čelik, predzadnja pa Priština, oba kluba pa morata iz I. zvezne nogometne lige.

Nogometna zveza Jugoslavije je včeraj pri Evropski nogometni zvezi UEFA že prijavila klube v tekmovanjih za evropske pokale: Crveno zvezdo za pokal državnih prvakov, banja-luškega Borca za pokal pokalnih zma-

govalcev, za pokal UEFA pa Partizana, Velež in Dinamo.

Dan pred sejo tekmovalne komisije je zasedala disciplinska komisija NZJ, ki je akterjem spornih tekem Priština - Čelik in Sutjeska - C. zvezda izrekla ostre kazni:

Prištino je kaznovala s 6 negativnimi točkami za prihodnje prvenstvo, Čelik s 6 negativnimi točkami v zadnjem kolu letošnjega prvenstva, igralce Prištine Shalo, Lapashtico, Pacarado pa so kaznovali s šestmesečno prepovedjo igranja, generalnega sekretarja Prištine Pajčekića z enoletno prepovedjo opravljanja vseh funkcij v nogometu, prav tako pa tudi najodgovornejša funkcionarja Čelika Trkulja in Rizumalića.

Zaradi slabe organizacije tekme s C. zvezdo Sutjeska v prihodnjem prvenstvu ne bo smela igrati dveh tekem doma. Drugi trener Minić je zaradi napada na sodnika Popeva kaznovan z

18-mesečno prepovedjo opravljanja funkcije, delegat Angelovski in stranski sodnik Popev eno leto ne bosta smela opravljati funkcij. Glavnega sodnika Ausca iz Sežane pa so oprostiti krivde. Vsi kaznovani klubi imajo pravico pritožbe v 8 dneh.

(Bojan Kavčič)

V nedeljo Bačka - Koper

KOPER — Včeraj so v Beogradu izžrebali pare 2. sklepnega kola kvalifikacij za vstop v 1. B jugoslovansko ligo. Slovenski prvak Koper igra v nedeljo prvo tekmo z Bačko v Bački Palanki, povratna tekma pa bo v sredo, 6. julija, na koprski Bonifiki. (Kreft)

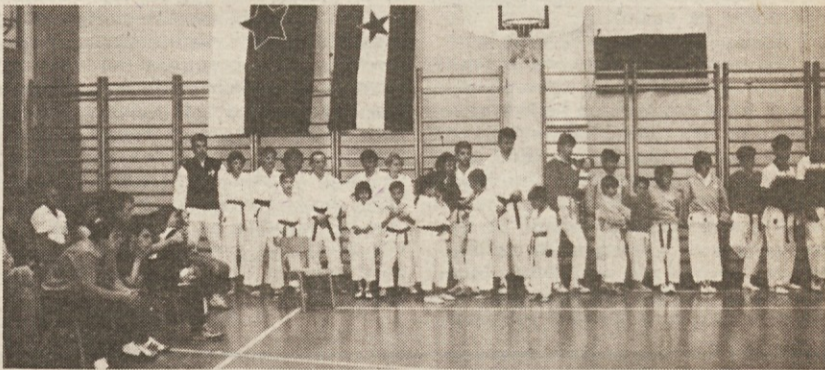
Milutinović v Peruju

LIMA — Bivši trener mehiške državne nogometne reprezentance in tudi Udineseja, Jugoslovan Bora Milutinović, bo odslej vodil perujsko državno vrsto, ki jo čakajo kvalifikacije za svetovno prvenstvo.

Tudi Shinkai Karate Club končuje sezono

Drevo ob 20.00 bo v zgonski telovadnici ekshibicijski prikaz članov Shinkai Karate Cluba: prikazali bodo razne tehnike in gibe, ki so se jih naučili v prejšnjih ter v tej sezoni. Tekmovanje bo glavna točka večera, ko se bodo nastopajoči izkazali v spretnosti ter ročno precizni izvedbi posameznih gibov namišljene borbe ali kata. Novost letošnjega tekmovanja pa je uvedba tekme v borbi ali v kumite. V odmoru bo še krajši prikaz trenerja, karate mojstra Sergija Štoka. Večer bo torej živahen in poln novosti in si ga je vredno ogledati. (r. m.)

Na sliki: člani Shinkai Karate Cluba in SGT na mednarodnem tekmovanju v Črnučah pri Ljubljani.

naše planine in ljudje - naše planine in ljudje - naše planine in ljudje

Izlet SPDT na Reisskofel in Spitzegel

SPDT prireja v soboto in nedeljo, 2. in 3. julija, izlet z osebnimi avtomobili na dva avstrijska vrha, ki spadata v Pot prijateljev: na 2371 m visoki Reisskofel in na 2118 m visoki Spitzegel nad Ziljsko dolino. Zbirališče in odhod izletnikov je ob 5.30 izpred tržaške sodne palače, izlet pa vodi Lojze Abram. Planinci se bodo na Reisskoflu, pred spominskim obeležjem, kamor bodo položili venec, poklonili spominu nepozabnega Zlatka Jelinciča, ki je bil med drugim zelo aktiven tudi v našem planinskem društvu, saj je bil njegov dolgoletni odbornik in načelnik mladinskega odseka. Jelincič se je na tej gori ponesrečil 19. oktobra 1986, obeležje pa so postavili planinci SPDT ob prvi obletnici njegove smrti.

Dvodnevni izlet je primeren za vztrajne planince, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI (tel. 767304) in pri Lojzetu Abramu (tel. 415534), pri katerem dobite tudi vse informacije. Glede na to, da je izlet avtomobilski, mora vsak prijaviteljenec povedati, če ima ali pa ne, na razpolago osebno prevozna sredstvo.

Sredi julija avtobusni izlet SPDT v Karnijske Alpe

Prav je, da se SPDT posveča tudi tistim, ki nimajo osebnega prevoznega sredstva in ki si želijo sproščene družbe v avtobusu. Prav v ta namen naše planinsko društvo prireja v ne-

deljo, 17. julija, avtobusni izlet v Karnijske Alpe z obiskom čudovite planinske poti Sentiero delle Genzianelle. Izlet vodi odbornik društva in mentor zamejskih alpinistov Angelo Kerbec, ki je seveda pripravil več variant, pač standardno ter lažjo in težjo, tako da bo »za vsakogar nekaj«.

Izlet poteka, kot že rečeno, po priljubljeni panoramični poti, začel in končal pa se bo v Forni di Sopra; izletniki bodo med svojo potjo obiskali koči Pacherini in Gial, med hojo pa se jim bo odprl razgled na gorske skupine Pramaggioire, Montalconi in Crdola.

Odhod iz Trsta je predviden ob 5.30 izpred tržaške sodne palače. Po dvehurni vožnji se bo začela hoja iz Forni di Sopra takoj po mostu čez Tilment izpred hotela Davost po markirani poti štev. 362 po dolini Val di Suola do koč Pacherini (1587 m). Do tja sta dve uri hoje, od tod pa se bodo izletniki povzpeli do škrbine »dell'Inferno« (2175 m), ki je tudi najvišja točka izleta. Pot bo nato planince popeljala preko doline Val di Brica na škrbino Brica (1850 m) in še dalje po markirani stezi do Camporuss (1945 m). Tu je izvir in zelo lepa zelena gorska planina s čudovitim razgledom. Pot se nato razcepi in nadaljuje do koč Gial (1400 m), od tod pa je le manj kot uro hoje do vasi Chianderaus, kjer bo čakal avtobus. Ta pot je dolga, saj je pešačenja za kakih osem ur in pol, vendar pa zelo lepa in vredna potršenega pota in truda. Kdor pa jo bo opravil, bo tudi dobil značko, ki jo bo izročil oskrbniku koč Gial.

V soboto se bodo na Reisskoflu nad Ziljsko dolino tržaški planinci pred plosčo, ki mu je posvečena (na sliki), poklonili spominu nepozabnega Zlatka Jelinciča.

Seveda obstajata še dve varianti, lažja, ki je dolga le štiri ure (od hotela Davost do koč Pacherini in nazaj), in težja, primerna za tiste, ki so opravili alpinistični tečaj, ki bo potekala po zavarovani poti Cassiopea (uro in pol plezanja).

Uspel sobotni kres MO SPDT, RMV in MKT

Mladinski odsek SPDT, taborniki Rodu modrega vala in Mladinski kro-

žek Trst so v soboto vso noč imeli v Sosljanskem zalivu zelo uspel taborni ogenj, katerega se je skupno udeležilo kakih 50 mladincev. Program je predvideval kulturni spored, veselje, petje, pa tudi jedačo na... ognju in pi-jajo. Petje in kitare so se oglašale dolgo v noč, vsi pa so bili večera več kot navdušeni, tako da dinamični mladinci že računajo na kaj podobnega.

obvestila

JK ČUPA
organizira tečaje za razred optimist (za mladince do 14. leta starosti) ter tečaje na jadralskih deskah (od 14. leta dalje). Tečaji za razred optimist bodo od 4. 7. do 15. 7., od 18. 7. do 29. 7. ter od 1. 8. do 12. 8. Tečaji na jadralskih deskah pa od 11. 7. do 16. 7., od 18. 7. do 23. 7. ter od 25. 7. do 30. 7.

Vpisovanje sprejemajo na društvenem sedežu v Sosljanskem zalivu ob torkih in četrtkih od 17.30 do 19. ure ter ob sobotah in nedeljah v popoldanskih urah.

ŠD JUVENTINA
Iz Štandreža vabi člane in prijatelje na 33. redni občni zbor, ki bo DREVI ob 20.30 v Domu Andreja Budala v Štandrežu.

ZSSDI
obvešča, da še vedno sprejema prijave za odbojarski tečaj v Zgoniku, ki bo od 1. do 9. septembra. Prijave tudi pri matičnem društvu.

SHINKAI KARATE CLUB
vabi vse domače na zaključni večer ter na ogled tekmovanja, ki bo v Športno-kulturnem centru v Zgoniku danes ob 20. uri.

ZSSDI
obvešča, da bo danes, 30. t. m., ob 20.30 na sedežu SZ Sloga v Bazovici (Gospodarska zadruga) seja odbojarske komisije. Dnevni red: 1. seminar v Repnu, 2. poletni seminar - skupne priprave, 3. tečaj za začetnike v Zgoniku, 4. propagiranje odbojarske igre, 5. razno.

SK DEVIN IN SZ SLOGA
prirejata v nedeljo, 3. julija, izlet z osebnimi avtomobili v Sappado z vzponom na Peralbo. Za informacije telefonirati na št. 200782 ali 226283.

Na državnem delu turnirja v superminivolleyu

Naši ekipi odlični v Caspoggiu

Valovci nepremagani na 5. mestu, borovke osme

Z državnega turnirja v superminivolleyu v kraju Caspoggio pri Sondriu sta se včeraj vrnili domov tudi mladi ekipe Bora Friulexport in Vala, ki sta na tem tekmovanju kot pokrajinska prvaka zastopala žensko tržaško oziroma moško goriško odbojko. V konkurenci 24 ekip so valovci osvojili peto mesto, borovke pa osmo, kar vsekakor predstavlja odlično dosežek, če vemo, da je italijanska miniodbojka v polnem razmahu. Ne pretiravamo, če rečemo, da se je obeh naših ekip v kvalifikacijah držala precejšnja smola, saj so borovke zaradi enega samega poraza v petih srečanjih izgubile možnost, da se uvrstijo v finalni del od 1. do 4. mesta, valovci pa so imeli v svoji konkurenci še manj sreče, saj so bili ob finalu, kljub temu da v kvalifikacijah niso izgubili niti ene tekme. V nada-

ljevanju so nato borovke nekoliko popustile, valovci pa so dosegli še dve zmagi in turnir končali nepremagani.

Treba je omeniti, da sestavljajo Borovo ekipo le igralke letnika 1976, ki bodo v tej konkurenci nastopale tudi v prihodnji sezoni, v kateri bodo imele možnost, da ponovijo uspeh iz sezone 1986/1987, ko so na državnem finalu v minivolleyu osvojile prvo mesto.

IZIDI

ŽENSKES

KVALIFIKACIJSKA SKUPINA: Bor Friulexport - Savona 0:2 (4:11, 6:11); Bor Friulexport - Aosta 2:0 (11:1, 11:4); Bor Friulexport - Bergamo 2:0 (11:1, 11:3); Bor Friulexport - Pavia 2:0

(11:3, 11:5); Bor Friulexport - Bolzano 2:0 (11:7, 11:2).

POLFINALE: Novara - Bor 2:0 (15:7, 15:9).

FINALE ZA 7. MESTO: Cordenons - Bor 2:1 (12:15, 15:10, 15:13).

BOR FRIULEXPORT: Neubauer, Vitez, Čok, Legovič, Ažman, Gregori.

MOŠKI

KVALIFIKACIJSKA SKUPINA: Val - Milano 1:1 (11:6, 5:11); Val - Bari 1:1 (9:11, 11:10); Val - Savona 2:0 (11:0, 11:7); Val - Cuneo 2:0 (11:0, 11:3).

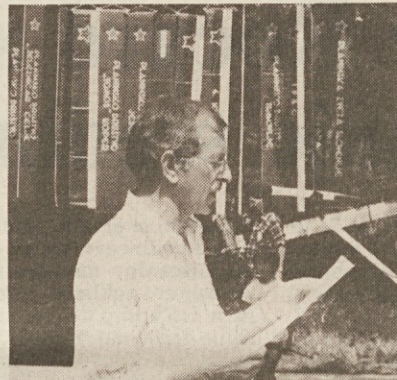
POLFINALE: Val - De Tomassini (Trst) 2:0 (15:9, 15:1).

FINALE ZA 5. MESTO: Val - Pordenone 2:1 (15:8, 8:15, 15:4).

VAL: Paoletti, Florenin, Devetak, Černic, Kovic.

Pogovor z novim predsednikom SPDT

Lojze Abram: »Dejavnost je zadovoljiva na vseh ravneh«

Slovensko planinsko društvo iz Trsta je v zadnjem obdobju doživelo dva trenutka kakovostne preosnove, ki vselej pomeni rast in spremembo, ki je vedno pozitivna, če jo interpretiramo v viziji dejstva, da več novih pogledov pomeni razširitev interesne sfere, ki se nato pozitivno odraža pri delovanju samem. Na zadnjem obdobjem zboru SPDT so bili namreč izvoljeni novi predsednik Lojze Abram ter podpredsednika Tom Marc in Peter Suhadolc, poleg tega pa je bil odbor zelo razširjen in bistveno prenovljen.

V nedeljo, 12. t. m., pa je bilo v borovem gozdiču v Mačkolljah 17. tradicionalno in priljubljeno srečanje slovenskih planincev tostran in onstran meje, ki ga je priredilo prav SPDT. Da bi približje spoznali sedanje smernice tega društva smo se pogovorili z novim predsednikom Lojzetom Abramom, ki je v zamejstvu prav dobro znan kot časnikar slovenske radijske postaje in priljubljen predvsem med najmlajšimi kot dolgoletni glavni urednik mladinske revije Galeb. Pogovor je potekal nekako takole:

Tudi SPDT, kot pač vsa društva, tako kulturna kot športna in rekreacijska, se morajo iz sezone v sezono obnavljati, če hočejo ohraniti svežino v delovanju in biti še naprej zanimiva za člane in simpatizerje. V povojnem času so do sedaj SPDT predsedovali štirje predsedniki: Zorko Jelinič, Sonja Mašera, Pino Rudež in Aleksander Sirk. Vsak je seveda imel svoj sistem dela in prinesel nekaj svojega, novega in svežega. Kaj misliš, da bo novega v tvojim »mandatom« in katerim vejam delovanja bo odbor iz kontingentnih razlogov dajal prednost?

»Od povojne obnovitve SPDT do danes smo bili priča nenehni rasti društvene dejavnosti, ki je z izključno planinskega prešla še na druga področja in zaobjela tudi tiste panoge, ki so neposredno povezane z naravo in planinami. V sklopu SPDT se je močno razmahnila alpinistična dejavnost in po zaslugi nekaterih ljubiteljev podzemskih lepota našega Krasa tudi jamarstva, da ne govorimo o smučanju, ki se je v zadnjem razdobju močno razbotalo. Prav SPDT je bilo tisto, ki je dalo prvo pobudo s pripravo prvih zimskih športnih iger pred skoraj četrto stoletja, za katere ima največje zasluge bivša predsednica Sonja Mašera. Njen naslednik Pino Rudež pa je pripomogel, da je to zvrst športne dejavnosti v okviru SPDT razširil in vanjo pritegnil še šolsko mladino. Planinstvo, smučanje in jamarstvo niso samo športno udejstvovanje, so tudi kultura, in prav temu področju bi dal prednost, saj biti planinec, smučar in jamar pomeni imeti kulturni odnos do naravnih lepota, do sveta, ki te obdaja in na katerega prevečkrat pozabljamo v ozkoglednosti svoje potrošniške miselnosti.«

Na kakšnem področju je treba »uravnovesiti« delovanje, oz. točneje, čemu se mora v tem trenutku društvo najbolj posvetiti?

»Dejavnost SPDT je zadovoljiva na vseh področjih, ki jih zaobjema. Več pozornosti in skrbi pa bo treba posvetiti mladim, predvsem šolski mladini. Le v njej je jamstvo, da bo društvo nadaljevalo svoje poslanstvo. V okviru SPDT deluje zelo delaven mladinski osek, ki se pozitivno ukvarja s stiki s slovenskimi šolarji. Menim, da je treba prav temu odseku, našim mladim planincem, dati vse pogoje in možnosti nemotenega razvoja, brez prevelikega vmešavanja v njihovo stvarnost. Mladina je dandanes dokazala, da je zelo odprta in razgledana in da zato hoče nastopati svobodno in samostojno.«

Slovensko planinstvo v Trstu je imelo ob svoji ustanovitvi izrazit narodnoobrambni značaj. Je ta značaj še realen ali je treba stvar že zajeti širše? Se mora društvo, mimo tradicionalnih in seveda vedno stvarnih vrednot morda bolj posvetiti recimo problemom ekologije, okolja in še drugim, ali pa nadaljevati po običajni liniji, ki daje prednost socializaciji in pa narodnosti?

»Od začetka stoletja, ko je bilo društvo ustanovljeno v izključno narodnoobrambne namene in se postavljalo proti tedanjemu nemškemu in italijanskemu pritisku, so se časi zelo spre-

menili. Družba je naredila velik korak naprej. Čeprav se moramo še danes soočiti z nacionalističnimi in šovinističnimi izpadi, nam demokratična ureditve države, v kateri živimo, vendarle omogoča svobodno mišljenje in delovanje. SPDT je slovensko društvo za Slovence, ki živijo tostran meje matične domovine in se tej svoji identiteti ne bo nikoli izneverilo in ne bo nikoli zatajilo svojih značilnosti in načel slovenskega društva. Zato pa se ne sme zapreti vase, temveč mora iskati poti in možnosti odprtja, da nas bodo preko našega dela in uspehov spoznavali pripadniki večinskega naroda.«

SPDT mora nujno, če hoče biti v koraku s časom, urediti in regularizirati svoje stanje v italijanskem vsedrzhavnem planinskem združenju CAI. Važno pa je, kako to stori...

»SPDT je kot slovensko društvo vezano na matično domovino Slovenijo in na njene planinske organizacije, s katerimi smo v tesnih prijateljskih pobratenih stikih in v stalnem sodelovanju. Spadamo v Planinsko zvezo Slovenije, na katero se vedno oslanjamo v primeru raznih problemov in potreb. Ne smemo pa pozabiti, da živimo v Italiji in da smo državljani te države, v kateri imamo dolžnosti in pravice, čeprav nam te še vedno odrekajo. Če pa so možnosti, da si določene pravice pridobimo, zakaj ne bi tega naredili.«

»Razna slovenska športna društva so včlanjena v pristojne vsedrzhavne športne zveze, zakaj ne bi torej tudi SPDT bilo včlanjeno v CAI. Menim, da je to nujno. Sicer nekateri izražajo določene pomisleke narodnostnega značaja,

a je treba upoštevati tudi določene ugodnosti takega pristopa. Seveda je razumljivo, da bo SPDT temeljito preučilo vse možnosti in pogoje. Neizpodbitno pa je, da se SPDT v primeru omejitvenih pogojev, ne bo odreklo svojim načelom, ciljem in poslanstvu slovenskega društva.«

Kaj bi dodal ob nedavnem srečanju planincev v Mačkolljah?

»Taka srečanja so nujnost, da se planinci med seboj podrobneje spoznajo, da navežemo tesnejše prijateljske stike in obravnavamo probleme, ki so nam skupni. V Mačkolljah je prevladala tudi osnovna misel, da moramo skupno delovati in si prizadevati, da bomo na tem koščku ozje domovine ohranjali mir, medsebojno razumevanje in v spoštovanju človekovih pravic gojili cilj, da postane naš prelepi gorski svet stičišče svobodnih ljudi in velikih ljubiteljev naravnih lepota. Zadovoljen sem, da je srečanje uspelo v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev, pri čemer moram ponovno izreči zahvalo vsem prizadevnim odbornikom in prijateljem SPDT, ki so s svojim nesebičnim delom pripomogli, da smo se planinci iz treh dežel tudi ob morju počutili tako lepo kot v planinah.«

Kaj si ob začetku svojega mandata želiš?

»Da bi se ugodno in uspešno uresničili vsi nameni in cilji, ki si jih je postavilo SPDT, ki bo prihodnje leto slavilo 85-letnico svojega obstoja. Najbolj pa si želim, da bi se še bolj utrdile vezi in sodelovanje med SPDT in šolsko mladino s celotnega tržaškega področja, in seveda z vsemi sorodnimi društvi, ki delujejo na področju planinstva in smučanja. Razprtije so nam vsem pogubne.«

Kaj bi ob zaključku tega pogovora še dodal?

»Samo to. Zavedam se, da je predsedstvo SPDT zelo odgovorna naloga, ki terja veliko dela, prizadevanj, časa in žrtvovanja. Upam, da ji bom kos. Pri tem računam na odkrito, prijateljsko sodelovanje in razumevanje vseh odbornikov, da mi bodo pomagali tudi z novimi idejami, prijemi in pobudami, ker le na tak način bo zagotovljena pestra in uspešna dejavnost SPDT.«

Razgovor zapisal
DUŠAN JELINIČ

Pomembno deželno priznanje

Fabjanu Koršiču nagrada S. Giorgio

Fabjan Koršič, 16-letni števerjanski dijak trgovskega zavoda Ziga Zois iz Gorice ter član društva Naš prapor, je bil imenovan za najboljšega mladinskega odbojkarja (do 16. leta starosti) dežele Furlanije-Juljske krajine. Priznanje so mlademu odbojkarju izročili v kraju San Giorgio di Nogaro, kjer vsako leto nagrajujejo najboljše mlade igralce, trenerje in sodnike na osnovi predlogov vseh deželnih društev, ki jih pretehta posebna deželna komisija pod pokroviteljstvom deželne odbojarske zveze.

Fabjan Koršič je z odbojko pričel dokaj kasno, pred štirimi leti, ko je stopil v vrste briškega društva (under 15). S tem društvom je nadaljeval tudi v naslednjih sezonah in letos je igral v prvenstvu under 18 ter v moški D ligi.

Priznanje briškemu odbojkarju vsekakor potrjuje razvoj, ki ga je ta športna panoga doživela na Goriškem ter ima svojo posebno vrednost, saj nagrajuje športnika z desnega brega Soče, kjer je športna dejavnost, zaradi vrste razlogov, precej zanemarjena.

Kolo pred koncem balinarskega prvenstva

Sokol že prvak

Kolo pred iztekem zamejskega balinarskega prvenstva je ime zmagovalca že znano. To je ekipa nabrežinskega Sokola, ki je v gosteh kar s 3:0 premagala sicer neugodnega nasprotnika Danico Unitecno z Vrha. Srečanje je bilo v igri enojk in dvojic zelo izenačeno. Na koncu pa so gostje le potegnili daljši konec.

Zgoniški Kras, ki je pred tem imel še nekaj možnosti za osvojitve naslova je nerodno izgubil na Padričah s 3:0 in je zdaj na 2. mestu, a zanj je nevarno, da bo zdrknil še za mesto navzdol. Vse bo odvisno od tekme prihodnjega kola Mak Agorest - Nabrežina. Slednja bi z zmago s 3:0 spodrinila krasovce z 2. mesta.

V petek so odigrali zaostalo tekmo med Zarjo in Poletom. Slavili so prvi in to kar s 3:0 (11:7, 11:5, 11:9). Zarja si

je torej v končnem delu prvenstva nekoliko opomogla, medtem ko je Polet igral kot že večkrat letos pod svojimi sposobnostmi.

IZIDI 9. POVRTNEGA KOLA: Danica Unitecno - Sokol 0:3 (10:11, 10:11, 0:11); Nabrežina - Kraški dom 2:1 (11:0, 3:11, 11:10); Polet - Mak Agorest 3:0 (11:2, 11:10, 11:5); Gaja - Kras 3:0 (11:7, 11:2, 11:9); prosta je bila Zarja.

LESTVICA: Sokol 30, Kras 29, Nabrežina 27, Danica Unitecno in Gaja 25, Kraški dom 23, Zarja 21, Polet 16, Mak Agorest 7.

PRIHODNJE KOLO: 29. 6. v Bazovici ob 19.30 Zarja - Danica Unitecno, na Vrhu ob 19.30 Mak Agorest - Nabrežina, ob 19.00 v Nabrežini Sokol - Gaja, 30. 6. v Repnu ob 19.00 Kraški dom - Polet, prost Kras.

(E. L.)

šport na primorskem - šport na primorskem

V Kopr u naelektreno

Čeprav so se ligaška tekmovanja že iztekla, nogometna sezona na Primorskem še zdavnaj ni končana. Nasprotno, po svoje šele dosega vrhunec. Koprski nogometaši so namreč preskočili prvo oviro na poti do 1. B zvezne lige (po dveh tekmah so izločili Radnika iz Bjeljine) in zdaj jih čakata kvalifikacijski srečanja z Bačko. Vzdušje v Kopr u je seveda naelektreno, pričakovanja velika. Medtem sta se v višji rang tekmovanja (v območno slovensko ligo) brez kvalifikacij uvrstili ekipe mirenške Adrije in Bilj. Mladi nogometaši Kopr pa so se prebili v finale kadetškega prvenstva Slovenije.

Z ligaškimi tekmovanji nadaljujejo balinarji. V 1. zvezni ligi je sezonska Skala premagala Šiško in je tik pod vrhom lestvice. V 2. ligi sta najbolje uvrščeni primorski ekipe Planinc in SGP Gorica. Vaterpolisti Kopr pa so odigrali prvo prvenstveno drugoligaško tekmo in v Banja Luki osvojili dragoceno točko.

(DK)

Pozicije jadralne deske glede na veter

— 2. —

Zadnjič smo našli glavne sestavne dele jadralne deske. Danes pa se bomo ukvarjali z jadranjem oz. s štartom in raznimi oblikami plovbe.

Poznamo razne izraze za položaj jadralne deske glede na veter. Jadralnice in jadrnalne deske lahko jadrajo proti vetru pod kotom 45 stopinj. Ta jadralni položaj imenujemo »orca«. Če kot zmanjšamo, nam začne jadro plapolati.

Ko zavijemo nekoliko od vetra (do 90 stopinj), jadramo »bočno«; če zavijemo še malo, pa pridemo do položaja »polkrme«; nazadnje nam ostaja še »krma«.

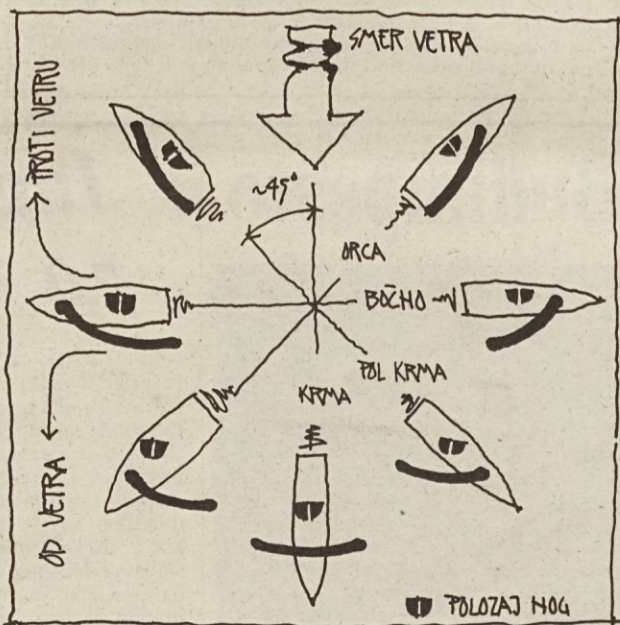
Tehnično najbolj zahteven položaj za deskalca je »krma«. Oprirati se moramo na obe nogi enakomerno. Na deski stojimo za kobilico s petami skupaj in s stopali narezan, tako lažje lovimo ravnovesje.

Bolj enostavno je jadрати proti vetru (v orco). To se začne najhitreje nauči, vendar se z ugodnim vetrom lahko preveč oddalji od obale. Ko pa se hoče vrniti, pa se znajde v velikih težavah, ker je jadranje v Krmo zanj zelo problematično. Seveda, preden začetniku uspe odjadрати z ugodnim vetrom, mora najprej dobro obvladati štart. Zato je bolje, da razčlenimo razne faze tega.

Preden se podamo na morje, moramo temeljito kontrolirati, ali so vsi sestavni deli pravilno nameščeni. Obleči moramo rešilni jopič, nato pa smo pripravljene za prvo praktično učno uro.

Najbolje je, če zaplavamo z jadrnalno desko vred proč od obale. Tako bomo preprečili butanje deske ob skale. Ko se učimo deskanja moramo biti obuti, kajti če nas veter odnese na čeri, nas pred njimi ščitijo čevlji, a obuti se laže izognemo bodicam morskih ježkov in ostrim školjkam. Lahko uporabljamo stare telovadne copate ali posebne copate za deskanje.

Ko smo stopili na desko, primemo za konec dvizne vrvi, ki je pritrjena na loku. Idealno je, če nam veter piha v hrbet. Jambor je med stopali in leži na vodi pod kotom 90 stopinj glede na desko. Ta položaj je najbolj ugoden za dvigovanje jadra. Jadro dvignemo s pomočjo telesne teže. S krčenjem kolen razbremenimo hrbtne mišice, roke so iztegnjene, ko se jadro prazni vode, se postopoma vzravnamo do

pokončnega položaja. Jadro sedaj plapolala pred nami... Pripravljene smo za štart. Če hočemo jadрати z vetrom v desni bok, zagrabimo lok najprej z levo roko, potem pa še z desno. Ko zajamemo veter, moramo paziti, da nas ta ne potegne v vodo.

Uravnavanje smeri je teoretično zelo enostavno. Če jadro nagnemo proti konici deske, bo jadrnalna deska zavila od vetra. Če ga nagnemo proti krmi, pa bo jadrnalna deska zavila proti vetru. Če je lok paralelen z desko, bo ta jadrnalna naravnost.

DAVID POLJŠAK

(se nadaljuje)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300 - din, naročnina za zasebne mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojeanci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

30. junija 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Polovica ministrstev za socialiste, ostali pa za sredince

Michele Rocard sestavil novo vlado Odpiranje sredini in civilni družbi

PARIZ — Druga vlada Michela Rocard, ki jo je v torek ob pol desetih objavil - po tradiciji - s stopnic Elizejske palače generalni sekretar predsednika republike Jean-Louis Bianco, v poglavitnih resorih ne prinaša sprememb, značilna pa je po novi stopnji odpiranja k centru in civilni družbi. Polovica številne vlade 24 ministrov ali državnih sekretarjev niso člani socialistične stranke, ki je seveda obdržala štiri »državna ministrstva«. Lionel Jospin (prosveta, raziskave in šport), Pierre Bergovoy (gospodarstvo, finance in proračun), Maurice Faure (infrastruktura in stanovanja) in Roland Dumas (zunanje zadeve) so znova šefi velikih resorov, ob Pierru Joxu (notranje zadeve), Jean-Pierru Chevenementu (obramba), Edith Cresson (evropske zadeve), Jacku Langu (kultura, komunikacije, velika gradbišča in proslava revolucije) in Hubertu Curieniu, tvorcu »Eureke«, (raziskave in tehnologija).

Močna socialistična »baza«, toda s prihodom dvanajstih novih ministrov in državnih sekretarjev je ob

nekaterih iz prve Rocardove vlade okrepljen kontingent »sredincev«, kot so Jean-Pierre Soisson, nekdanji Giscardov minister in Barrov svetovalec (delo, zaposlitev, poklicno izobraževanje), Jean-Marie Rausch krščansko demokratski (CDS) župan Metz (zunanja trgovina), Helene Dorlac, nekoč Giscardova ministrica (družine). Ob Michelu Durafouru (javna uprava), Jacquesu Pelletieru (kooperacija, dežele v razvoju) in Lionelu Stoleruju (plan) torej vsaj šest sredincev.

»Civilno družbo« predstavlja vrsta lepih imen, kancerolog Leon Schwartzberg (zdravstvo), ki je nekoč zdravil jedrske strokovnjake iz Vinče, Michel Charasse (proračun), krščanski demokrat Theo Braun (skrbstvo za stare), Michel Gillibert (telesno prizadeti), sam eden od njih, direktor komisije za jedrsko energijo (CEA) Gerard Renon (preventiva zoper tehnološke katastrofe) in ne nazadnje akademik, popularni zgodovinar Alain Decaux (Frankofonija).

Če se je včeraj, ko se je desnica ob delitvi predsedstev parlamentarnih komisij (razen Valerija Gis-

carda D'Estainga, ki je ponovno prevzel zunanje zadeve) zakrknila v opozicijo - konstruktivno, kot obetajo - in če se je zdelo, da se Mitterrandu in Rocardu »odpiranje« nikakor noče posrečiti, je nova vlada dokaz, da proces počasi napreduje. Šef države in premier očitno pričakujeta, kar ni nemogoče, da se bodo zavezniki v prihodnjih mesecih pomnožili, če bo vlada kolikor toliko uspešna, kot nakazuje »zgodovinski« sporazum o novi Kaledoniji.

Rocardu, ki je danes popoldne predstavil v nastopnim govorom svojo vlado skupščini, ni treba zahtevati zaupnice - razen, če se opozicija odloči za nezaupnico. A tega glasovanja se Rocardu ni treba bati - na voljo ima dovolj glasov, bodisi komunistov bodisi z desnice, ki je zmeraj bolj razcepelna kljub zunanjim manifestacijam enotnosti. Meje med konservativci in sredinci tečejo počez skozi vse njene sestavine.

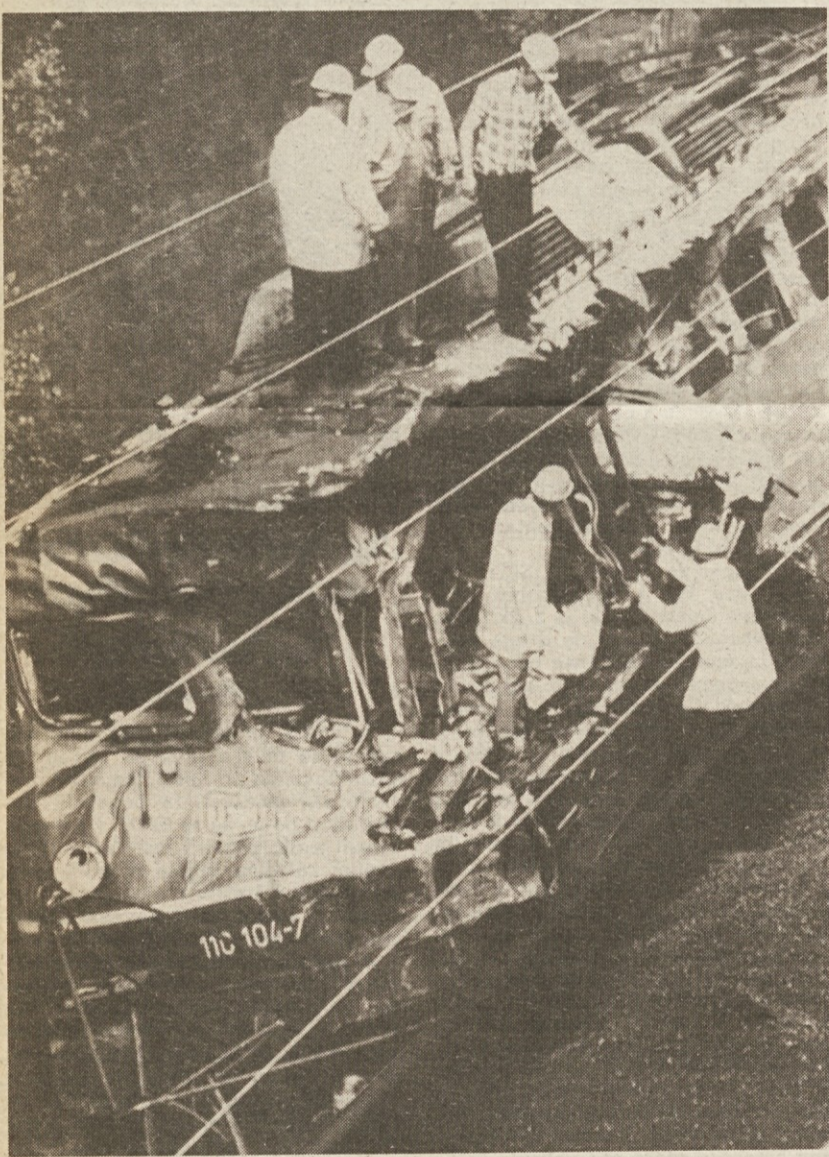
JAKA ŠTULAR

Stavba v Maioriju se je podrla zaradi požiga

MAIORI — Policija še naprej raziskuje vzroke, zaradi katerih se je podrl cel trakt stanovanjske stavbe v Maioriju, kjer je umrlo osem oseb. Med umrli sta bila tudi dva stara znanca policije in ob trupu enega od njiju so našli štiri plastične posode z ostanki bencina. To je preiskovalce napeljalo k temu, da so izključili možnost eksplozije plinske bombe, kasneje pa so izključili tudi možnost, da so stavbo razstrelili organizirani kriminalci.

Preiskovalci se vse bolj nagibajo k domnevi, da je trgovec Emilio Di Domenico naročil požig svoje trgovine v pritličju stavbe, da bi z odškodnino poravnal dolgove. Toda požig se je spremenil v pravo katastrofo. Policija je Di Domenica že zaslila, vendar zaradi preiskovalne tajnosti, kaj več ni bilo mogoče izvedeti.

Železniška nesreča v ZRN

Predsinocnjim se je zaradi zemeljskega usada pri Kaiserslauternu nedaleč od Frankfurta iztiril tovorni vlak, nekaj minut kasneje je vanj trčil ekspresni vlak. Ena oseba je izgubila življenje, osem pa jih je ranjenih (Telefoto AP)

Zeleni škuner je že posredoval porazne podatke o onesnaženosti

RIM — Eno leto po zadnjih analizah je stopnja onesnaženosti srednjega in severnega Tirenskega morja še vedno nespremenjena, v marsičem se je stanje celo poslabšalo. To so prvi rezultati »Zelenega škunera 1988« (Goletta verde 1988), jadrnice, ki je 15. junija izplula iz Sanrema, da bi preverila onesnaženost morja ob italijanski obali, svoje križarjenje pa bo po 5.000 kilometrih končala 15. avgusta v Trstu. V prvih štirinajstih dneh je Zeleni škuner objadral obale Ligurije, Toskane in severnega Lacija in izvedel 1.421 analiz. Po ugotovitvah, ki so jih včeraj predstavili v Fiumicinu, je v Liguriji morje onesnaženo predvsem s fenoli in kromom. Prvih je največ na vzhodu (Riviera di Levante), in sicer za 10 do

12-krat več, kot to določa zakon. Kroma je več na zahodu (Riviera di Ponente). Poleg tega kemičnega onesnaženja so ugotovili prekomerno prisotnost fekalnih mikroorganizmov. Poglavje zase je Genova, kjer je stanje po-šastno.

V Toskani so vzorce vode vzeli pred ustji rek. Krom je zamenjal nikel, fenole pa fosfati, za dobro mero pa so ugotovili ogromno amoniaka in fekalnih mikroorganizmov, kar je zgovoren dokaz, da manjkajo prečiščevalne naprave in da se greznice odplake neposredno izlivajo v reke in potoke.

Položaj je nekoliko boljši v severnem Laciju. Tu niso ugotovili težkih kovin, a je zato v morju ogromno duši-

kovih spojin in fosfatov. Nič čudnega torej, da so poslanec zelenih Michele Boato, Svetovni sklad za varstvo narave (WWF) in naravovarstvena zveza vložili tožbo proti 296 občinskim upravam, ki ne spoštujejo zakona o neoprečnosti voda za kopanje, in proti ministrstvu za zdravstvo, ki je objavil lažne optimistične podatke o onesnaženosti italijanskega morja.

Zadeva je seveda skrajno zapletena. Analize raznih higienskih uradov so nedvomno točne, a kaj, ko vzorce jemljejo v takih izrednih vremenskih pogojih, tako da je onesnaženost najnižja. Oblasti s tem po trditvah naravovarstvenih organizacij v bistvu ogrožajo varnost nevednih kopalcev.

Atentat na železniški progi v bližini Trenta

TRENTO — S petimi kilogrami plastičnega eksploziva so neznanci v ponedeljek ponoči razstrelili železniško progo približno 600 metrov od postaje Caldonazzo na progi med Padovo in Trentom. Eksplozija je ukirnila tirnice in izkopala krater s premerom enega metra in pol, globok pa je bil skoraj pol metra.

Poškodovane tirnice je opazil strojevodja tovornega vlaka, ki pa je kljub temu zelo počasi zapeljal po ukiravljenih tirnicah. Teža lokomotive in nizka hitrost sta prispevali, da se vlak ni iztiril. Kljub temu so promet na tej progi začasno prekinili, normalno pa je stekel spet v torek ob 15. uri. Takoj po odkritem atentatu je stekla preiskava, v kateri sodelujejo karabinjerji in Digos. Preiskovalci so za zdaj izključili možnost, da bi bila eksplozija povezana z atentati na Južnem Tirolskem, kjer je prejšnji teden nekaj bomb eksplodiralo v Bocnu in ob brennerski železniški progi. Po mnenju preiskovalcev naj bi po vsej verjetnosti šlo za poskus ustrahovanja uprave železnic, ki je napovedala, da bo ukinila železniški promet po Valsugani v avgustu, ker naj bi takrat opravljali nekatera nujno potrebna dela.

Preiskava o umoru treh krošnjarjev

PALERMO — Preiskava o trojnem umoru, ki je v torek pretresel palermsko prebivalstvo, je v polnem teku. Čemu je dvojica plačanih morilcev hladnokrvno ustrelila tri mlade krošnjarje, in sicer 15-letnega Pietra Lo Jacona, 23-letnega Enrica Calandra in 28-letnega Giuseppeja Cinaja? Preiskovalci menijo, da je umor tesno povezan z osebnim obračunavanjem med različnimi mafijskimi družinami.

Giuseppe Cinaja je namreč sorodnik znanega mafijca Armanda Bonanna, ki je trenutno na begu. Tega so obsodili na dosmrtno ječo, ker je ubil kapetana karabinjerjev Emanueleja Basileja. Preiskovalci menijo, da je Bonanno postal po umoru prejšnjega vodje Rosaria Riccobona novi šef mafijske družine iz San Lorenza Collija. Sorodniki Cinaja so karabinjerjem sicer zagotovili, da Giuseppe ni imel nobenih stikov z Basilejem in so med drugim dejali, da je Cinaja živel v hudi ekonomski stiski.

Umor treh krošnjarjev je morda posledica kakega nepravilnega »ravnjanja« znotraj družinskih zakonov. Pokojni niso morda pravilno oddali kakega zavoja mamili, ali pa so bili vpleteni v nekatere druge mafijske umore. Preiskovalci bodo vzeli v poštev tudi možnost, da so bili ubiti krošnjarji vpleteni v številne rope tovornjakov, ki so jih neznanci zagrešili v zadnjih mesecih.

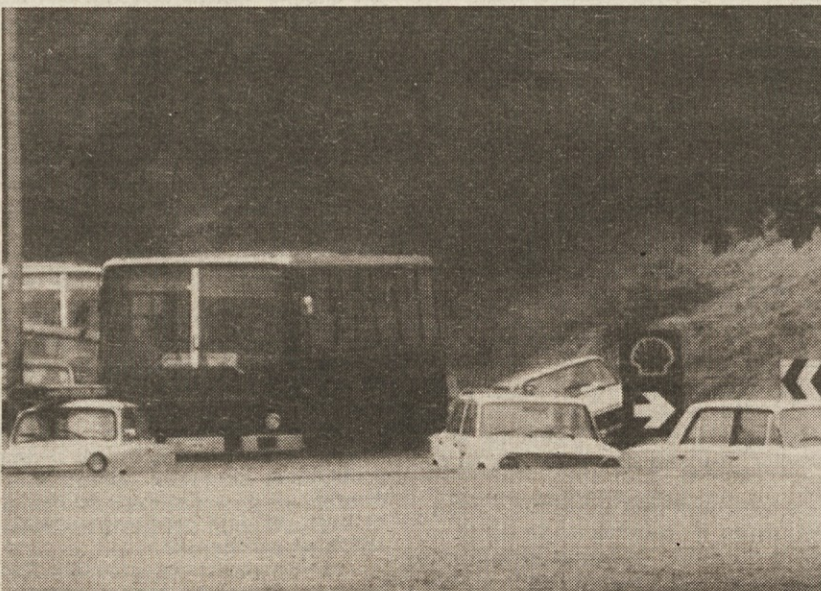
Aretirali 9 kamoristov

NEAPELJ — Neapeljski letišči oddelek je včeraj aretiral v kraju Grumo Nevano kar devet kamoristov, ki pripadajo znani družini Aversano. Petdeset policajev je najprej obkobil stavbo, v kateri so se sestali člani zločinske tolpe, nato pa je vdrl v stanovanje v prvem nadstropju. Ko so člani kamoristične skupine opazili prihod policajev, so skušali pobegniti, nekateri so se tudi skušali znebiti neprijavljenega orožja.

Med deveterico gotovo izstopata imeni 28-letnega Giovannija Aversana in 30-letnega brata Vincenza. Oba sta že stara znanca policije, saj sta vpletena v preprodajo mamili, v večje število ropov in v številna izsiljevanja. Giovanni Aversano je po mnenju preiskovalcev ena glavnih osebnosti istoimenske kamoristične družine.

Čemu so se ti ljudje zbrali v tem stanovanju? Preiskovalni organi so prepričani, da so se člani družine želeli domeniti o naslednjih akcijah proti drugi sovražni družini Pasqualeja Puca.

Neurje nad Budimpešto

Oblak, ki se je utrgal nad Budimpešto je preplaval ceste v Budi, delu madžarske prestolnice na desnem bregu Donave (Telefoto AP)

Jugoslavija se bori za čim več turistov

BEOGRAD — Predsezona ni prinesla pričakovanih rezultatov, sodeč po petmesečnem deviznem izkupičku pa turistično gospodarstvo ne pretresajo skrbi o usodi letošnjega deviznega prihodka. Od začetka leta do konca maja je turizem navrgel 350 milijonov dolarjev, kar je za 54 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Nekoliko slabši obisk tujcev v juniju pa je znak, da je treba še pospešiti priprave za glavno sezono in okrepitev propagandno dejavnost na svetovnem turističnem trgu. To so ugotovili na zasedanju jugoslovanskega zveznega komiteja za turizem.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta so turistični delavci sprejeli 4,2 milijona domačih in tujih »sodobnih nomadov«. Tujcev je 860 tisoč ali kar za 12 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Tudi maja je bilo število nočitev za 4,8 odstotka večje kot v istem mesecu lani. Na začetku junija pa

so zabeležili znatno manjše število tujih gostov, kar za 26 odstotkov.

Slabši obisk tujcev v tem obdobju pojasnjujejo s spremembo začetka šolskih počitnic v nekaterih evropskih državah in z verskimi prazniki, ki so jih letos praznovali nekoliko prej. Omenjajo tudi evropsko nogometno prvenstvo, predsednik zveznega komiteja za turizem Miodrag Mirovič pa je opozoril, da to ne more biti »močan« razlog, na katerega bi se turistični delavci sklicevali, ko gre za njihove očitne napake. Po poročilih jugoslovanskih predstavnikov v tujini bo boj za goste letos očitno še težji od prejšnjih. Sekretar Turistične zveze Jugoslavije Pero Djoković je povedal, da so glavni turistični tekmeči Španija, Italija, Francija, Grčija in Turčija, nekoliko znižali cene. Jugoslovanske pakete za zdaj kljub temu dobro prodajajo v Veliki Britaniji, na Nizozemskem, v Avstriji, Belgiji in delno tudi v ZRN. Položaj je nekoliko slabši v Italiji, Franciji in v skandinavskih državah. (dd)